

Jaarverslag

2014

Kind & Gezin

Bevat dit jaarverslag niet de informatie die je zoekt?

Bezoek dan onze website voor aanvullende publicaties, onderzoeksrapporten en cijfers.

Het kind in Vlaanderen • Rapport Klachtendienst • Activiteitenverslag Adoptie • Vaccinatierapport •
Rapport gehoorscreening • Gemeentelijke kindrapporten • Kansarmoedegegevens

www.kindengezin.be

INHOUDSTAFEL

2014 Een versterkte vloot boordevol energie	7
Bestuursorganen	12
Organogram	13
1. Een open en vernieuwende organisatie	14
1. Een open organisatie met een visie	15
1.1 Een horizontaal diversiteits- en kinderrechtenbeleid	15
1.1.1 Actieplannen op Vlaams en internationaal niveau	16
1.1.2 Beleidsontwikkeling en beleidsondersteuning: projecten en acties.....	16
2. Een vernieuwende organisatie	19
2.1 De Kind en Gezin-Lijn	19
2.2 De Kind en Gezin-Academie: kennis delen met partners	20
2.3 Communicatie.....	25
2.4 Klachtendienst	28
3. Vernieuwen en verbeteren voor en achter de schermen	33
3.1 Informatisering	33
3.2 Facility.....	34
3.3 Interne controle	35

2. Kinderopvang	36
1. Trends, realisatie en plannen	37
2. Overzicht kinderopvang	43
2.1 Er zijn 2 soorten opvangvormen.....	44
2.2 Opvang van baby's en peuters	45
2.3 Opvang van schoolkinderen uit de basisschool (buitenschoolse opvang).....	47
2.4 Kerncijfers	49
3. Activiteiten en projecten	51
3.1 Wat doet Kind en Gezin in functie van de uitbouw van het kinderopvanglandschap?	52
3.1.1 Het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters	52
3.1.2 Bijkomende plaatsen in de kinderopvang van baby's en peuters mogelijk maken.....	53
3.1.3 Het uittekenen van een nieuwe organisatiestructuur voor de opvang van schoolkinderen (buitenschoolse opvang)	53
3.1.4 De start van de centra voor inclusieve kinderopvang (CIK).....	54
3.1.5 Ondersteunen van startende opvanglocaties	54
3.2 Wat doet Kind en Gezin om gezinnen met jonge kinderen te ondersteunen in kader van het zoeken naar en het gebruik van kinderopvang?	55
3.2.1 De Kinderopvangzoeker.....	55
3.2.2 Het lokaal loket kinderopvang.....	55
3.2.3 Het pedagogische raamwerk	55
3.2.4 Online	56
3.2.5 Gebruikersparticipatie	57
3.2.6 Sociale functie	57
3.3 Wat doet Kind en Gezin voor het behoud, het verbeteren en het ondersteunen van het bestaande aanbod aan kinderopvang?	58
3.3.1 Toestemming geven tot het opstarten van kwaliteitsvolle kinderopvang en deze opvang opvolgen in het kader van de ondersteuning van zijn werking.....	58
3.3.2 Communicatie	58
3.3.3 Ondersteuningsstructuur voor ondernemers in de kinderopvangsector.....	59
3.3.4 Een intermediaire rol spelen bij de financiering van de opvangvoorzieningen	59
3.3.5 De kwaliteit van de kinderopvang bevorderen.....	59

3. Preventieve Gezinsondersteuning	64
1. Trends, realisatie en plannen	65
2. Kerncijfers	72
3. De dienstverlening van kind en gezin	77
3.1 Voor de geboorte	77
3.2 Na de geboorte	78
3.3 Extra ondersteuning.....	79
3.4 Gesubsidieerde voorzieningen en projecten	81
3.5 Gestructureerde samenwerking.....	83
4. Adoptie	84
1. Trends, realisatie en plannen	85
2. Kerncijfers	88
3. Kerntaken	91
3.1 Informatie	91
3.2 Trajectbegeleiding van de kandidaat-adoptanten voor interlandelijke adoptie	91
3.3 Binnenlandse adoptie	91
3.4 Kanaalcontrole en kanaalopvolging	92
3.5 Adoptiebemiddeling begeleiden en verbeteren	92
3.7 Kwaliteitbevordering	93
3.8 Aanvullende taken	93

5. Personeel: feiten, cijfers en vorming	94
1. Trends, realisatie en plannen.....	95
2. Kerncijfers	99
3. Kind en gezin-academie en de dienst HRM: een tandem in vorming, training en opleiding van personeel	101
6. Financieel verslag	103
1. De begrotingsscyclus	104
2. De initiële begroting en de begrotingscontrole - evolutie van de dotatie	105
3. Evolutie van de ontvangsten	107
4. Evolutie van de uitgaven.....	108
5. Resultaat van de begrotingsuitvoering - reservefonds	109
Bijlage Jaarverslag 2013 van het Raadgevend Comité bij het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Kind en Gezin	116

2014

Een versterkte vloot boordevol energie

Katrien Verhegge
Administrateur-generaal

In **2014** startte ik met veel energie mijn tweede ambtstermijn als leidend ambtenaar van Kind en Gezin.

Mijn terugblik op dit jaar begin ik met een **compliment**.

Een compliment aan al die gedreven medewerkers van Kind en Gezin die zich dag in dag uit inzetten om een steen te verleggen, groot of klein.

Er is hard gewerkt in 2014. Ongelofelijk hard.

De start van de vertaling door de regioteams naar een **vernieuwde preventieve zorg was een hoogtepunt** in 2014. Het doel is om nog meer en nog beter aan te sluiten bij de ouders van vandaag en morgen. Het decreet op de reorganisatie van de preventieve gezinsondersteuning was het startschot voor de **Huizen van het Kind**. Ook de integrale jeugdhulp werd verder uitgerold in gans Vlaanderen.

In 2014 ging het **decreet** Kinderopvang van **Baby's en Peuters** in werking. Een ware omwenteling in het kinderopvanglandschap. We blijven overtuigd van de absolute noodzaak van een kwalitatieve opvang die de sociale en pedagogische functie combineert met de economische.

2014 was ook het jaar van een nieuwe Vlaamse Regering en een tweede ambtstermijn voor Jo Vandeuren als minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Het uitgewerkte beleid kon zo goed mogelijk gecontinueerd worden.

Door de overheveling van bevoegdheden zal Kind en Gezin **in de nabije toekomst ook bevoegd worden voor Kinderbijslag**.

Ook dat is een blijk van vertrouwen in Kind en Gezin. Deze overheveling is een absolute mijlpaal en een uitgelezen kans om het gezinsbeleid in Vlaanderen verder vorm te geven door mee aan de wieg te staan van een nieuw, eenvoudiger systeem van kinderbijslag.

Kind en Gezin presenteerde in 2014 zijn Memorandum aan de nieuwe regering.

Hierin worden de 3 principes van een sterk **Vlaams gezinsbeleid** benadrukt, gericht op elk gezin: maar vooral daar waar we het verschil kunnen maken; samen en op maat van de gezinnen; geïntegreerd met een radicale keuze voor partnership.

In **2015** wil ik nog meer focussen op Kind en Gezin als een innovatieve arbeidsorganisatie waarbij actieve, betrokken medewerkers met werkgoesting elke dag samenwerken aan de realisatie van onze missie.

“ Kind en Gezin wil samen met zijn partners,
voor elk kind, waar en hoe het ook geboren is of opgroeit,
zo veel mogelijk kansen creëren! ”

Wij samen!

Een beeld zegt meer dan 1000 woorden.

Voor mij blijft het beeld van de vloot die samen de golven trotseert, cruciaal.

Alle boten van de vloot, elk team en elke partner krijgt de ruimte om mee te varen, binnen de koers van de vloot.

De **Huizen van het Kind** moeten verder uitgebouwd worden. Kind en Gezin zal daar met de regiowerking zijn steentje toe bijdragen.

Ook de grote transitie binnen de **kinderopvang** moet ingekleurd blijven. De sociale functie van de kinderopvang zal bijzondere aandacht krijgen. Kind en Gezin blijft bewaken dat de kinderopvang toegankelijk blijft voor iedereen en blijft ook zoeken naar vereenvoudiging in de regelgeving en responsabilisering van zijn voorzieningen.

“ Ik heb er alle vertrouwen in dat 2015
een boeiend en kleurrijk verhaal blijft ”

Januari	<ul style="list-style-type: none"> • De invoering van de online berekening van het inkomenstarief voor kinderopvang verliep niet zonder slag of stoot. De Kind en Gezin-Lijn werd hiervoor uitgebreid met extra personeel. • Cijfers van het Studiecentrum Perinatale Epidemiologie (SPE) wijzen op een daling van het aantal geboorten. Deze trend werd ook gezien in de cijfers van Kind en Gezin.
Februari	<ul style="list-style-type: none"> • Inkomenstarief voor kinderopvang: 92 000 attesten uitgereikt - 7000 oproepen worden nog verwerkt. • Opstart stuurgroep 'Vernieuwde preventieve zorg'. • Voor het eerste kunnen koppels van hetzelfde geslacht een kind adopteren uit het buitenland door de nieuwe adoptiesamenwerking tussen het Vlaams Centrum voor Adoptie en Zuid-Afrika.
Maart	<ul style="list-style-type: none"> • 141 kandidaat-adoptieouders kunnen dit jaar instromen in de interlandelijke adoptieprocedure. • Start integrale jeugdhulp in Vlaanderen. • Nieuwe campagne van Kind en Gezin: 'Bewegende baby's hebben een stapje voor'.
April	<ul style="list-style-type: none"> • Decreet over de organisatie van Preventieve Gezinsondersteuning van kracht. • Decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters treedt in werking. • Slotcolloquium Staten-Generaal buitenschoolse opvang.
Mei	<ul style="list-style-type: none"> • Bekendmaking van memorandum Kind en Gezin voor de volgende Vlaamse Regering met als bijlage de visie rond een positieve leefomgeving van jonge kinderen. • Eerste lichting 'Bachelors pedagogie van het jonge kind' studeren af.
Juni	<ul style="list-style-type: none"> • Kind en Gezin start met innovatief opvolgingssysteem van de groei bij jonge kinderen. • Publicatie 'Het kind in Vlaanderen' over de leefsituatie van jonge kinderen in Vlaanderen met een verderzetting van de trend van de voorgaande jaren: daling geboortecijfer en vruchtbaarheidscijfer, toename gebruik van de kinderopvang en stijging van de kansarmoede-index.

Juli	<ul style="list-style-type: none"> • Onze leidend ambtenaar neemt als effectief lid met stemrecht deel aan het beheerscomité van Famifed om zo goed mogelijk de overheveling van de kinderbijslag naar Vlaanderen voor te bereiden. • Publicatie van de wet omtrent 'Erkenning door meemoeders'. Deze treedt in werking op 1 januari 2015.
Augustus	<ul style="list-style-type: none"> • Integratie van wijziging in het vaccinatieschema voor prematuren en kinderen met laag geboortegewicht op advies van de Hoge Gezondheidsraad.
September	<ul style="list-style-type: none"> • Overeenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap, Kind en Gezin en de provincie Limburg in het kader van actieplan 'Kwadraat' (SALK) om kinderopvangplaatsen te subsidiëren ter ondersteuning van de tewerkstelling en preventie van kinderarmoede.
Oktober	<ul style="list-style-type: none"> • Voorstelling CD campagne 'Voeding en bewegen'. • Voorstelling van de 'Starterswijzer kinderopvang', een online toepassing van Kind en Gezin in samenwerking met zijn partners.
November	<ul style="list-style-type: none"> • Gehoor van 1 miljoen baby's getest sinds de start van de gehoorscreening in 1998. • Start Office 365 is een feit. Kind en Gezin in de cloud. • Ondertekening van het pedagogisch raamwerk (visietekst Kwaliteitsvolle Kinderopvang van baby's en peuters) door de leden van het raadgevend comité van Kind en Gezin en minister Vandeurzen.
December	<ul style="list-style-type: none"> • Laatste beheerscomité van de sociale dienst van Kind en Gezin met een transitie van de sociale dienst naar de Vlaamse overheid. • Meer dan 167 000 attesten met kindcode voor de inkomensgerelateerde kinderopvang werden dit jaar aangemaakt en uitgereikt.

BESTUURSORGANEN

Directieraad

De Directieraad is bevoegd voor statutaire materies en personeelsaangelegenheden.

Administrateur-generaal

Katrien Verhegge

Algemeen directeur

Inge Kinnaer

Afdelingshoofden

Ingrid Bombay, Annemie Boone, Johan Letouche, Tine Sinnaeve, Linda Stijnen, Anne Vanden Berge, Ariane Van den Berghe, Leo Van Loo, Filip Winderickx.

Secretaris

Eddy Verbestel

Directiecomité

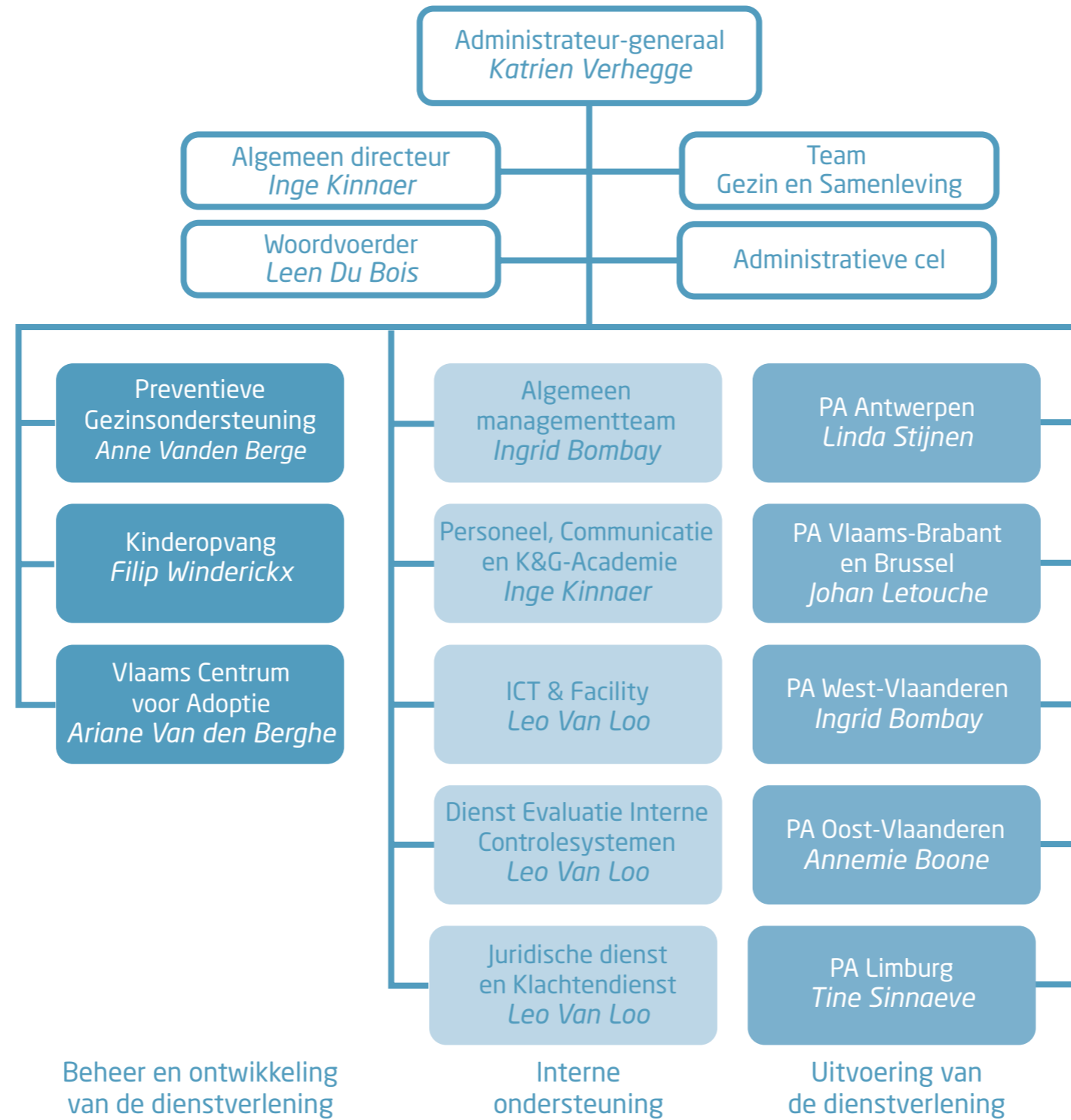
Het Directiecomité staat in voor het beheer en de beleidsmatige aansturing van het agentschap.

De samenstelling van het Directiecomité is identiek aan die van de Directieraad, maar versterkt met Leen Du Bois, woordvoerder.

Secretaris

Wouter Appeltans

ORGANOGRAM

Hoofdstuk 1 EEN OPEN EN VERNIEUWENDE ORGANISATIE

Het decreet tot oprichting van Kind en Gezin stelt 'Diversiteit en kinderrechten' als centrale uitgangspunten voorop bij de uitvoering van de missie van het agentschap.

Kind en Gezin-Lijn: vragen beantwoorden over IKG kinderopvang.

Kind en Gezin kiest bewust om voor de kernthema's de boodschap te vertalen naar de moeilijkst bereikbare doelgroep.

Bewegende baby's hebben een stapje voor.

Ontdek onze bewegingstips op www.kindengezin.be

Sensibiliseren en activeren: 'Bewegende baby's hebben een stapje voor'.

In 2014 opende de klachtendienst 1868 klachtendossiers.

MIRAGE

Binnen het dossier- en registratiesysteem 'Mirage' gebruikt door de regioteamleden, werd in 2014 de volledig vernieuwde groeicurvenmodule in productie gebracht.

1. EEN OPEN ORGANISATIE MET EEN VISIE

Kind en Gezin wil samen met zijn partners, voor elk kind, waar en hoe het ook geboren is of opgroeit, zo veel mogelijk kansen creëren.

Deze missie wordt ondersteund door de visie van de organisatie.

Kind en Gezin bestaat omwille van het kind, de grote kernwaarden die we hierbij hanteren zijn diversiteit en kinderrechten.

1.1 Een horizontaal diversiteits- en kinderrechtenbeleid

Het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van Kind en Gezin stelt 'Diversiteit en Kinderrechten' als centrale uitgangspunten voorop bij de uitvoering van de missie van het agentschap.

En dit is evident, aangezien de opdracht van Kind en Gezin in sterke mate gaat over het verzekeren van een aantal rechten van het kind. Niet enkel rechtstreeks, maar ook onrechtstreeks, via de gezinsverbanden waar ze deel van uitmaken. Het gaat enerzijds over het verzekeren van provisierechten*, beschermingsrechten en participatierechten**.

Anderzijds gaat het over het rechte trekken van vooraf bestaande ongelijkheden tot die rechten. Niet alle gezinnen en dus niet alle kinderen vertrekken van dezelfde uitgangspunt. Zo draagt Kind en Gezin bij tot een volwaardige deelname van alle kinderen en hun gezin aan de samenleving.

De visie van Kind en Gezin geeft helder weer hoe de organisatie dit concreet vorm wil geven. De kernwaarden diversiteit en kinderrechten moeten een voortdurend toetsingskader zijn en vormen de kern van het zijn. Zo staat het belang en het welzijn van het kind voorop in alles wat Kind en Gezin doet. Kind en Gezin zet in op een universeel bereik, maar gaat tegelijk ook radicaal voor waar het echt het verschil kan maken. Daarom wil Kind en Gezin zijn dienstverlening aanbieden op vraag en op maat van die kinderen en die gezinnen bij wie de nood het grootst is.

Door een gedifferentieerd aanbod kan Kind en Gezin inspelen op uiteenlopende noden. De diversiteit van kinderen en ouders wordt hierbij gerespecteerd, vertrekkend vanuit het kader van 'Proportioneel universalisme'. Een proportionele universele basisdienstverlening komt tegemoet aan het bestaan van sociale ongelijkheden en draagt bij tot het scheppen van gelijke mogelijkheden. Ze stelt een basisdienstverlening voorop die in schaal en intensiteit varieert in verhouding tot de mate van achterstelling of sociale ongelijkheden.

Om versterkt te kunnen inzetten op diversiteit en kinderrechten, geeft het team Gezin en Samenleving vorm aan een expliciet diversiteits- en kinderrechtenbeleid binnen Kind en Gezin. Dit gebeurt op verschillende dimensies waarbij de uiteindelijke doelstelling altijd de realisatie van de rechten van ouders en kinderen is.

* Provisierechten of het recht op zorg: gezondheidszorg, voeding, warmte, beschutting, kledij, opvoeding en vorming, ouderlijke zorg, inkomen, ...
Beschermingsrechten: tegen verwaarlozing en misbruik, pijn en eenzaamheid, ...

** Participatierechten: rechten om te participeren, als beslisser of medebeslisser, in de dingen die je aanbelangen.

1.1.1 Actieplannen op Vlaams en internationaal niveau

Eenzijds draagt Kind en Gezin bij tot de doelstellingen uit de talrijke *'Actieplannen op Vlaams en internationaal niveau'*.

Op Vlaams niveau is er het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding, het Vlaams jeugdbeleidsplan, het Vlaams actieplan Kinderrechten, het Vlaamse doelstellingenkader Gelijke Kansen en het Vlaams actieplan Integratiebeleid. Op internationaal niveau gaat het over de opvolging van het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind en het Internationaal Verdrag voor de Rechten van Personen met een Handicap. Deze verdragen worden door het Internationaal Comité voor de Rechten van het Kind in Genève en door het Comité voor de Rechten van Personen met een Handicap opgevolgd.

Het team Gezin en Samenleving vertegenwoordigt Kind en Gezin op de overlegorganen inzake dit beleid en doet de opvolging van de concrete acties die in de plannen geformuleerd zijn.

1.1.2 Beleidsontwikkeling en beleids-ondersteuning: projecten en acties

Anderzijds vervult het team Gezin en Samenleving een opdracht inzake *'Beleidsontwikkeling en beleidsondersteuning'* van Kind en Gezin. Het team zet eigen projecten en acties op.

Daarnaast ondersteunt het team de beleidsafdelingen Kinderopvang, Preventieve Gezinsondersteuning en Adoptie in het uitwerken van hun specifiek beleid.

In het overzicht van *eigen projecten en acties* van het team neemt de ontwikkeling van het *'Vlaamse gezinsbeleid'* een ruime plaats in. Het gaat hierbij enerzijds om de voorbereiding van de overheveling van de gezinsbijslagen (in het kader van de 6e staatshervorming), met aandacht voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften. Anderzijds gaat het om inspanningen om te komen tot een gedeelde en gedragen visie op gezinsbeleid en het beleid naar het jonge kind.

Daarnaast neemt het team ook de volgende acties ter harte:

- Ondersteuning bij het uitwerken van een 'Jongeren- en Kindereffectenrapport' (JoKER) en armoedetoets bij ontwerpdecreten, als onderdeel van de 'Reguleringsimpactanalyse' (RIA).
- Overleg met de administratie Onderwijs in functie van een afgestemd beleid ter ondersteuning van ouders en kinderen, het stimuleren van kleuterparticipatie en talenbeleid.
- Opvolging van relevante parlementaire thema's en beleidszaken met linken naar het jonge kind en het gezin en ontsluiting van de belangrijkste informatie binnen Kind en Gezin, zodat proactief kan ingespeeld worden op actuele maatschappelijke en politieke tendensen.

Een overzicht van projecten en *acties in samenwerking met beleidsafdelingen en andere teams binnen de organisatie*:

- Versterking van de dienstverlening aan maatschappelijk kwetsbare gezinnen, waaronder een uitgebreid vormingstraject voor gezinsondersteuners.
- Ondersteuning van het communicatiebeleid voor de diversiteit van gezinnen in de samenleving.
- Ontwikkelen van actielijnen in het kader van een beleid naar gezinnen met jonge kinderen in grootstedelijke context (Brussel, Antwerpen en Gent).
- Ontwikkeling van een kader en strategieën m.b.t. inclusief beleid van Kind en Gezin en zijn partners o.a. in de preventieve gezinsondersteuning en het versterken van inclusieve kinderopvang.
- Sensibiliseren en ondersteunen van de sectoren kinderopvang en opvoedingsondersteuning over taalstimulering en meertaligheid, waaronder de organisatie van studiedagen.
- Ontwikkelen van trajecten om de participatie van ouders en kinderen te versterken vanuit de visietekst 'Kind en Gezin en participatie als deelhebben'.
- Organiseren van de 'Gezinsconferentie 2014' (inhoudelijke luik door team Gezin en Samenleving - organisatorische luik door Kind en Gezin-Academie)

Project in de kijker**Naar een brede inzet van gezinsondersteuners**

In 2013 organiseerde Kind en Gezin in samenwerking met het centrum Basiseducatie Brusselleer een piloottraject voor gezinsondersteuners rond verbindend werken vanuit ervaringskunde. Dit traject werd opgezet

om de inzet naar gezinnen die in armoede en uitsluiting leven - zowel Vlaamse als gezinnen met een migratieachtergrond (ongeacht nationaliteit) - te ondersteunen. Dit piloottraject werd positief geëvalueerd.

In 2014 werden op basis van die ervaringen twee parallelle trajecten opgezet, waaraan 26 gezinsondersteuners deelnamen. In 2015 zal opnieuw één traject opgezet worden.

Project in de kijker**Investeren in de omgeving van jonge kinderen**

Op initiatief van Kind en Gezin ontwikkelde een panel van wetenschappelijke experts begin 2014 de visietekst *'Een betere wereld voor jonge kinderen, investeren in hun omgeving'*. Diverse disciplines en invalshoeken onderstrepen het belang van de ruime omgeving waarin kinderen opgroeien en de noodzaak om te investeren in jonge kinderen om kinderarmoede en sociale uitsluiting in het algemeen te bestrijden.

De visietekst vertrekt van de idee dat wij als samenleving, als beleidsmakers en - uitvoerders maar ook als burgers een grote verantwoordelijkheid dragen als het gaat om het realiseren van de positieve en uitnodigende omgeving waarin jonge kinderen ten volle kunnen opgroeien en ontwikkelen en waarin ouders en andere opvoedingsverantwoordelijken hun engagement kunnen waarmaken ten aanzien van jonge kinderen.

Deze tekst zet 5 toetsstenen uit om die positieve omgeving voor alle kinderen en hun gezin kwalitatief te realiseren. Hij vormt sinds het najaar 2014 de basis voor tal van initiatieven op het vlak van uitbouw van de preventieve gezinsondersteuning en het uittekenen van het gezinsbeleid. In 2015 worden de krachtlijnen uit de tekst verder geconcretiseerd in lokale en bovenlokale initiatieven.

2. EEN VERNIEUWENDE ORGANISATIE

Voor zijn dienstverlening is Kind en Gezin afhankelijk van een professionele ondersteuning op het gebied van communicatie, kennis-uitwisseling, klachtenbehandeling, ICT en interne controle. Daarom ook even aandacht voor elk van deze elementen.

2.1 De Kind en Gezin-Lijn

Ouders en aanstaande ouders in heel Vlaanderen kunnen bij de Kind en Gezin-Lijn terecht met vragen over *zwangerschap, geboorte, voeding, verzorging, kinderopvang, opvoeding, ...* De frontoffice-medewerkers van de Kind en Gezin-Lijn verstrekken algemene informatie en kunnen afspraken in een consultatiebureau maken of wijzigen. Voor specifieke vragen schakelen ze door naar een deskundige inzake kinderopvang of naar een verpleegkundige in de backoffice. Vragen over preventieve gezinsondersteuning worden via een dagelijks rapport automatisch aan de regio's bezorgd, zodat de regioteamleden op de hoogte blijven van de vragen die bij 'hun' gezinnen leven en zij indien nodig ook kunnen zorgen voor de opvolging van de oproepen.

In 2014 was er een piek in het aantal vragen over kinderopvang mede door het van kracht gaan van het nieuwe decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters. Vooral over de inkomensgerelateerde (IKG) kinderopvang werden veel vragen gesteld. Meestal ging het hier om complexe situaties die heel veel contacten vroegen. Hierdoor werd, ondanks de extra inzet van personeel, het ganse jaar door gekampt met een grote achterstand in het behandelen van de dossiers. Ook de bereikbaarheid kwam mede hierdoor onder druk te staan.

In 2014 waren er 345 918 telefonische contacten met de Kind en Gezin-Lijn, waarvan er effectief 286 573 beantwoord werden. De bereikbaarheid lag onder het vooropgestelde doel van 95%, met name op 82,9%. In 2015 is een extra inzet op de verhoging van de bereikbaarheid en extra inzet op de procesoptimalisatie om te komen tot rechtstreekse oproepafhandeling, een must. Ook werden er meer e-mails ontvangen ten opzicht van het voorbije jaar (45 453 mails). Daarnaast werd als gevolg van een of meerdere contacten met ouders ook nog 13 314 mails met bijlagen en bewijsstukken voor opmaak van het attest inkomenstarief ontvangen. Ouders stuurden deze mails naar een speciaal daarvoor gecreëerd mailadres.

Mails naar de algemene mailbox van de Kind en Gezin-Lijn maken 13% uit van alle contacten met de Kind en Gezin-Lijn. 25,5% van alle oproepen en 52,7% van alle mails werd doorgegeven naar de tweede lijn bij Kind en Gezin.

In oktober 2012 ondertekende de Kind en Gezin-Lijn het '*Charter voor klantvriendelijkheid*' van de beroepsfederatie van contactcenters. Hiermee is Kind en Gezin duidelijk een engagement aangegaan om nu en in de toekomst te blijven beantwoorden aan de in het charter opgelegde criteria. Het charter voorziet onder meer in een maximale wachttijd van 2,5 minuten. De Kind en Gezin-Lijn scoorde in 2013 een gemiddelde wachttijd van 26 seconden, wat ruimschoots beantwoordt aan dit criterium in het charter. Toch deed de Kind en Gezin-Lijn het in 2013 helaas 12 seconden minder goed dan in 2012. Het verminderen van deze wachttijd was daarom een aandachtspunt voor 2014. Maar, door de grote toevloed van vragen over het inkomenstarief liepen ook de wachttijden op en was voor 2014 de gemiddelde wachttijd 61 seconden.

De normen van het charter werden hiermee wel beantwoord, maar Kind en Gezin wil, door een aanpassing van de operationele processen in 2015 opnieuw gaan naar een wachttijd onder de 15 seconden.

De Kind en Gezin-Lijn is elke werkdag van 8 tot 20 uur bereikbaar op het nummer 078 150 100. Mails kunnen verzonden worden via het contactformulier op de website van Kind en Gezin.

2.2 De Kind en Gezin-Academie: kennis delen met partners

Voor de Kind en Gezin-Academie staat het delen van kennis centraal. Ze wil dit doen met een zo ruim mogelijke doelgroep. Niet alleen met de eigen medewerkers maar ook met partners buiten de organisatie, zelfs buiten de landsgrenzen.

Samen met partners kennis verhogen en delen

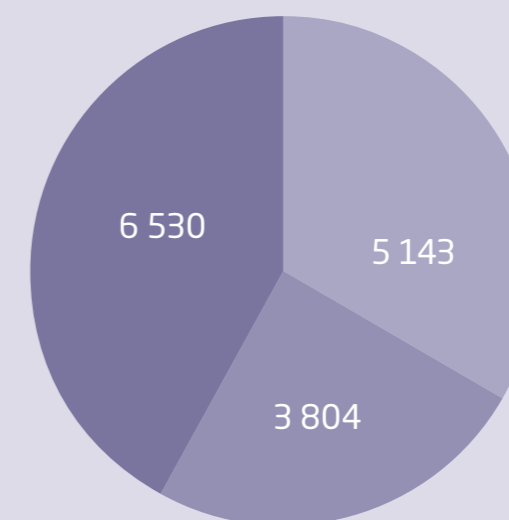
Sinds 2012 stelt de Kind en Gezin-Academie zijn dienstverlening ter beschikking van de partners van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Naast de logistieke ondersteuning in een aantal initiatieven, resulteerde dit in 2014 in de ondersteuning van volgende initiatieven:

- De Kind en Gezin-pool van groepsbegeleiders ondersteunden de dag voor leidinggevenden van het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG). Leidinggevenden leerden die dag jongleren met de vier rollen van leiderschap (leider, manager, coach, ondernemer).
- Klachtenbehandelaars uit de verschillende departementen kwamen opnieuw 4 keer samen in een intervisiegroep. Onder begeleiding van een externe coach werden ervaringen en casuïstiek gedeeld, werd gereflecteerd over problemen en werd kennis en inzicht versterkt en verdiept.
- De verschillende WVG-bibliotheken gingen ook in 2014 samen op zoek naar hoe ze nog efficiënter kunnen samenwerken en leren van elkaar.

De Gezinsconferentie 2014 werd gerealiseerd in een samenwerking tussen de Gezinsbond, het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen en Kind en Gezin. De gezinsconferentie kreeg als titel 'Gezinsbeleid in Vlaanderen: Bereik en Beleving'. Tijdens deze conferentie werd gereflecteerd over de materiële ondersteuning van gezinnen, het faciliteren van de combinatie zorg-werk-gezin, de ondersteuning van gezinsrelaties en de toekomst van het Vlaamse gezinsbeleid.

In 2014 kende het bereik van het 'Leerportaal *kindengezinacademie.be*' een sterke stijging. Met ondertussen 16 online cursussen (o.a. Vaccineren, Borstvoeding, Omgaan met klachten, ...) ter beschikking werd de kaap van 3000 cursisten overschreden.

Bereik van de Kind en Gezin-Academie

- Eigen opleidingsactiviteiten in de Kind en Gezin-Academie
- Eigen opleidingsactiviteiten op een andere locatie
- Evenementen in Kind en Gezin-Academie met externe partners

1.1 Aantal deelnemers per type opleidingsactiviteit - 2014

Coördinatieceel Internationaal

Globalisering en internationale samenwerking zijn dé begrippen van de 21ste eeuw. Ook Kind en Gezin kijkt over de Vlaamse grenzen voor de ontwikkeling van zijn dienstverlening. Daarnaast wordt Kind en Gezin steeds meer gevraagd om zijn expertise internationaal uit te dragen.

De Coördinatieceel Internationaal (CCI):

- Brengt internationaal denken en werken onder de aandacht van de Kind en Gezin medewerkers.
- Gaat proactief op zoek naar Europese middelen die bij Kind en Gezin kunnen worden ingezet.
- Organiseert buitenlandse delegaties.
- Neemt deel aan de werkprogramma's van de Vlaamse overheid.
- Organiseert ad hoc activiteiten zoals toegankelijke lezingen die het internationaal denken stimuleren.

De CCI werkte in 2014 verder aan de internationalisering van enkele online cursussen, zoals die over 'Post-partumdepressie' en 'Borstvoeding'.

Samen met de beleidsafdeling Preventieve Gezinsondersteuning is de CCI partner in het EU DAPHNE-project 'Coordinated response to child abuse and neglect via minimum data set'. Het project wordt in 2015 afgerond met een Europese registratietool rond kindermishandeling.

De CCI werd eind 2014 geselecteerd als host voor de 'Eurochild Bi-annual Conference' in 2016, een internationaal congres rond kinderrechten.

EXPOO

Het Expertisecentrum Opvoedingsondersteuning van de Vlaamse overheid (EXPOO), bouwt mee aan een positieve leefomgeving waar het voor kinderen en jongeren goed is om op te groeien. Door samen in een open netwerk kennis en expertise te verzamelen, ontwikkelen en verspreiden, wil EXPOO mensen en organisaties inspireren, ondersteunen en verbinden. EXPOO wil een platform van en voor het werkveld zijn en ontwikkelt daarom projecten en acties op basis van de behoeften van het werkveld en in afstemming met andere ondersteunende actoren op het terrein.

Voor het verwezenlijken van haar opdrachten, werkt EXPOO samen met verschillende partners. Sinds maart 2014 heeft EXPOO een reflectiegroep (ter vervanging van het vroegere adviescomité) die meedenkt met EXPOO over de kwaliteit van de dienstverlening en producten. De reflectiegroep stimuleert tevens het helikopterzicht op opvoedingsondersteuning en signaleert evoluties en noden rond opvoedingsondersteuning van professionals, ouders en kinderen. Internationaal houdt EXPOO de vinger aan de pols door betrokken te zijn bij een aantal internationale werkingen.

Een greep uit de acties en projecten van EXPOO in 2014.

- **Kennisuitwisseling over opvoedingsondersteuning**

EXPOO staat garant voor een betrouwbare bron van kwaliteitsvolle informatie en expertise over opvoedingsondersteuning. Kennis uit onderzoek, literatuur en praktijk wordt door EXPOO verzameld, verrijkt en toegankelijk gemaakt. De website www.expoo.be is daarbij een belangrijke tool en fungeert als een online kennisplatform over opvoedingsondersteuning. Om het werkveld te kunnen blijven ondersteunen, startte EXPOO in 2014 aan de bouw van een vernieuwde website. EXPOO wil er op die manier voor zorgen dat de groeiende hoeveelheid aan kennis en expertise op een gebruiksvriendelijke manier gestructureerd wordt zodat het werkveld zich optimaal ondersteund voelt. EXPOO werkt hiervoor samen met 'Kañooh', partner van de Vlaamse overheid. De oplevering van de website is voorzien voor 2015.

Naast het bijeenbrengen van bestaande kwaliteitsvolle inhoud en materialen, ontwikkelde EXPOO in 2014 zelf (en in partnerschap) een aantal nieuwe kennisdocumenten en tools:

- Themabundel: Opvoedingsondersteuning bij ouders van jongeren.
- Opvoedingsondersteuning focust zich vaak op gezinnen met jonge kinderen. Investeren in de vroege levensperiode van kinderen is van groot belang, maar opvoeden houdt niet op wanneer kinderen 6 of 12 jaar zijn. EXPOO ging daarom op zoek naar onderzoek en documentatie over aanbod en behoeften aan opvoedingsondersteuning bij ouders van jongeren en bracht deze samen in een nieuwe themabundel.

- EXPOO stimuleert om goede praktijken opvoedingsondersteuning te beschrijven en te onderbouwen. In 2014 reflecteerden praktijkwerkers van de kookprojecten 'Ratatouille' en 'Vitamientje' samen over hun methodiek om via kookactiviteiten voor kansarme gezinnen gezondheidsopvoeding, ontmoeting en informele uitwisseling rond opvoeden mogelijk te maken. Dit traject vond resultaat in een neergeschreven praktijkbeschrijving die beschikbaar is op de website www.expoo.be. Ook werd er een praktijkbeschrijvingskring opgestart rond de informatieve functie 'Infotheek'. Medewerkers van 7 verschillende organisaties (opvoedingswinkel, speltheek, kinderopvang,...) denken mee. Dit proces wordt verder gezet in 2015.
- EXPOO startte in 2014 met een vernieuwing van de webcursus 'Wegwijs in opvoedingsondersteuning' om de informatie af te stemmen op het nieuwe decreet Preventieve Gezinsondersteuning. Deze gratis online cursus laat bezoekers in een halve dag kennismaken met de basisinformatie rond opvoedingsondersteuning en biedt een aantal inspirerende tools om aan de slag te gaan als opvoedingsondersteuner. De finale versie van de vernieuwde webcursus wordt verwacht in 2015.

EXPOO stimuleert kennisontwikkeling en -uitwisseling door het organiseren van interactieve uitwisselingsmomenten:

- In 2014 werkte EXPOO het programma uit voor het 7e Vlaams Congres Opvoedingsondersteuning (januari 2015). Met het thema 'Pedagogische civil society' als rode draad, wil EXPOO professionals uit het brede werkveld opvoedingsondersteuning ideeën en handvaten bieden om samenwerkingen vorm te geven binnen de Huizen van het Kind. EXPOO stelde daarom een gevarieerd programma samen met theoretische bijdragen (van sprekers uit binnen- en buitenland), inspirerende organisaties, en praktijkgerichte workshops. Voorafgaand aan het congres werd in partnerschap met het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen een studie uitgevoerd naar stimulerende en belemmerende factoren voor dit soort samenwerking.

- Gezien het 'Versterken van sociale cohesie en ontmoeting' een belangrijk pijler is in het decreet Preventieve Gezinsondersteuning, organiseerde EXPOO in 2014 opnieuw een 'Openforum dag ontmoeting'. Dit werd vormgegeven in samenwerking met het centrum voor Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen (VBJK), Vormingscentrum Opvoeding en Kinderopvang (VCOK) en de afdeling Preventieve Gezinsondersteuning van Kind en Gezin. Professionals konden opgedane ervaring delen met anderen, expertise en methodieken uitwisselen, en samen zoeken naar antwoorden op actuele vragen zoals 'Hoe een nieuwe ontmoetingsplaats opstarten?' en 'Hoe de fysieke ruimte van een ontmoetingsplaats vormgeven?'.
 - EXPOO werkte ook mee aan kennisuitwisselingsmomenten van partners, dit bv. door deelname aan het debat op het Symposium Gezondheid & Gezinnen van het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie en Ziektepreventie (VIGeZ) in november 2014.

● **Aanbod aan training en bijscholing**

EXPOO ontwikkelde in 2014, in samenwerking met partners, een aanbod aan vormingen en trainingen inzake opvoedingsondersteuning voor diverse actoren (lokale coördinatoren, opvoedingsondersteuners, belendende sectoren, ...).

Volgende vormingen werden in open aanbod georganiseerd in 2014:

- Inspiratiedag 'Over opvoeden spreken, een steunbron zijn voor ouders';
- Tweedaagse training in het 'Uitvoeren van pedagogische adviesgesprekken';
- Tweedaagse vorming over 'Ontmoeting';
- Tweedaagse vorming over 'Inzetten van vrijwilligers';
- Tweedaagse vorming over 'Samenwerken'.

Daarnaast zorgde EXPOO in 2014 voor volgende vormingen op maat:

- Vorming 'Over opvoeden spreken' aangepast op maat voor het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW) te Gent;
- Vorming over 'Communiceren met ouders' aangepast op maat voor het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB-GO);
- Vorming over 'Leerkrachten als steunbron voor ouders' aangepast op maat voor Scholengroep Arkorum en Opvoedingswinkel Roeselare.

● **Basisinformatie over opvoeden en opvoedingsondersteuning aanbieden**

EXPOO zorgde opnieuw, samen met een redactieraad en experts, voor de aanmaak van kwalitatieve basisinformatie over opvoeden op de website www.groeimee.be. De stijgende cijfers over het gebruik van de website tonen dat deze een belangrijke (en groeiende) bron van informatie blijft:

- Via een samenwerking met de Opvoedingslijn maakt EXPOO mee mogelijk dat ouders via de 'Stel-je-vraag' knop op de website www.groeimee.be hun eigen opvoedvraag kunnen stellen en gratis een antwoord op maat krijgen. EXPOO wil op die manier inzetten op een gelaagd aanbod aan opvoedingsondersteuning, op maat van ouders.
- EXPOO erkent het belang dat basisinformatie over opvoeden via verschillende modaliteiten beschikbaar wordt gesteld en investeerde daarom in 2014 in de ontwikkeling van 5 nieuwe filmpjes over opvoedthema's.
- In 2014 organiseerde EXPOO de eerste Vlaamse webinar (online lezing) over opvoeden, gericht naar ouders van pubers en naar het brede werkveld opvoedingsondersteuning. Met dit experiment wil EXPOO mee zoeken naar innovatieve manieren om basisinformatie over opvoeden op een laagdrempelige en aantrekkelijke manier tot bij ouders te brengen.

● **Sensibilisatie**

Tijdens de Week van de Opvoeding 2014 stond het thema 'Opvoeding in beweging' centraal. Met dit thema werden ouders, kinderen en jongeren gestimuleerd om te zoeken naar hoe ze een gezonde levensstijl kunnen inpassen in hun gezin. Anderzijds vroeg het thema aandacht voor het gegeven dat opvoeden geen onveranderlijk gegeven is. Opvoeden kan verschillen naargelang o.a. land, cultuur, leeftijd van kinderen, en veranderingen in de samenleving. Opvoeden is dus nergens gelijk en gezinnen zijn steeds in beweging. Tijdens de Week van de Opvoeding 2014 organiseerden verschillende gemeentes, organisaties en besturen activiteiten voor ouders, kinderen en jongeren. EXPOO zorgde voor coördinatie en ondersteuning door het uitwerken van campagnemateriaal en inspirerende voorbeeldactiviteiten.

● **Netwerking en signaalfunctie**

EXPOO investeert in contacten met (en tussen) het werkveld en belendende sectoren. EXPOO onderhoudt contacten in binnen- en buitenland met het oog op het versterken van het draagvlak opvoedingsondersteuning. Er is regelmatig overleg met de medewerkers van de Provinciebesturen (provinciale steunpunten opvoedingsondersteuning), inloopteams, opvoedingswinkels, en organisatoren van spel en ontmoeting.

2.3 Communicatie

Communicatiestrategie

Kind en Gezin is als organisatie in volle beweging en moet dus wendbaar en alert zijn en zijn strategie voortdurend in vraag durven stellen en bijsturen in functie van de veranderende omgeving. Net daarom moeten Kind en Gezin ook de communicatiestrategie regelmatig kritisch bekijken en bijsturen op basis van de vernieuwde visie.

De merkbeloftes

Elk merk communiceert op filosofisch, emotioneel en functioneel niveau.

Op filosofisch niveau schaarst Kind en Gezin zich in zijn communicatie achter de overtuiging dat je kinderen niet alleen grootbrengt: 'It takes a village to raise a child'. Kind en Gezin deelt die overtuiging samen met zijn partners en heeft daarbij steeds het belang van het kind voor ogen.

Het belangrijkste niveau voor communicatie is het emotioneel niveau. De focus hier ligt op het ondersteunen en versterken van ouders (empowerment). Door dit niveau te gebruiken, zal Kind en Gezin ook meer verschillende mensen aanspreken.

Wanneer Kind en Gezin communiceert over de dienstverlening, over zijn producten, ... dan gebeurt dit op het functioneel niveau.

Kind en Gezin: een flexibel merk

Kind en Gezin neemt als organisatie vele gedaanten aan: Kind en Gezin organiseert, op een ander moment stimuleert, subsidieert of erkent het. Die flexibiliteit moet ook blijken uit de manier waarop Kind en Gezin als merk communiceert: soms staat het logo van Kind en Gezin trots bovenaan, een andere keer bescheiden in een hoekje naast andere partners.

Differentiëren in boodschappen, in doelgroepen en in media

Het medialandschap is de laatste jaren onherkenbaar veranderd: er zijn heel veel nieuwe kanalen om ouders te bereiken. Ook de doelgroep is veranderd: de ene ouder is de andere niet. Als organisatie moet Kind en Gezin zich aan de ouders aanpassen. Kind en Gezin geeft niet meer alle mogelijke informatie op dezelfde manier aan iedereen, maar de specifieke boodschap bij de juiste persoon op het gepaste moment. Daarvoor zet Kind en Gezin alle mogelijke media in en communiceert het ook samen met zijn partners.

Een omgevingsanalyse toont de diversiteit van de doelgroepen. Kind en Gezin moet in de communicatie rekening houden met deze diversiteit. Een 'Mainstream' gezin moet andere informatie en aandacht krijgen dan een kansarm gezin. Een startende opvangvoorziening heeft andere informatienoden dan iemand met ervaring. Het brede publiek verwacht andere communicatie dan de sector en intern vragen de regio's een andere aanpak dan de centrale administratie. Ook in het gebruik van media is differentiatie aan de orde. De evolutie van het medialandschap en het mediagebruik is spectaculair en biedt kansen voor Kind en Gezin om beter en meer op maat te communiceren met zijn doelgroepen.

Differentiëren is niet alleen nodig omdat de klanten op een andere manier willen bereikt worden, maar moet het ook mogelijk maken om de informatie van Kind en Gezin nog ruimer te verspreiden, rekening houdend met kleinere budgetten.

Kind en Gezin kiest er bewust voor om voor de kernthema's de boodschap te vertalen naar de moeilijkst bereikbare doelgroep. Als deze doelgroep de boodschap begrijpt dan is deze verstaanbaar voor iedereen. Eenvoudig en laagdrempelig communiceren betekent dat moeilijke boodschappen van heel wat extra's moeten ontdaan worden.

In 'Kind in Beeld' zoekt Kind en Gezin intussen al meerdere jaren naar de best mogelijke manier om dit te doen. De boodschap wordt tot de essentie herleid, zodat de moeilijkst bereikbare en vaak erg kwetsbare doelgroep de boodschap vat.

Boodschappen worden gebracht door gebruik te maken van foto's, illustraties en schema's. Zo ontstaan aantrekkelijke publicaties met een lage drempel, maar deze zijn ook geschikt om te hergebruiken in andere publicaties, op de website, in leertrajecten, ...

Kind in Beeld illustreert perfect de stelling dat het vertalen naar de moeilijkst bereikbare doelgroep ook helpt om beter en duidelijker te communiceren naar elke andere doelgroep. Dat verantwoordt het structureel blijven investeren in deze communicatie.

Sensibiliseren en activeren: 'Bewegende baby's hebben een stapje voor'

In maart lanceerde Kind en Gezin de campagne 'Beweging' om ouders bewust te maken van het belang van beweging voor de gezondheid van hun kind. Een uitdaging was de grote diversiteit binnen de groep van jonge ouders. Enerzijds gaan heel wat jonge ouders vandaag zelf online op zoek naar informatie. Via blogs en fora wisselen ze ervaringen uit. Anderzijds zijn er ook ouders met een zwakkere maatschappelijke positie, ook hen moet Kind en Gezin bereiken. Daarom werd de boodschap gedeeld via een grote verscheidenheid aan kanalen: van tv-spots op Eén tot online nieuwsbrieven, tips op de website en affiches in de kinderopvang, bij gynaecologen en in de consultatiebureaus. Zo stond Kind en Gezin iedere ouder bij.

Sensibiliseren was de eerste stap. Kind en Gezin wilde meer en wilde ouders ook echt tot actie aanzetten. Daarom werd de 'Beweeg mee-cd' ontwikkeld. Een cd waarop gekende kinderliedjes, zoals 'Klein Kleutertje' en 'Kortjakje' in een nieuw jasje werden gestoken. Vanuit het inzicht dat jonge ouders niets liever doen dan foto's delen van hun baby, pakte Kind en Gezin uit met een app op Instagram. Er werd heel wat ruchtbaarheid gegeven aan de nieuwe cd. Ouders konden een foto van hun bewegende baby pimpen met actieve icoontjes en delen. De leukste foto's werden gekozen als albumcovers voor de cd. De ouders werden niet alleen geïnformeerd over het belang van bewegen, dankzij de cd konden zij ook het plezier van bewegen met hun kindje ontdekken.

De tv-spot en de bewegingstips zijn te vinden via: www.kindengezin.be/voeding-en-beweging/beweging

www.kindengezin.be

De website van Kind en Gezin staat centraal in de communicatie naar ouders, professionals en partners:

- Alle inhoud is voor iedereen beschikbaar, zowel voor ouders als voor professionals.
- De inhoud staat slechts op één plaats en blijft dus makkelijk up-to-date.
- De thema's zijn de belangrijkste ingangspoorten van de website.
- Alle brochures en publicaties zijn vlot te downloaden en te bekijken.

In 2014 telde Kind en Gezin gemiddeld 4970 gebruikers per dag. Voor het volledig jaar betekent dat 1 814 199 gebruikers. In vergelijking met 2013 gaat dit om een stijging met 16%.

Sociale media

Eind 2011 is Kind en Gezin gestart met het monitoren van de gesprekken over Kind en Gezin en de belangrijkste thema's voor zijn doelgroepen. Op basis van die monitoring is binnen Kind en Gezin in een aanpak geformuleerd om via een aantal proefprojecten sociale media te integreren in de rijke kanalenmix van Kind en Gezin.

Belangrijkste proefprojecten: Twitter en Facebook Kind en Gezin, Facebook Oostende en de Blog 'Kind en Gezin In Zicht'.

In 2014 groeide het aantal Twittervolgers van Kind en Gezin naar meer dan 1300 op het einde van het jaar. Op Facebook telde Kind en Gezin eind 2014 ongeveer 4300 fans. De facebookpagina van lokale teams konden eind 2014 al rekenen op meer dan 800 'Lokale' fans.

Mediarelaties

In 2014 werd quasi dagelijks, zeker wekelijks over Kind en Gezin gecommuniceerd in kranten, tijdschriften, op radio of televisie en online. De pers had veel aandacht voor alles wat met kinderopvang te maken heeft, en specifiek berichtgeving rond het nieuw decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters in Vlaanderen. Verder ook het decreet Preventieve Gezinsondersteuning met daarin o.a. de 'Huizen van het Kind'. Daarnaast blijft alles wat met adoptie te maken heeft en met het aanverwante thema 'Onvervulde kinderwens' (o.a. draagmoederschap) een mediageniek onderwerp. Opvallend in dat verband was de actie van de vzw 'Mater Matuta' die het probleem van de gedwongen adopties uit het verleden op de politieke agenda zette.

Wat de actualiteit over jonge kinderen betreft, stond de campagne 'Voeding en beweging' in de kijker. Verder kwamen vooral de onderwerpen vaccinatie, taalontwikkeling en kansarmoede aan bod.

In totaal werden 68 nieuwsberichten online op de website van Kind en Gezin gezet. In 2014 werden 5 persconferenties georganiseerd. Steeds vaker vindt het nieuws zijn weg via sociale media, zoals via de twitteraccount @wvkg van de woordvoerder en de facebookpagina van Kind en Gezin.

Beurzen

Kind en Gezin stond in 2014 op 3 babybeurzen: in Antwerpen, Gent en Brussel. Door aanwezig te zijn op deze beurzen kan Kind en Gezin aanstaande en jonge ouders informeren over zijn dienstverlening. In 2014 werd voor de derde maal deelgenomen aan de vakbeurs Kinderopvang in Antwerpen. Kind en Gezin nam ook deel aan regionale evenementen. Het betreft o.a. infobeurzen voor zwangeren in verschillende kraamklinieken en infosessies voor organisatoren in de kinderopvang, ...

2.4 Klachtendienst

Als open organisatie maakt Kind en Gezin werk van een laagdrempelig klachtenbeleid. Wie een beroep doet op de diensten van Kind en Gezin kan telefonisch of schriftelijk, per brief of via e-mail zijn eventuele onvrede uiten. De contactgegevens van de klachtendienst worden bekendgemaakt via de verschillende communicatiekanalen van Kind en Gezin.

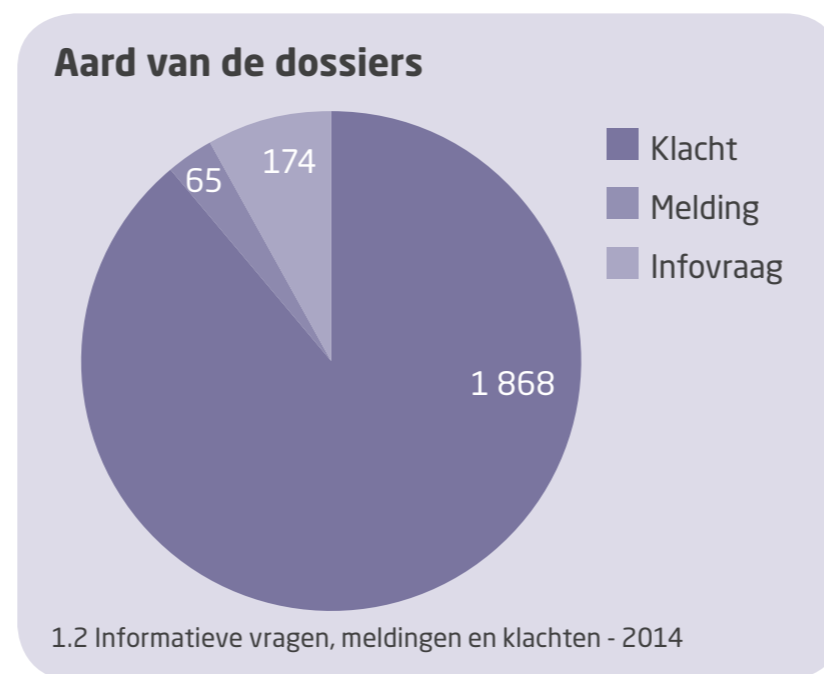
In wat volgt geven we een beknopt overzicht van de belangrijkste cijfers over de klachten. Wie meer wil weten, kan het integrale jaarverslag op de site van de Vlaamse Ombudsdienst downloaden. Sinds het werkjaar 2011 worden de klachtenjaarrapporten van alle beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid gebundeld in één centraal jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst.

Aard van de dossiers

In 2014 ontving de klachtendienst van Kind en Gezin 2107 dossiers waarbij de gebruiker een concreet probleem wou bespreken of een terechte informatievraag had.

In 174 dossiers gaf de gebruiker aan alleen informatie of advies te willen over de context van een probleem of de wijze waarop hij of zij met een concreet ongenoegen zou kunnen omgaan.

Voor 65 dossiers werd een melding genoteerd. Het ging bv. om een melding van een defect bij Kind en Gezin of om een voorziening die zelf meldde dat er een probleem was binnen de eigen dienst. Voor deze oproepen wordt geen klachtendossier geopend, maar neemt de klachtendienst wel contact op met de betreffende dienst, zodat die het probleem kan verhelpen. Ten slotte werd er voor 1868 dossiers een klachtendossier geopend over één of ander aspect binnen de sector waarin Kind en Gezin actief is.

De klachtendienst opende in 2014 in totaal 1868 klachtendossiers (1281 klachtendossiers in 2013). Het aantal klachten steeg in vergelijking met vorig jaar met 45%. Van de in 2014 opgestelde klachtendossiers hadden er 746 betrekking op de dienstverlening van Kind en Gezin, terwijl 1122 klachten handelden over een voorziening onder de bevoegdheid van Kind en Gezin. Op het ogenblik van het afsluiten van het werkjaar waren er nog 318 klachtendossiers over een voorziening onder de bevoegdheid van Kind en Gezin in behandeling en 135 klachtendossiers over de dienstverlening van Kind en Gezin nog in behandeling. Over deze klachten kon er nog geen eindbevinding worden opgemaakt. Zodat het werkjaar 2014 betrekking heeft op 1415 afgehandelde klachtendossiers. Voor 71 dossiers werd het klachtendossier door de klachtendienst stopgezet omdat er geen respons meer kwam van de klager op de vraag van de klachtendienst voor bijkomende informatie. Er werden 17 dossiers door de klager ingetrokken omdat het issue ondertussen was opgelost.

Klachten over de dienstverlening van Kind en Gezin

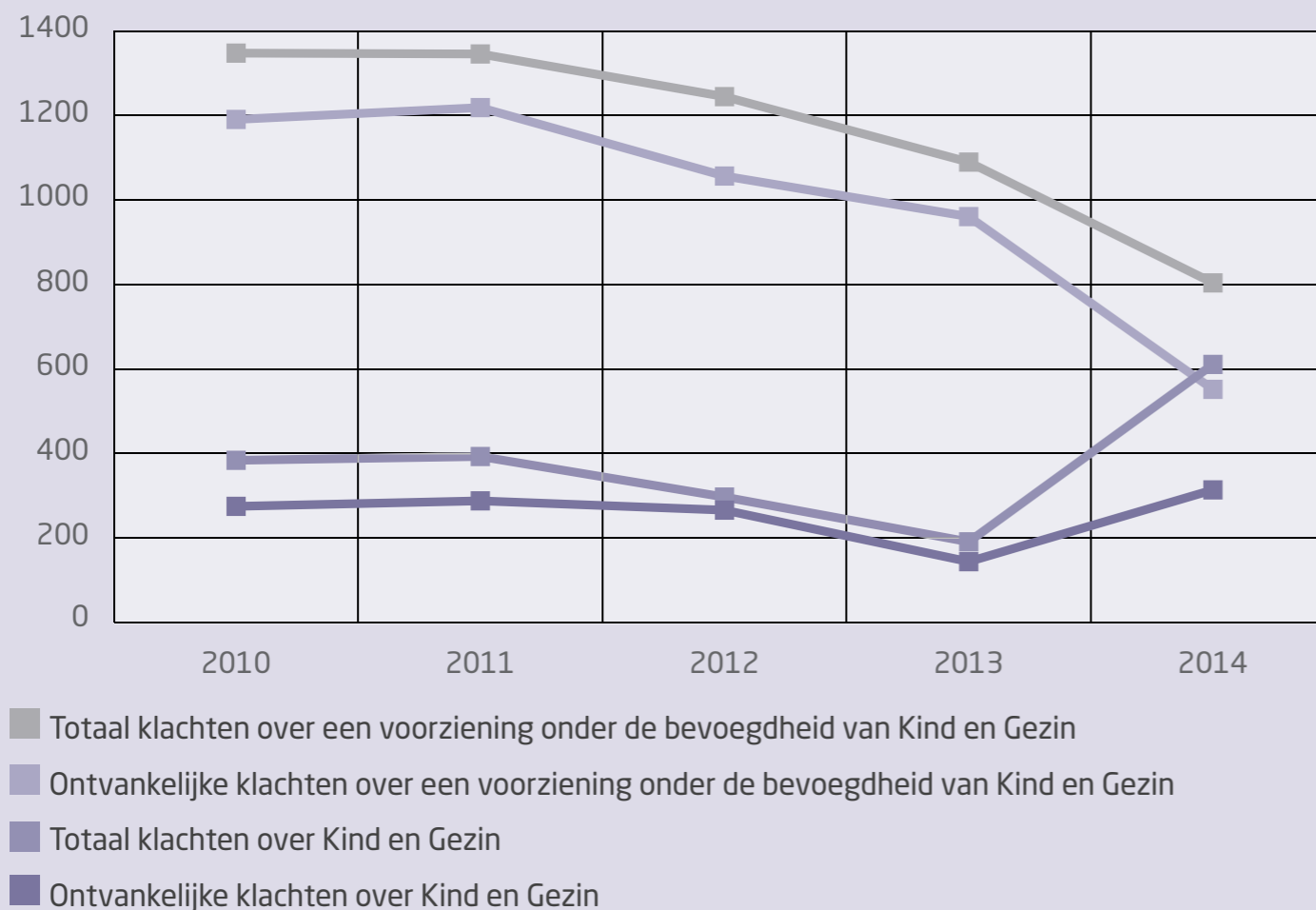
In 2014 waren 4 op de 10 behandelde klachten over Kind en Gezin ontvankelijk. De onontvankelijke klachten hadden meestal betrekking op de regelgeving of op het beleid inzake Kinderopvang.

Klachten over een voorziening onder de bevoegdheid van Kind en Gezin

Ook met klachten over voorzieningen die onder de bevoegdheid van Kind en Gezin vallen, kunnen ouders en andere betrokkenen terecht bij de klachtendienst van Kind en Gezin.

Sinds 2014 werkt de klachtendienst m.b.t. klachten over de eigen dienstverlening met de methodiek van de 'Conciliërende' klachtbehandeling: deze nieuwe benadering heeft de meeste kansen op herstel door de klachtenbehandeling te ontdoen van haar formele procedurele benadering door klachten te laten behandelen op het niveau waar het ongenoegen is ontstaan, en door de dienstverlener en de ontevreden burger met elkaar in contact te brengen. De klachtendienst is in deze fase enkel een procesbeheerder van het geheel, nl. van de interactie tussen dienstverlener en verzoeker, maar komt hier niet direct tussen. De klant (het jonge gezin) wordt door de klachtendienst over deze werkwijze geïnformeerd waarbij tevens wordt aangegeven dat indien deze conciliërende klachtenbehandeling tot geen genoegdoening van de verzoeker leidt, de klant daarna bij de klachtendienst van Kind en Gezin terecht kan. Pas dan wordt de formele klachtenbehandeling opgestart.

Evolutie van de klachten

1.3 Evolutie van het aantal ontvankelijke en onontvankelijke klachten

Voor het werkjaar 2014 bedroeg het aantal conciliërende klachten voor de eigen preventieve gezinsondersteuning 50 klachten.

Deze klachten krijgen geen formeel klachtenbehandeling doch worden middels de conciliërende manier opgenomen.

Voor geen enkele van deze 50 conciliërende klachten heeft de klachtendienst nadien een negatieve reactie van de verzoekers ontvangen.

Dit wijst erop dat de gehanteerde manier van omgaan met ongenoegen via de conciliërende klachtenbehandeling door deze klanten wordt geapprecieerd. De klachtendienst heeft bij de teamverantwoordelijken voor de preventieve gezinsondersteuning een bevraging gedaan over deze vernieuwde werkwijze, hetgeen resulteerde in positieve reacties.

Klachten over Kind en Gezin

	Ontvankelijke klachten
Dienstverlening omtrent IKT ⁽¹⁾	180
Kind en Gezin-Lijn	76
Afdeling Kinderopvang	49
ICT1	7
Klachtendienst	1
Ondersteunende diensten	1
Totaal	314

1.4 Klachten over Kind en Gezin naar de dienst/afdeling waarover de klacht ging - 2014

⁽¹⁾ IKT: Inkomenstarief. Dit is het bedrag welke in verhouding is met het gezinsinkomen die ouders betalen aan de opvang die werkt met inkomenstarief

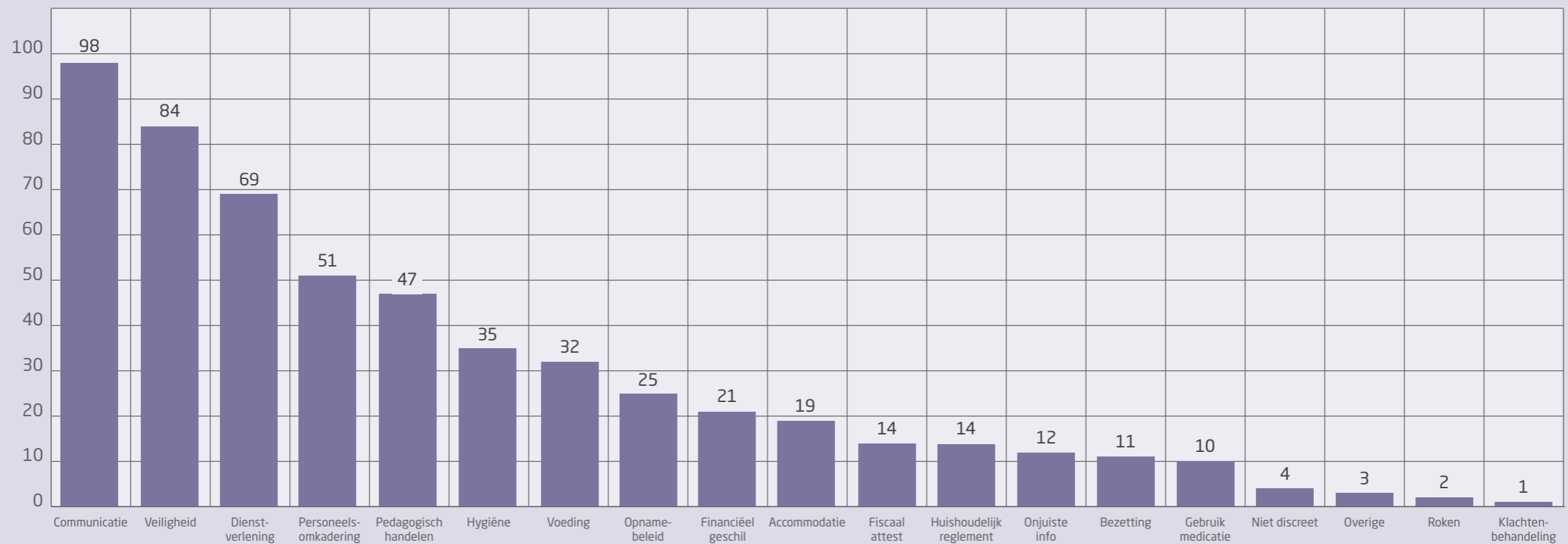
Evolutie ontvankelijke klachten over voorzieningen

	2010	2011	2012	2013	2014
Over een consultatiebureau	169	164	133	99	78
Over een adoptiedienst, een dienst voor maatschappelijk onderzoek, een centrum voor kinderzorg en gezinsondersteuning of een vertrouwenscentrum kindermishandeling	15	18	11	13	3
Over een kinderopvangvoorziening	1 007	1 037	913	849	471
Totaal	1 191	1 219	1 057	961	552

1.5 Evolutie van het aantal ontvankelijke klachten over een voorziening onder de bevoegdheid van Kind en Gezin per sector

Door de invoering van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters in het onderscheid tussen erkende, zelfstandige of (niet)-gemelde kinderopvang niet meer van toepassing. Om die reden wordt er voor de sector kinderopvang één globaal cijfer weergegeven.

Ontvankelijke klachten in de kinderopvang

1.6 Klachtenbeeld over het aantal ontvankelijke klachten voor de kinderopvangsector - 2014

Aanbevelingen naar aanleiding van klachten

Naar aanleiding van de klachtendossiers van 2014 en de ervaringen uit de voorbije werkingsjaren formuleert de klachtendienst aanbevelingen. Die worden meegedeeld aan de verschillende afdelingen van Kind en Gezin, met de vraag om aan te geven welke maatregelen er genomen zullen worden om soortgelijke klachten in de toekomst te voorkomen. Concrete realisaties worden opgenomen in het globaal 'Eerstelijnsrapport' voor het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Op die manier wil de klachtendienst de klachten van ouders en andere betrokkenen omzetten in verbeteracties.

3. VERNIEUWEN EN VERBETEREN VOOR EN ACHTER DE SCHERMEN

3.1 Informatisering

Bij de uitbouw van Kind en Gezin als innovatieve en slagkrachtige organisatie blijft informatisering de drijvende kracht achter een aantal vernieuwende projecten.

ICT-exploitatie

In 2014 werd de interne dienstverlening van de diensten ICT en Facility verder geïntegreerd, door overschakeling naar gemeenschappelijke tools. Voor de personeelsleden betekent dit een eenvoudiger aanvraagprocedure en vlottere dienstverlening.

In het kader van de 'Businesscontinuïteit' en het 'Disaster recovery plan' gaven we de aanzet voor de in gebruikname van een bijkomend datacenter. Dit wordt in 2015 afgewerkt.

ICT-samenwerking binnen het beleidsdomein, binnen de Vlaamse overheid en met de sectoren

In 2013 werd beslist dat vaccins enkel nog via 'Vaccinnet' (de Vlaamse databank voor vaccinatiegegevens) kunnen besteld worden. Vanuit Kind en Gezin werden artsen op hun vraag ondersteund door de ICT-Helpdesk bij het voor de eerste maal in gebruik nemen van 'Vaccinnet'. De ondersteuning werd verdergezet in 2014.

Via wederzijdse kennisdeling en dankzij gezamenlijke projecten gingen we verder in het zoeken naar efficiëntiewinsten in de werking van de ICT-afdelingen van Kind en Gezin en van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH).

Zo wordt 'Datacenterinfrastructuur' en een 'Internetconnectie' gedeeld met de optie om dit beschikbaar te stellen aan andere agentschappen. Er wordt binnen het beleidsdomein intensief samen gewerkt rond kennisdeling en gegevensdeling in de zorg, in de schoot van de stuurgroep e-Beleid.

Elektronisch dossierbeheer eDison voor kinderopvang

In 2014 werd het vernieuwde elektronische dossierbeheer 'eDison' in gebruik genomen i.k.v. het nieuwe decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters. In dit systeem worden alle dossierstappen op een elektronische manier ondersteund en mogelijk gemaakt, gaande van het invullen en indienen van de vergunningsaanvraag door de externe aanvrager over de interne behandeling en goedkeuringsflow tot en met de subsidieberekening en uitbetaling. Binnen dit systeem werd ook op een vernieuwende manier omgegaan met het elektronisch ondertekenen van documenten zoals aanvragen en vergunningen.

Mirage

Binnen het dossier- en registratiesysteem 'Mirage' dat gebruikt wordt door de regioteamleden van Kind en Gezin, werd in 2014 de volledig vernieuwde groeicurvenmodule in productie gebracht. Daarnaast werd het geïntegreerd elektronisch dossier, om ook de consultaties van de arts te ondersteunen via elektronische weg, ontwikkeld en in de tweede helft van 2014 als pilootproject op het werkveld succesvol uitgetest.

Tenslotte gebeurde i.k.v. de vernieuwde preventieve zorg een impactanalyse en werd de ontwikkeling gestart om dit optimaal te kunnen ondersteunen vanuit het planningsluik binnen Mirage.

Vitalink Kinddossier

In 2014 werd het project Vitalink Kinddossier op de sporen gezet, met als doel om de preventief-medische gegevens die Kind en Gezin via Mirage verzameld over kinderen in Vlaanderen tussen 0 en 3 jaar, ter beschikking te stellen van andere zorgverleners teneinde aan de kinderen de best mogelijke zorg te kunnen bieden.

De scope van dit project is het opladen van de medische kinddossiergegevens van Kind en Gezin in Vitalink, in een gegevensformaat dat bruikbaar is voor de andere zorgactoren. Hierbij worden de

nodige juridische en wettelijke bepalingen in acht genomen, zodat enerzijds de bescherming van de persoonlijke levenssfeer wordt gevrijwaard en anderzijds het mogelijk blijft voor zorgverleners met een therapeutische relatie tot de cliënt, deze gegevens te benutten in hun zorgverlening. Ook is het de bedoeling de kinddossiergegevens in Vitalink vlot consulteerbaar te maken voor de cliënt en zijn zorgverlener(s).

Kind en Gezin-portaal

De online dienstverlening van Kind en Gezin via 'Mijn Kind en Gezin' (<http://mijn.kindengezin.be>) werd in 2014 opengetrokken naar het brede publiek van Kind en Gezin met de toepassing aanvraag attest 'Inkomenstarief'. Door de koppeling aan authentieke bronnen zoals het 'Rijksregister' en de 'Inkomensgegevensdatabank' van de FOD Financiën kunnen ouders zelf online hun inkomenstarief eenvoudig berekenen en ineens ook het attest bekomen.

Meer dan 137 000 ouders maakten reeds een account aan op mijn.kindengezin.be en er werden ruim 150 000 attesten volledig elektronisch afgeleverd via dit nieuwe kanaal, dit is meer dan 92% van alle attesten.

Eind 2014 gebeurde een automatische indexering van deze attesten en ouders ontvingen hun nieuwe attest voor 2015 elektronisch zonder dat ze hier zelfs iets voor moesten doen.

Intern en extern samenwerkingsplatform

In 2014 werd de definitieve overgang gemaakt naar het gebruik van mail en kalender op het nieuwe 'Cloudplatform'. De eerste sites voor interne samenwerking en samenwerking met externen werden gerealiseerd. In 2015 zal ook hier de migratie afgewerkt worden.

Dit alles ging gepaard met sensibilisering omtrent het omgaan met persoonsgebonden gegevens. Het nieuwe platform maakte het mogelijk dat we vlotter onafhankelijk van tijd en ruimte kunnen werken, wat leidde tot minder verplaatsingstijd, betere mogelijkheid tot overleg met externe partners en experimenten met nieuwe dienstverleningsvormen, zoals afstandstolken.

3.2 Facility

Facility zette in 2014 verder in op de dienstverlening voor externe partners. In het kader van het sleutelproject 'Slagkrachtige overheid' worden vervoersopdrachten, kleine klusjes, werken en interne verhuisbewegingen doorheen heel Vlaanderen en Brussel uitgevoerd voor het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG), Agentschap Jongerenwelzijn, Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, Zorginspectie en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. De inhoud van de dienstverlening, de wijze van uitvoering en de uitsluitingen zijn

vastgelegd in een onderlinge overeenkomst en worden op geregelde tijdstippen afgetoetst in een klantenforum. Naar aanleiding daarvan werd Kind en Gezin-Facility in september als 'Good practice' uitgenodigd om op het startevent van het dienstencentrum van 'Het Facilitair Bedrijf' t.a.v. 150 interne accounts te getuigen over de werking met 'Service Level Agreements' (SLA's) en indicatoren.

Ook de ondersteuning van de Kind en Gezin-Academie was in 2014 andermaal een speerpunt in de werking van Facility. Tal van vergaderingen, opleidingen, evenementen, studiedagen, recepties en lunches voor externen werden logistiek zo klantvriendelijk en professioneel mogelijk ondersteund.

Tegelijk werden ook intern belangrijke stappen gezet, gaande van het herverkavelen van budgetten voor regiohuizen tot de volledige synergie van de helpdeskfunctie met 'SSP-Prolin' in opvolging van het voormalige Logistieke Opvolgingssysteem (LOS). Deze koppeling past binnen de verdere integratie van de ICT helpdesk en de Facility klantenondersteuning tot een enig loket voor zowel interne als externe gebruikers van de dienstverlening.

3.3 Interne controle

Kind en Gezin hecht veel belang aan de wijze waarop zijn activiteiten en processen beheerst worden en streeft naar voortdurende verbetering op het vlak van interne controle. De realisatie van een intern controlesysteem is de verantwoordelijkheid van het management en moet er concreet toe bijdragen dat de financiën correct beheerd worden, de processen en procedures efficiënt en effectief uitgevoerd worden, de rapportering betrouwbaar is en dat het geheel verloopt volgens de normen, voorschriften en wetgeving die van toepassing zijn.

Voor de evaluatie van de systemen van interne controle bestaat er binnen Kind en Gezin een afzonderlijke dienst. Deze dienst is georganiseerd volgens de principes van een auditdienst, met als nuance dat niet aan alle vereisten van een auditdienst is voldaan, aangezien de dienst rechtstreeks aan de administrateur-generaal rapporteert. De dienst opereert los van het operationeel management.

In 2014 werd de globale visie op het risicomanagement die in 2013 goedgekeurd werd, verder uitgewerkt. Deze visie is enerzijds gebaseerd op continu risicomanagement dat gevoerd wordt binnen de processen en discontinu

risicomanagement in de vorm van discontinue audits over de meest risicovolle processen.

Anderzijds is het gebaseerd op een intensieve werking rond de persoonlijke integriteit voor elk personeelslid.

Het discontinue risicomanagement is gebaseerd op een kwantitatieve benadering van de risico's die zich voordoen in elk proces. De risicoanalyse rangschikt de processen van hoog risico naar laag risico, met als doel de processen met het grootste risico prioritair af te dekken door een evaluatie van de interne controlesystemen. Deze analyse wordt jaarlijks gevalideerd door het Directiecomité van het agentschap. Het is de bedoeling om alle processen binnen Kind en Gezin om de 5 jaar minstens één keer te evalueren.

Indien nodig worden naar aanleiding van een audit, aanbevelingen geformuleerd. Het opstellen en realiseren van een actieplan om gevolg te geven aan deze aanbevelingen blijft de bevoegdheid van het operationeel management. De Dienst voor de Evaluatie van de Interne Controlesystemen plant in de regel een opvolgingsaudit na het verstrijken van het tijdschema voor de aanpassing.

Wanneer de dienst echter van oordeel is dat uit de reactie van het operationeel management blijkt dat het resterende risico te hoog blijft, kan hij het actieplan 'Escaleren' tot op het hoogste managementniveau om daar met alle betrokken partijen een risico-inschatting te doen.

Naast een louter bestuderen en evalueren van de interne controlesystemen, ontplooit de dienst voor de evaluatie van de interne controlesystemen eveneens consultingactiviteiten. Dergelijke opdrachten worden alleen uitgevoerd op verzoek van het management en voor zover ze een toegevoegde waarde kunnen bieden op het vlak van het risicomanagement, het beheer van het agentschap en het verbeteren van de processen van het agentschap. In 2014 is de consulting vooral uitgevoerd op processen van aanbesteding en contractbeheer en op de digitalisering van een aantal aspecten van dienstverlening aan de burger. Kind en Gezin behaalt het vereiste niveau op alle aspecten van de leidraad 'Organisatiebeheersing' die gangbaar is binnen de Vlaamse administratie.

Omggaan met processen

Dienstverleningsprocessen, sturende en ondersteunende processen van Kind en Gezin zijn volledig gemodelleerd binnen 'Corporate Modeller' en worden gebruikt voor andere beslissingsprocessen, waaronder de opmaak van het personeelsplan.

De starterswijzer legt elke stap uit die iedereen die wil starten met kinderopvang moet ondernemen.

Pedagogisch raamwerk voor de kinderopvang van baby's en peuters.

Gezinsopvang:

- Is een kleinschalige opvang met meestal 1 kinderbegeleider.
- Vindt meestal plaats in de eigen woning van de kinderbegeleider maar kan ook op een andere locatie, bv. in een schoolgebouw.
- Streeft ernaar om gemiddeld 4 kinderen op te vangen. Op piekmomenten kunnen dat er meer zijn. Dit aantal ligt vast in de vergunning van de opvang en kan nooit meer dan 8 zijn.
- Gebeurt in principe door 1 kinderbegeleider maar het is niet uit te sluiten dat 2 kinderbegeleiders er gelijktijdig voor zorgen. Als 2 kinderbegeleiders samen voor meer dan 8 kinderen zorgen, dan zijn dit samenwerkende kinderbegeleiders en vallen zij onder 'groepsopvang'

Groepsopvang

- Is een grotere opvang met meerdere kinderbegeleiders.
- Vindt plaats buiten de gezinswoning van de kinderbegeleiders, doorgaans in een gebouw of ruimte enkel bestemd voor kinderopvang.
- Streeft ernaar om minimaal 9 kinderen tegelijk op te vangen en dit in een leefgroep van maximaal 18 kinderen.
- Laat wanneer maar 1 kinderbegeleider aanwezig is maximaal 8 kinderen toe, zodra er een kinderbegeleider bij komt kunnen er maximaal 9 kinderen per begeleider zijn.

1. TRENDS, REALISATIE EN PLANNEN

Vaststellingen en trends

- Het meest recente onderzoek (2013) naar het gebruik van kinderopvang (zowel formeel als informeel)* voor kinderen jonger dan 3 jaar leert ons het volgende:
 - Bijna 7 op de 10 kinderen van 3 maanden tot 3 jaar maken regelmatig gebruik van formele en/of informele opvang. Dit gebruik is stabiel gebleven sinds 2009 maar er is wel een dalend gebruik van informele opvang verzorgd door grootouders. Vaak zijn zij zelf nog beroepsactief.
 - Parallel aan het dalend gebruik van informele opvang, is het gebruik van formele opvang, en meer in het bijzonder van kinderdagverblijven, in belangrijke mate toegenomen.
 - Het aantal vaders en moeders dat aangeeft voor opvang te kiezen omdat het beter is voor de ontwikkeling van het kind is opvallend gestegen. Dit neemt niet weg dat nog steeds de meerderheid van de gezinnen kinderopvang gebruikt om te kunnen gaan werken.
 - Kinderen met een moeder van niet-Belgische origine en kinderen die in een kansarm gezin leven, maken in mindere mate gebruik van formele en/of informele kinderopvang. Terwijl het gebruik van kinderopvang door kinderen uit een kansarm gezin vrijwel onveranderd is gebleven sinds 2009, is het gebruik binnen de groep kinderen met een niet-Belgische moeder wel toegenomen.
- * *Formele kinderopvang is kinderopvang die beroepsmatig en tegen betaling gebeurt; informele kinderopvang is opvang die opgenomen wordt door grootouders, vrienden, familie, ...*

- Uit het onderzoek naar gebruik van opvang en vrijetijdsinitiatieven voor schoolgaande kinderen (2012) leren we dat:
Op schooldagen:
 - 66% van de schoolgaande kinderen tussen 2,5 en 12 jaar regelmatig wordt opgevangen en dat 62% deelneemt aan vrijetijdsactiviteiten.
 - Jongere kinderen vaker worden opgevangen dan oudere schoolkinderen.
 - Het gebruik van opvang het grootst is na schooltijd.

Tijdens schoolvakanties:

- Bijna 7 op de 10 schoolgaande kinderen regelmatig worden opgevangen of deelnemen aan het vrijetijdsaanbod.
- Er geen verschil is in mate van gebruik van opvang of vrijetijdsactiviteiten tussen de verschillende leeftijdsgroepen.
- 8% van de kinderen tussen 9 en 12 jaar geen gebruik maakt van opvang omdat ze alleen thuis blijven. Een vrijwel vergelijkbaar percentage van de jongere kinderen (2,5 tot 5 jaar en 6 tot 8 jaar) wordt op dat ogenblik opgevangen door broer of zus.

Kansengroepen beduidend minder gebruik maken van het opvang- en vrijetijdsaanbod voor hun schoolgaand kind en dit zowel op schooldagen als tijdens schoolvakanties. *Buitenschoolse opvang* op dit ogenblik vooral een economische functie heeft (ouders moeten langer werken dan de schooluren). Er een *blijvende vraag* is naar degelijke opvangmogelijkheden voor *schoolgaande kinderen*.

- In 2014 werden kinderen zelf (zowel kleuters als lagere schoolkinderen) aan het woord gelaten over wat zij zelf denken over de wijze waarop zij worden opgevangen of hun vrije tijd doorbrengen buiten de schooluren. Daaruit blijkt dat:
 - Vrienden het belangrijkste ingrediënt zijn om van de opvang na schooltijd een leuke plek te maken.
 - Kinderen het liefst vrij spelen (vrij binnen en buiten lopen, doorheen de verschillende ruimtes lopen, ...).
 - Voor de meeste kinderen de opvang een verrijking is van hun ervaringen en hun leefwereld.
 - De begeleiders, de mogelijkheid tot keuze van activiteiten en de ruimte behoren tot de essentie van kwaliteitsvolle opvang of vrije tijd.
 - Kinderen veel belang hechten aan inspraak. Hoe ouder de kinderen, hoe belangrijker ze het vinden dat er naar hun ideeën wordt geluisterd.

Voor meer details, raadpleeg de onderzoeksrapporten op onze website.

Realisaties in 2014

- De implementatie van de nieuwe regelgeving voor de opvang van baby's en peuters (d.i. het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters en zijn uitvoeringsbesluiten - 1 april 2014) en de ondersteuning van de kinderopvangsector van baby's en peuters bij de implementatie van het decreet. Voor de opvangsector in Brussel is dit gebeurd in samenwerking met Office de la Naissance et de l' Enfance (ONE), de gelijke van Kind en Gezin in de Franstalige gemeenschap.
- De regelgeving voor de opvang van schoolkinderen (buitenschoolse opvang) werd aangepast en in overeenstemming gebracht met de regelgeving voor de kinderopvang van baby's en peuters.
- De voorbereiding van het proefproject dat moet nagaan of de vroegere onthaalouders die aangesloten zijn bij een organisator gezinsopvang op termijn in heel Vlaanderen aan de slag kunnen gaan als 'Thuiswerkende kinderbegeleider gezinsopvang' in een werknemersstatuut.
- Er werd een Staten-Generaal georganiseerd op initiatief van de ministers van Sport en Jeugd, Onderwijs, Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Dit heeft geleid tot het formuleren van aanbevelingen en beleidsopties met betrekking tot het uittekenen van een nieuwe manier om de opvang en vrije tijd van schoolgaande kinderen te organiseren.
- Op basis van de verdeling die door Kind en Gezin werd uitgewerkt, werden met de middelen die in 2014 ter beschikking werden gesteld, nieuwe opvangplaatsen of meer betaalbare opvangplaatsen voor baby's en peuters gecreëerd.
- Er werd gezorgd voor de verdere verbetering van de opleidingstrajecten, competenties en kwalificaties van de medewerkers in de kinderopvang van baby's en peuters in functie van de bepalingen die opgenomen zijn in het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters.

- De evaluatie van het gebruik, het gebruiksgemak, de efficiëntie en de effectiviteit van de 'Kinderopvangzoeker', de tool die werd ontwikkeld om ouders te ondersteunen in hun zoektocht naar kinderopvang voor hun baby en peuter.
- Er werd gestart met de centra voor inclusieve opvang en met het traject om deze centra te begeleiden in het uitvoeren van hun taken.
- De aanpassing van alle informatie op de website van Kind en Gezin in functie van de nieuwe regelgeving en het ter beschikking stellen op de website van nieuwe instrumenten die ontwikkeld werden ter ondersteuning van de opvanglocaties en van ouders. Een vb. hiervan is de 'Starterswijzer' (3.1.5).
- Het begeleiden en ondersteunen van de opvanglocaties die van plan zijn ouders meer te laten deelnemen en mee vorm te geven aan de dagelijkse werking van de opvang.
- De ondersteuningsstructuur voor al wie wil ondernemen in de kinderopvang werd geïntroduceerd.
- Ook in Vlaanderen is er nu een pedagogisch raamwerk voor de kinderopvang van baby's en peuters ontwikkeld door de universiteit Gent in samenwerking met de universiteit Leuven, in opdracht van Kind en Gezin.
- Er werden 'Pedagogische' en 'Taal-ondersteunende' diensten in het leven geroepen dankzij subsidies die door de Vlaamse overheid hiervoor ter beschikking werd gesteld. Met dit geld zullen zij in staat zijn om de opvanglocaties voor baby's en peuters gedurende 2 jaar gratis te coachen in hun pedagogische werking.
- Met vallen en opstaan heeft Kind en Gezin als eerste overheidsinstelling vorm gegeven aan de digitalisering van de dienstverlening. Ouders die gebruik maken van een opvang die een prijs vraagt volgens inkomen, werden in staat gesteld hiervoor online een attest inkomenstarief aan te vragen. Op basis van dit attest kan de opvang meteen het bedrag bepalen dat door ouders betaald zal moeten worden.

Plannen voor 2015

- De voortgang van de implementatie van het nieuwe decreet opvolgen: zijn er bijstellingen op korte termijn nodig? Zijn er zaken die vereenvoudigd kunnen worden? Hoe kunnen we de kinderopvangsector nog verder ondersteunen bij het implementeren van de nieuwe regelgeving voor de opvang van baby's en peuters? Zullen de doelstellingen die we vooropstellen op langere termijn bereikt worden?
- In het kader van het nieuwe decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters, zal tevens een nieuw concept rond 'Flexibele opvang' (of opvang op atypische momenten) worden ontwikkeld.
- Parallel wil Kind en Gezin bouwen aan een hedendaags, kwaliteitsvol, behoeftedekkend en voor gezinnen betaalbaar opvang- en vrijetijdsaanbod voor schoolkinderen dat:
 - Kinderen ontwikkelingskansen biedt en het voor hen mogelijk maakt een leuke vrije tijd te hebben.
 - Ouders toelaat te participeren aan de arbeidsmarkt, een (beroeps)opleiding te volgen en/of deel te nemen aan activiteiten die bijdragen aan hun persoonlijke ontplooiing.In dit opzicht zal ook voor het opvang- en vrijetijdsaanbod voor schoolkinderen, een decreet worden voorbereid.
- Het proefproject dat werd opgestart om in te schatten wat de mogelijke gevolgen zijn als onthaalouders, aangesloten bij een organisator gezinsopvang, werken als thuiswerkende kinderbegeleider gezinsopvang in een werknemersstatuut, zal op de voet worden gevolgd.

- In functie van een zo correct mogelijke verdeling van het budget dat de Vlaamse Regering zal voorzien om meer en meer duurzame plaatsen in de kinderopvang van baby's en peuters te hebben, zal een vernieuwde programmatie-oefening worden uitgewerkt. Deze zal rekening houdend met het getrappt subsidiesysteem dat geïntroduceerd werd voor de opvang van baby's en peuters.
- Naar aanleiding van de resultaten van de evaluatie van het gebruik, het gebruiksgemak, de efficiëntie en de effectiviteit van de Kinderopvangzoeker, zal worden verkend op welke wijze deze tool kan worden geoptimaliseerd.
- Het informeren over en ondersteunen van de lokale besturen m.b.t. de manier waarop gestart kan worden met de organisatie van een 'Lokaal loket kinderopvang' (3.2.2) in de gemeente.
- In functie van de uitbouw en het bewaken van 3 functies (economische, pedagogische en sociale) van kinderopvang, staan de volgende zaken op de agenda:
 - De centra voor inclusieve opvang begeleiden zodat ze de taken die ze dienen uit te voeren, vlot kunnen opnemen.
 - Er voor zorgen dat de kinderopvang ook toegankelijk is voor kinderen die leven in kwetsbare gezinnen.
 - Alle acties rond professionalisering, competentieverbetering en verhogen van de aantrekkelijkheid van een job in de kinderopvang verder zetten.
 - Ondersteunen van de opvanglocaties die gezinnen en kinderen meer willen laten participeren zodat ze mee vorm kunnen geven aan de dienstverlening.
 - Zorgen voor de implementatie van het pedagogische raamwerk in alle opvanglocaties voor baby's en peuters.
- Verder werken aan het Meten en Monitoren van kwaliteit (Quality) (MeMoQ-project) samen met de onderzoekers van de universiteiten Leuven en Gent. In het kader van dit project zullen 3 instrumenten worden ontworpen, vertrekkende van het pedagogische raamwerk, om de kwaliteit in de kinderopvang van baby's en peuters te meten, te monitoren en te bevorderen.
- Om het proces tot het bekomen van een attest inkomenstarief te optimaliseren, zal de regelgeving worden bijgestuurd, zal de werking van de onlinemodule en de wijze waarop ouders en opvanglocaties hierbij ondersteund kunnen worden, worden aangepast.

2. OVERZICHT KINDEROPVANG

Het kinderopvanglandschap ⁽¹⁾

Opvang van	Opvangvorm	
	Gezinsopvang	Groepsopvang
Baby's en peuters (al dan niet samen met schoolkinderen)	Met een vergunning	Met een vergunning
Schoolkinderen uit de basisschool (buitenschoolse opvang)	Enkel gemeld Met een attest van toezicht (met een vergunning) ⁽²⁾	Enkel gemeld Met een erkenning Met een attest van toezicht ⁽³⁾ (met een vergunning) ⁽⁴⁾

2.1 Schets van het kinderopvanglandschap die beroepsmatig en tegen betaling gebeurt

(1) De opvang die wordt verzorgd door grootouders, vrienden, familie, au pair, babysit, ... d.i. de informele opvang, hoort hier niet bij.

(2) Kinderbegeleiders in de gezinsopvang met een vergunning die uitdrukkelijk kiezen voor exclusieve opvang van schoolkinderen.

(3) Voor het hele jaar of enkel voor de vakantieperiode.

(4) Kinderbegeleiders in de gezinsopvang die samenwerken op een locatie met een vergunning voor meer dan 8 plaatsen.

Naast de groeps- en gezinsopvang voorziet het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters nog een derde vorm van formele opvang van baby's en peuters, m.n. *opvang aan huis* of kinderopvang die uitsluitend en tegen betaling plaatsvindt in de gezinswoning van het op te vangen kind en verzorgd wordt door professionelen. Hoe deze opvangvorm concreet zal worden ingevuld, moet nog in de toekomst worden bepaald.

Als ouders gebruik maken van formele kinderopvang met een vergunning, een attest van toezicht, of een erkenning van Kind en Gezin, dan hebben zij recht op een belastingvermindering (tot op zekere hoogte) voor de uitgaven die zij doen voor de opvang van hun kinderen tot 12 jaar. Deze fiscale regeling is een bevoegdheid van de Federale overheid en niet van de Vlaamse overheid.

2.1 Er zijn 2 soorten opvangvormen

Gezinsopvang ⁽¹⁾:

- Is een kleinschalige opvang met meestal 1 kinderbegeleider.
- Vindt meestal plaats in de eigen woning van de kinderbegeleider maar de opvang kan ook op een andere locatie gebeuren, bv. in een schoolgebouw.
- Streeft ernaar om gemiddeld 4 kinderen op te vangen. Op piekmomenten kunnen dat er meer zijn. Dit aantal ligt vast op de vergunning van de opvang en kan nooit meer dan 8 zijn.
- Gebeurt in principe door 1 kinderbegeleider maar het is niet uit te sluiten dat 2 kinderbegeleiders er gelijktijdig voor zorgen. Als 2 kinderbegeleiders samen voor meer dan 8 kinderen zorgen, dan zijn dit *samenwerkende kinderbegeleiders* en vallen zij onder 'groepsopvang'.

Groepsopvang ⁽²⁾:

- Is een grotere opvang met meerdere kinderbegeleiders.
- Vindt plaats buiten de gezinswoning van de kinderbegeleiders, doorgaans in een gebouw of ruimte die enkel bestemd is voor kinderopvang.
- Streeft ernaar om minimaal 9 kinderen tegelijk op te vangen en dit in een leefgroep van maximaal 18 kinderen.
- Laat wanneer maar 1 kinderbegeleider aanwezig is maximaal 8 kinderen toe, zodra er een kinderbegeleider bij komt kunnen er maximaal 9 kinderen per begeleider zijn ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Werd vroeger 'onthalouder' genoemd.

⁽²⁾ Werd vroeger 'kinderdagverblijf' genoemd.

⁽³⁾ Dit zijn maximumcijfers en geen streefcijfers.

2.2 Opvang van baby's en peuters

Op 1 april 2014 trad in Vlaanderen het *nieuwe decreet* Kinderopvang van Baby's en Peuters in werking. Met dit decreet vervallen alle oude regels die van toepassing waren en wordt een gelijkstelling voorzien van de uiteenlopende regels voor en van de verschillende financiering van de vroegere zelfstandige en erkende en gesubsidieerde opvang. De overgang van de oude situatie (vóór invoering van decreet) naar de nieuwe situatie (na implementatie van decreet) zal pas volledig gerealiseerd zijn in 2020. Concreet is vanaf 1 april 2014 een *vergunning verplicht* voor alle kinderopvang van baby's en peuters die beroepsmatig en tegen betaling gebeurt. Vóór deze verplichting (en dus vóór het decreet) kon om het even wie een kinderopvang voor baby's en peuters starten, zonder aan enige kwaliteitsvoorwaarden te moeten voldoen. Het volstond om de opvang administratief te melden aan Kind en Gezin.

Dit kan niet meer sinds 1 april 2014 en dus moet ook vanaf dan elke opvanglocatie voor baby's en peuters zonder vergunning sluiten.

Naast de opvang van baby's en peuters met een vergunning, kan nog enkel de informele opvang van baby's en peuters bestaan (d.i. niet-professionele opvang verzorgd door grootouders, vrienden, familie, ...).

De gezinsopvang of de groepsopvang voor baby's en peuters met een vergunning kan er voor opteren om naast baby's en peuters ook schoolkinderen uit de basisschool op te vangen, mits voldaan wordt aan de vergunningsvoorwaarden.

Zodra een opvang een vergunning heeft, wordt er regelmatig door Kind en Gezin geëvalueerd of nog altijd aan de wettelijke voorwaarden wordt voldaan.

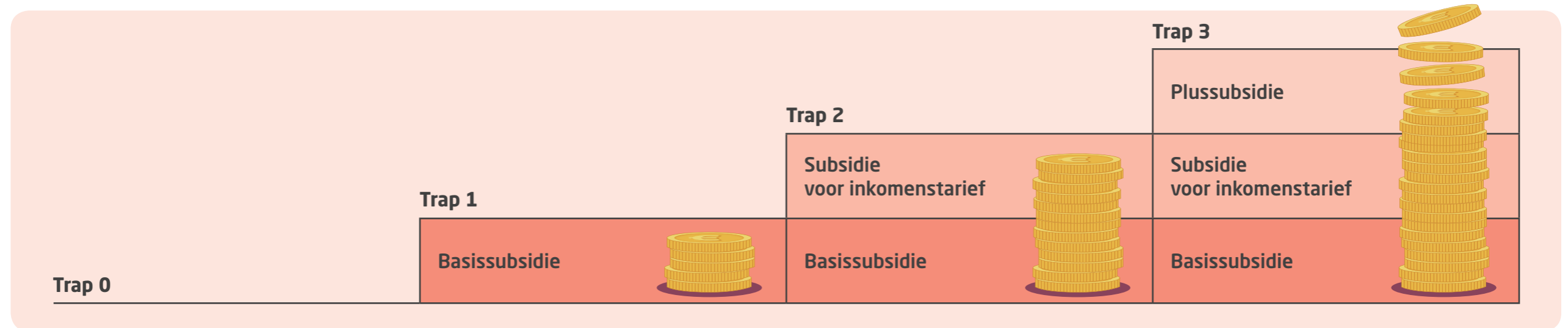
Kind en Gezin baseert zich hiervoor o.a. op de bevindingen van het Agentschap Zorginspectie ⁽⁴⁾ dat ter plaatse gaat controleren.

Aan het verkrijgen van een vergunning zijn specifieke voorwaarden verbonden. Voorwaarden die vertrekken van de specificiteit van de leeftijdsgroep baby's en peuters en o.a. betrekking hebben op infrastructuur, hygiëne, veiligheid, kwaliteit en kwalificaties van het personeel.

⁽⁴⁾ Zorginspectie is een apart agentschap van de Vlaamse overheid. Zorginspectie inspecteert de voorzieningen (zoals kinderopvanglocaties) die door het departement of door de andere agentschappen van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin worden erkend, geattesteerd, vergund of gesubsidieerd. M.a.w. het is niet Kind en Gezin die de opvanglocaties ter plaatse controleert.

Het subsidiesysteem

Voor de formele opvang van baby's en peuters werkt *zoals een trap* te beginnen van trap 0. Per trede zijn er bijkomende opdrachten/voorwaarden. Hoe hoger de opvang klimt, hoe meer subsidies verkrijgbaar maar ook hoe meer voorwaarden waaraan moet voldaan worden.

De kinderopvang van baby's en peuters met een vergunning maar zonder enige subsidie ⁽⁵⁾ (*trap 0*) of met enkel een basissubsidie (*trap 1*), is vrij in het bepalen van de prijs die gezinnen moeten betalen voor de opvang van hun baby of peuter. De gezinnen betalen er een prijs die niet aan hun inkomen is gerelateerd.

In de opvanglocaties die bovenop de basissubsidie een subsidie voor inkomenstarief (*trap 2*) of een plussubsidie (*trap 3*) ontvangen, kunnen gezinnen voor de opvang van hun baby of peuter wel een prijs betalen volgens hun inkomen ⁽⁶⁾.

⁽⁵⁾ Omdat men niet aan de subsidievoorwaarden voldoet of omdat er geen middelen beschikbaar zijn om subsidies toe te kennen.

⁽⁶⁾ In 2014: minimum 1,56 euro/dag en maximum 27,71 euro/dag.

De opvang met een subsidie voor inkomenstarief of plussubsidie is verplicht een aantal voorrangregels te respecteren:

Opvang met subsidie inkomenstarief (trap 2): absolute voorrang verlenen aan kinderen uit gezinnen waarvoor opvang noodzakelijk is in het kader van de werksituatie (werk houden, zoeken of een beroepsgerichte opleiding daartoe volgen), maar daarnaast ook aan kinderen uit eenoudergezinnen, uit gezinnen met een laag inkomen en aan pleegkinderen.

Opvang met plussubsidie (trap 3): een proactief opnamebeleid realiseren om kwetsbare gezinnen een opvangplaats te geven, de werking afstemmen op kwetsbare gezinnen en expertise opbouwen en verspreiden rond het respectvol omgaan met kwetsbare gezinnen. Verder dient de

opvang op trap 3 ook een inspanning te leveren om medewerkers aan te werven vanuit kwetsbare groepen.

De inkomsten uit de financiële bijdrage van de gezinnen worden verrekend met de subsidie voor inkomenstarief. Dit zorgt ervoor dat het opvangen van kinderen uit gezinnen met een laag inkomen geen nadelige financiële gevolgen heeft voor het werkingsbudget van de locatie.

Vanuit elke trap zijn er onder bepaalde voorwaarden nog *aanvullende subsidies* mogelijk m.n. voor inclusieve opvang van kinderen met een specifieke zorgbehoefte of voor flexibele opvang.

2.3 Opvang van schoolkinderen uit de basisschool (buitenschoolse opvang)

Definitie: het beroepsmatig en tegen betaling opvangen buiten de schooluren of tijdens schoolvakanties van kinderen die hetzij deeltijds, hetzij voltijds, naar de basisschool ⁽⁷⁾ gaan. De activiteiten van jeugdwerk en van sportdiensten vallen niet onder deze definitie.

Elke gezinsopvang en groepsopvang voor schoolkinderen moet *een vergunning* ⁽⁸⁾, *erkenning of een attest van toezicht* aanvragen bij Kind en Gezin. Groepsopvang of gezinsopvang die aan de vergunningsvoorwaarden voldoen, kunnen binnen dit kader er voor opteren om exclusief schoolkinderen op te vangen of een mix van beide leeftijdsgroepen. Opvang met een erkenning of een attest van toezicht kunnen enkel schoolkinderen opvangen.

Zodra een opvang een vergunning, erkenning of attest van toezicht heeft, wordt er regelmatig door Kind en Gezin geëvalueerd of nog altijd aan de wettelijke voorwaarden wordt voldaan. Kind en Gezin baseert zich hiervoor o.a. op de bevindingen van het Agentschap Zorginspectie dat ter plaatse gaat controleren.

Aan het verkrijgen van een vergunning (zie supra), erkenning of een attest van toezicht zijn specifieke voorwaarden verbonden. Voor het verkrijgen van een erkenning gelden er specifieke voorwaarden die in de lijn liggen van de vergunningsvoorwaarden, alleen vertrekken de voorwaarden binnen dit kader van de specificiteit van de leeftijdsgroep schoolkinderen. Ze hebben o.a. betrekking op infrastructuur, hygiëne, veiligheid, kwaliteit en op de kwalificaties van het personeel. De specifieke voorwaarden voor het verkrijgen van een attest van toezicht, vertrekken eveneens van de specificiteit van de leeftijdsgroep schoolkinderen en hebben o.a. ook betrekking op infrastructuur, hygiëne en veiligheid maar de kwalificatievereisten voor het personeel zijn in dit geval relatief gezien minimaal.

Naast de opvang van schoolkinderen met een vergunning, bestaat er ook de informele opvang van schoolkinderen (d.i. niet professionele opvang verzorgd door grootouders, vrienden, familie, ...) en de *louter gemelde opvang*. Immers, niet iedereen die beroepsmatig en tegen betaling, schoolkinderen uit de basisschool op bestendige wijze opvangt, vraagt bij Kind en Gezin een vergunning, een erkenning of een attest van toezicht aan.

Zij houden zich in dat geval uitsluitend aan de meldingsplicht en melden zich enkel bij Kind en Gezin ⁽⁹⁾.

Voor deze enkel gemelde initiatieven worden verder geen wettelijke voorwaarden opgelegd ⁽¹⁰⁾. Dit maakt dat Kind en Gezin deze opvang ook niet laat controleren tenzij er een klacht komt of er iets ernstigs gebeurt. Het Agentschap Zorginspectie gaat dan na in welke omstandigheden de kinderen worden opgevangen en of die opvangsituatie aanvaardbaar is.

Vanaf 2015 worden de voorbereidingen aangevat om ook voor de opvang van schoolkinderen uit de basisschool een nieuw decreet te ontwikkelen.

⁽⁷⁾ Kinderen uit de basisschool = kleuters en lagere schoolkinderen.

⁽⁸⁾ Betreft doorgaans opvanglocaties die reeds schoolkinderen opvingen vóór implementatie van het nieuwe decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters.

⁽⁹⁾ De informele opvang is vrijgesteld van deze meldingsplicht.

⁽¹⁰⁾ Dit betreft bijvoorbeeld de opvang die binnen de schoolmuren doorgaat vóór of na schooltijd.

Het subsidiesysteem

De formele opvang van *schoolkinderen* werkt *niet zoals een trap*. Wil een opvanglocatie een subsidie verkrijgen, dan moet ze aan specifieke voorwaarden voldoen. Deze voorwaarden variëren naar opvangvorm en naargelang het type subsidie. De buitenschoolse opvang wordt nog door andere instanties dan Kind en Gezin gefinancierd.

De buitenschoolse opvang is over het algemeen vrij in het bepalen van de prijs die gezinnen moeten betalen voor de opvang van hun schoolkind uit de basisschool ⁽¹¹⁾ en kan vrij beschikken over de inkomsten uit de financiële bijdrage van de gezinnen. Uitzondering hierop zijn de locaties die vóór de implementatie van het decreet ook reeds schoolkinderen opvingen (al dan niet samen met baby's en peuters) en hiervoor reeds een inkomensgerelateerde (IKT) bijdrage vroegen aan het gezin. In deze opvang worden de inkomsten uit de financiële bijdrage van de gezinnen ook verrekend met de subsidie.

Voor een aantal specifieke opdrachten zijn *aanvullende subsidies* maar niet elke opvanglocatie kan in aanmerking komen voor deze aanvullende subsidies. Er moet aan specifieke voorwaarden worden voldaan om in aanmerking te kunnen komen. Voorbeelden van deze mogelijke aanvullende subsidies zijn o.a. de subsidies voor inclusieve opvang van schoolkinderen met een specifieke zorgbehoefte, voor flexibele opvang, voor occasionele opvang, ...

⁽¹¹⁾ Specifiek voor de groepsopvang met een erkenning en een subsidie initiatief voor buitenschoolse opvang zijn de minimum- en maximumbijdragen wel in de regelgeving vastgelegd.

2.4 Kerncijfers

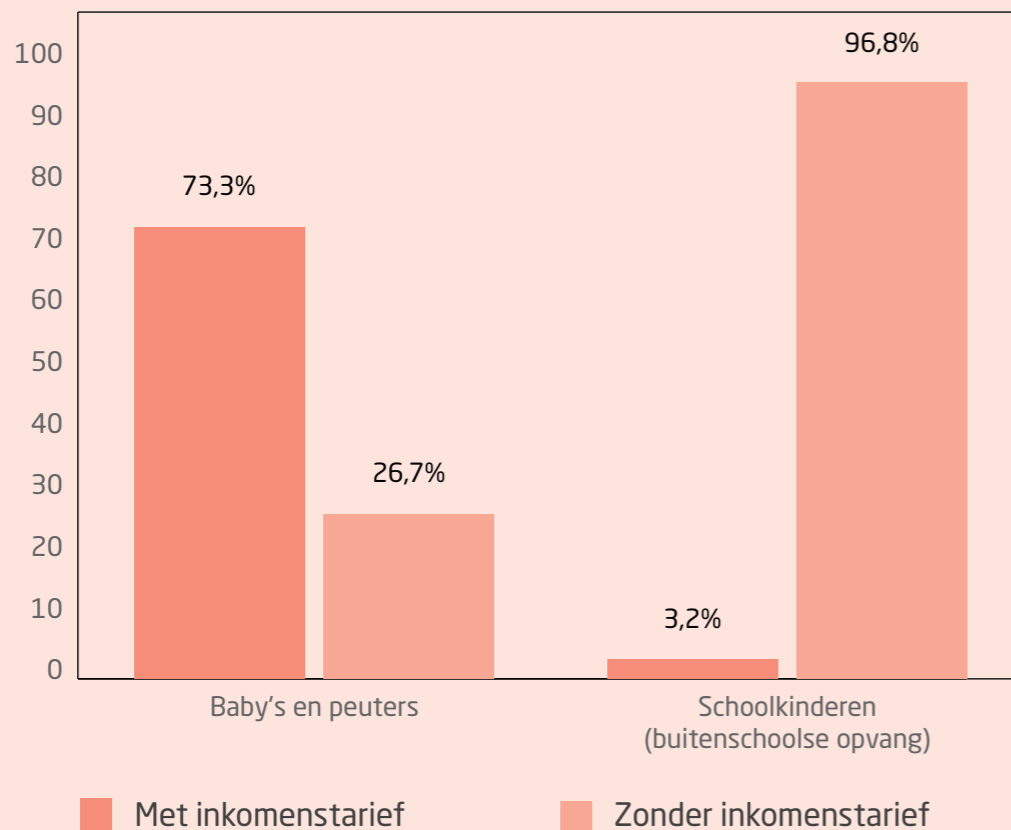
Aantal opvanglocaties en aantal opvangplaatsen

	Aantal opvanglocaties	Aantal opvangplaatsen	
		Absoluut	Per 100 kinderen
Opvang van baby's en peuters			
Gezinsopvang	5 827	31 253	14,00
<i>Zonder inkomenstarief</i>	726	5 039	2,26
<i>Met inkomenstarief</i>	5 101	26 214	11,74
Groepsopvang	2 058	56 679	25,38
<i>Zonder inkomenstarief</i>	949	19 523	8,74
<i>Met inkomenstarief</i>	1 109	37 156	16,64
Groepsopvang- samenwerking	328	3 906	1,75
<i>Zonder inkomenstarief</i>	-	-	-
<i>Met inkomenstarief</i>	328	3 906	1,75
Totaal baby's en peuters	8 213	91 838	41,13
Opvang van schoolkinderen uit de basisschool (buitenschoolse opvang)			
Gezinsopvang	214	1 131	0,17
<i>Zonder inkomenstarief</i>	15	90	0,01
<i>Met inkomenstarief</i>	199	1 041	0,16
Groepsopvang	889	39 621	5,92
<i>Zonder inkomenstarief</i>	889	39 621	5,92
<i>Met inkomenstarief</i>	-	-	-
Groepsopvang- samenwerking	24	272	0,04
<i>Zonder inkomenstarief</i>	-	-	-
<i>Met inkomenstarief</i>	24	272	0,04
Totaal buitenschoolse opvang	1 127	41 024	6,13

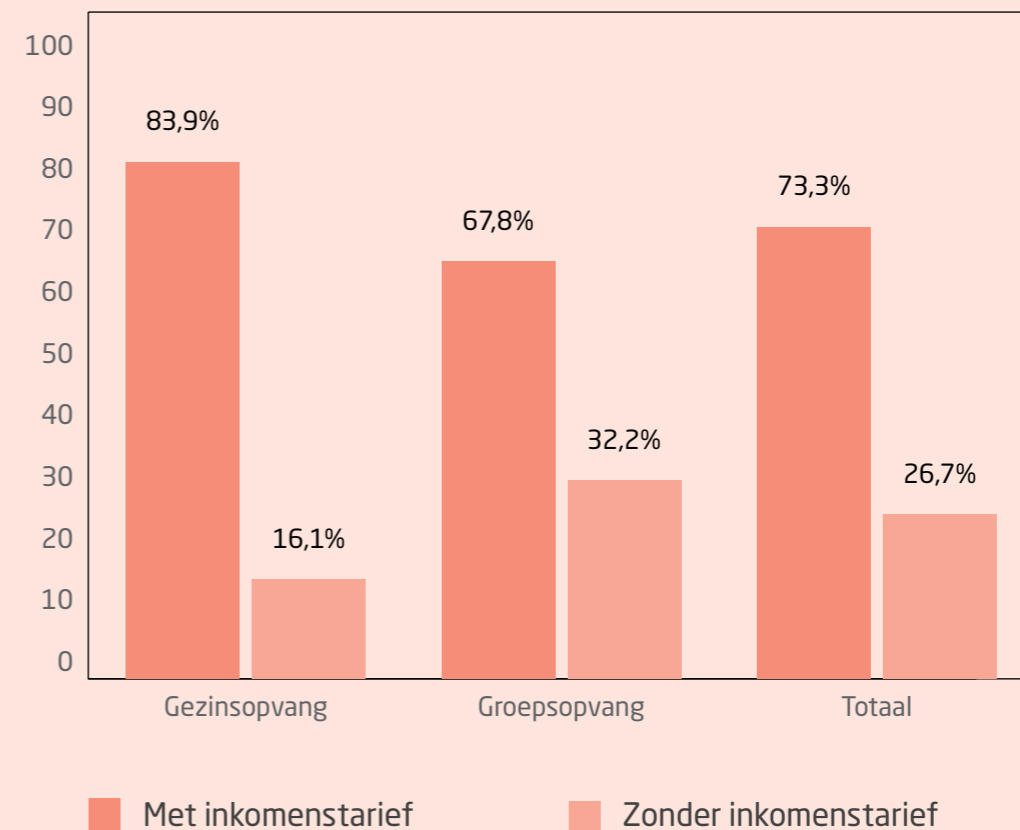
2.2 Overzicht van:

- Het aantal opvanglocaties met een vergunning/erkenning/attest van toezicht op 31 december 2014 - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- Het aantal plaatsen in opvanglocaties met een vergunning/erkenning/attest van toezicht op 31 december 2014 - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- Het aantal plaatsen met een vergunning/erkenning/attest van toezicht per 100 kinderen onder de 3 jaar in het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest op 31 december 2014.

Verdeling van de IKT en niet - IKT plaatsen

Verdeling van de IKT en niet - IKT plaatsen naar opvangvorm (baby's en peuters)

2.3 Overzicht van:

- Het percentage IKT plaatsen en niet- IKT plaatsen in de opvang van baby's en peuters en in de opvang van schoolkinderen met een vergunning/erkenning/attest van toezicht - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 31 december 2014.
- Het percentage IKT plaatsen en niet- IKT plaatsen volgens opvangvorm in de opvang van baby's en peuters met een vergunning - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest op 31 december 2014.

3. ACTIVITEITEN EN PROJECTEN

Kind en Gezin is een agentschap van de Vlaamse overheid dat voor de kinderopvang die beroepsmatig en tegen betaling gebeurt, verantwoordelijk is voor de uitvoering van het beleid dat wordt uitgezet door de *Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin*.

Kind en Gezin organiseert zelf geen opvang, heeft geen eigen opvanglocaties maar heeft wel een aantal opdrachten naar deze opvanglocaties maar ook naar gezinnen met jonge kinderen. Deze zien er als volgt uit:

- Na controle van de voorwaarden tot het opstarten van kwaliteitsvolle kinderopvang (en dus tot het verkrijgen van een vergunning, erkenning of attest van toezicht) zowel naar veiligheid, hygiëne als naar aantal en vorming van de medewerkers, toekennen van een vergunning, erkenning of attest van toezicht en registreren van het opvanginitiatief.
- Daaropvolgend het (administratief) opvolgen, ondersteunen en handhaven van de werking en zorgen voor de uitbetalingen van de subsidies aan de organisatoren kinderopvang.
- Zorgen dat het budget dat door de Vlaamse overheid vrij wordt gemaakt voor het creëren van nieuwe plaatsen en voor het behoud van bestaande plaatsen evenwichtig wordt verdeeld over de verschillende regio's/gemeentes op basis van objectieve parameters.
- Het advies vragen voor de uitbouw van de kinderopvang aan lokale besturen in kader van een uitbreidingsronde maar hen ook ondersteunen in hun lokale regierol m.b.t. kinderopvang.
- Advies verlenen in kader van de voorbereiding van het beleid dat wordt uitgezet door de minister en zorgen voor de implementatie van het beleid.
- De kwaliteit van de formele kinderopvang bewaken en bevorderen en de Vlaamse Regering adviseren over de kwalificaties en competenties voor personen werkzaam in de formele kinderopvang.
- Gezinnen informeren over de kinderopvang.

Kind en Gezin heeft deze opdrachten zowel voor de opvang van de allerkleinsten (opvang van baby's en peuters van 0 jaar totdat ze naar de kleuterschool gaan) als voor de opvang van schoolkinderen uit de basisschool (2,5 tot 12 jaar) buiten de schooluren en tijdens schoolvakanties (buitenschoolse opvang).

3.1 Wat doet Kind en Gezin in functie van de uitbouw van het kinderopvanglandschap?

3.1.1 Het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters

Met het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters wil de Vlaamse overheid stap voor stap voldoende, kwaliteitsvolle kinderopvang realiseren die voor iedereen toegankelijk is. De opvang moet zowel betaalbaar zijn voor de ouders als financieel leefbaar voor de opvangsector. Het decreet trad in werking op 1 april 2014.

Deze inwerkingtreding betekende een enorme verandering, zowel voor de organisatoren kinderopvang als voor Kind en Gezin zelf. De transitie is nog steeds aan de gang: Kind en Gezin is nog bezig met het aanpassen van zijn dienstverlening aan deze nieuwe realiteit en de organisatoren zijn nog bezig met het implementeren van de nieuwe regelgeving in de dagdagelijkse praktijk. Kind en Gezin wil de opvangsector zo goed mogelijk ondersteunen bij deze implementatie.

Daarom werd in 2014 sterk ingezet op het informeren en ondersteunen van de sector, d.m.v. informatiesessies, brochures over verschillende thema's, modeldocumenten, ... Parallel werd ook volop gewerkt aan de ontwikkeling van alle nog resterende uitvoerings- en ministeriële besluiten.

Ondanks het feit dat de transitie nog steeds bezig is, traden reeds een aantal knelpunten op de voorgrond. Kind en Gezin en de sector willen daarom in samenwerking met de partners de voortgang van deze transitie opvolgen en bijsturen waar nodig. In de voortgang van deze transitie kan reeds nagegaan worden of er elementen zijn die bijgestuurd moeten worden i.f.v. het bereiken van de doelstellingen zoals bepaald in het decreet. De vraag van de nieuwe Vlaamse Regering naar deregulering en flexibilisering en de vraag om alle kansen te geven aan het sociaal ondernemerschap vormt bijkomend de achtergrond waartegen de voortgang van de transitie dient geëvalueerd te worden.

Dit voortgangsplan is geen project van Kind en Gezin alleen. Het is een plan dat volop gedragen wordt door Kind en Gezin samen met vertegenwoordigers uit de sector en andere stakeholders.

Concreet is het een werkgroep met vertegenwoordigers van de sector, van gebruikers, van de ondersteuningsstructuur Kinderopvang, van de vakbonden en Kind en Gezin die de uitvoering op zich neemt.

De inwerkingtreding van het nieuwe decreet stelt echter een aantal specifieke problemen in Brussel. Van de Brusselse opvanglocaties gekend bij Kind en Gezin is 60% Franstalig. De verstrenging van de regelgeving op vlak van taalvereisten stelt voor heel wat van deze opvanglocaties een probleem. Om zoveel mogelijk kwaliteitsvolle opvangplaatsen te behouden en ervoor te zorgen dat de opvang zoveel mogelijk georiënteerd wordt naar de overheid waar ze thuishoort, hebben Kind en Gezin en ONE (de gelijke van Kind en Gezin in de Franstalige Gemeenschap) de handen in elkaar geslagen. Organisatoren die ervoor gekozen hebben om bij Kind en Gezin te blijven, maar nog onvoldoende Nederlands kundig zijn, kregen in 2014 duidelijkheid over de termijn die ze daarvoor nog krijgen. Het Huis van het Nederlands in Brussel heeft een toets ontwikkeld om de kennis Nederlands na te gaan. Deze toets is specifiek afgestemd op het werken in de kinderopvang van baby's en peuters en wordt aangeboden in elk Huis van het Nederlands.

Daarnaast biedt het Huis van het Nederlands ook nog ondersteuning om elke opvanglocatie in Vlaanderen, indien nodig, zo gericht mogelijk te verwijzen naar taalopleidingen.

Daarnaast was er in 2014 ook informatie-uitwisseling en overleg met zowel de Brusselse gemeenten als de Vlaamse Gemeenschapscommissie in kader van de implementatie van het decreet en de gevolgen hiervan.

3.1.2 Bijkomende plaatsen in de kinderopvang van baby's en peuters mogelijk maken

Kind en Gezin zorgt voor de evenwichtige verdeling van de financiële middelen (programmatie) die door de Vlaamse Regering worden vrijgemaakt voor het creëren van nieuwe plaatsen en voor het behoud van bestaande plaatsen door meer subsidies te geven aan deze bestaande plaatsen. Dit alles gebeurt op basis van objectieve parameters en voorwaarden waaraan opvanglocaties moeten voldoen.

In 2014 werd door de Vlaamse overheid beslist om binnen dit kader een budget van in totaal 12 mio euro vrij te maken. Op basis van de verdeling die door Kind en Gezin werd uitgewerkt, werd met dit geld mogelijk gemaakt:

- Om 2032 bestaande opvanglocaties toe te laten ook met een opvangprijs te werken gekoppeld aan het inkomen van de gezinnen.
- Om 495 nieuwe, bijkomende plaatsen te creëren waar gezinnen een opvangprijs volgens hun inkomen kunnen betalen.

In het kader van het SALK-plan ⁽¹²⁾, werd door de Vlaamse Regering het besluit genomen om in 2014 nog extra middelen uit te trekken zodat in de provincie Limburg bijkomende en/of voor gezinnen minder dure kinderopvangplaatsen zouden kunnen worden gecreëerd. Doel van deze operatie is alle betrokkenen met jonge kinderen in de regio maximaal bijstaan in hun zoektocht naar een nieuwe werkplek. Met dit budget werden in totaal 120 nieuwe plaatsen gecreëerd of kregen ze meer geld zodat ze een opvangprijs kunnen vragen gekoppeld aan het inkomen van de gezinnen (dit zijn voor gezinnen minder dure plaatsen).

⁽¹²⁾ SALK= Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat. Met dit plan wil de Vlaamse regering de Limburgse economie ondersteunen in het weer competitief worden na de sluiting van Ford Genk.

3.1.3 Het uittekenen van een nieuwe organisatiestructuur voor de opvang van schoolkinderen (buitenschoolse opvang)

In het voorjaar organiseerde Kind en Gezin het slotcolloquium van de *Staten-Generaal* rond de opvang en vrije tijd van schoolkinderen. Dit slotcolloquium werd voorbereid in drie werkgroepen. Deze werkgroepen, elk bestaande uit deskundigen, vertegenwoordigers van ouders en kinderen, vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers en belangenverenigingen vanuit onderwijs, jeugd, sport en welzijn, bespraken de mogelijkheden voor een nieuwe aanpak voor de opvang en vrije tijd van schoolgaande kinderen. Net dit gegeven was de kracht van de Staten-Generaal. Er werd immers over de verschillende sectoren (onderwijs, jeugd, sport en welzijn) heen gedacht rond de opvang- en vrijetijds mogelijkheden van schoolkinderen en alle betrokken actoren hebben hun visies en standpunten met elkaar kunnen delen. Doorheen het proces werd evenwel duidelijk dat verder onderzoek en verder diepgaand overleg met alle belanghebbenden van de verschillende betrokken sectoren noodzakelijk zullen zijn om tot een uitgetekend nieuw concept te komen.

Het verslag van de verschillende werkgroepen en de eindconclusies van deze Staten-Generaal zijn te vinden op de website van Kind en Gezin.

In opdracht van Kind en Gezin voerde het centrum voor Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen (VBJK) in 2014, in samenwerking met de vakgroep Sociale Agogiek van de Universiteit Gent, een onderzoek naar wat schoolkinderen verwachten van opvang vóór en na schooltijd, op schoolvrije dagen en tijdens schoolvakanties. Het onderzoek laat de kinderen zelf aan het woord. Zij vertellen wat opvang buiten de schooltijd voor hen betekent en wat zij ervaren als kwalitatieve opvang. Op deze manier wil Kind en Gezin de kinderen zelf ook een stem geven bij het uittekenen van een vernieuwde aanpak voor de opvang en vrije tijd van schoolkinderen. De resultaten van het onderzoek zijn te vinden op de website van Kind en Gezin.

3.1.4 De start van de centra voor inclusieve kinderopvang (CIK)

In 2014 kregen 16 centra voor inclusieve kinderopvang een erkenning en de daarbij behorende subsidie. Deze centra realiseren niet alleen zelf inclusieve kinderopvang voor kinderen met een specifieke zorgbehoefte maar ondersteunen daarnaast ook andere kinderopvanglocaties in de regio bij het realiseren van inclusieve kinderopvang. Deze centra worden door Kind en Gezin inhoudelijk ondersteund met behulp van een begeleidingstraject. Dit traject wordt georganiseerd in samenwerking met VBJK, partner van Kind en Gezin (zie ook punt 3.3.5), en staat stil bij de inclusieve werking en het proactief opnamebeleid van elk van de 16 centra. In 2014 kwamen de centra 5 keer samen. Bijzondere aandacht ging daarbij naar de manier waarop ouders en andere belanghebbenden betrokken worden in het beleid rond inclusieve opvang. De centra dachten ook na over en gaven vorm aan hun samenwerking met o.a. toeleiders en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH)-voorzieningen. Binnen het begeleidingstraject werd ook aandacht besteed aan het sensibiliseren voor en het uitdragen van expertise rond inclusieve opvang naar andere kinderopvanglocaties.

3.1.5 Ondersteunen van startende opvanglocaties

Kind en Gezin de digitale 'Starterswijzer'. De Starterswijzer is een online toepassing, te vinden op de website van Kind en Gezin, en werd gemaakt door Kind en Gezin in samenwerking met zijn partners (vzw Komma, CEGO, Agentschap Ondernemen, ...). Het is dé gids voor wie met kinderopvang van baby's en peuters wil starten. Starters worden begeleid vanaf het pedagogisch project tot het financieel en organisatorisch beheer op een beheersbare en overzichtelijke manier.

Wie de toepassing volgt, ontwikkelt bovendien tegelijkertijd alle materiaal om een vergunningsaanvraag in te dienen. Niet enkel voor starters, maar ook voor ervaren organisatoren in de kinderopvang kan de Starterswijzer een handig werkinstrument zijn. Daarnaast konden starters, ook in 2014, nog terecht op de gratis starterstrajecten van Kind en Gezin.

3.2 Wat doet Kind en Gezin om gezinnen met jonge kinderen te ondersteunen in kader van het zoeken naar en het gebruik van kinderopvang?

3.2.1 De Kinderopvangzoeker

Uit onderzoek blijkt dat de zoektocht naar kinderopvang voor heel wat gezinnen moeilijk verloopt. Eén van de doelstellingen van het decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters is gezinnen te ondersteunen in hun zoektocht naar opvang. Daartoe werd door Kind en Gezin de 'Kinderopvangzoeker' ⁽¹³⁾ ontwikkeld. Sinds 2013 werd dit instrument uitgetest in een proeftuin (in de zorgregio Hasselt). Parallel liep een 'Exploratief onderzoek' ⁽¹⁴⁾ naar het gebruik en de gebruiksvriendelijkheid van de Kinderopvangzoeker zoals ervaren door de betrokken actoren (ouders, opvanglocaties, lokaal loket kinderopvang).

¹³⁾ Dit is een instrument op de webportaal van Kind en Gezin om kinderopvangvragen te registreren, te behandelen en in kaart te brengen.

¹⁴⁾ In het kader van het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en uitgevoerd door HIVA (Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving - KU Leuven). Het onderzoeksrapport met de resultaten is terug te vinden op de website van Kind en Gezin.

De evaluatie van de proeftuin, in combinatie met de resultaten van voornoemd onderzoek, hebben er toe geleid dat in het najaar van 2014 werd beslist om te onderzoeken of de Kinderopvangzoeker onder zijn huidige vorm niet kan worden geheroriënteerd en op welke manier. De verkenning van de diverse mogelijkheden is voorzien in het voorjaar van 2015. Tot hierover uitsluitsel is, wordt het gebruik van de Kinderopvangzoeker zoals deze aanvankelijk werd ontwikkeld, stop gezet.

3.2.2 Het lokaal loket kinderopvang

Om de zoektocht van ouders naar opvang te vergemakkelijken, bepaalt het decreet dat er naast de Kinderopvangzoeker voor gezorgd moet worden dat er op termijn in elke gemeente een lokaal loket kinderopvang is. Dit loket is bedoeld als steun van vooral maar niet uitsluitend, kwetsbare gezinnen in hun zoektocht naar een plaatsje in de kinderopvang van baby's en peuters. Binnen dit kader werd eind 2014 een aanzet tot een ministeriële omzendbrief opgesteld waarin de rol van het lokaal loket nader wordt bepaald alsook de regels rond de organisatie van het lokaal loket.

Hiervoor werd gebruik gemaakt van de leerpunten uit de proeftuin Kinderopvangzoeker en het exploratief onderzoek. Deze omzendbrief is bedoeld om dienst te doen als leidraad voor de lokale besturen bij de opstart van een lokaal loket en zal verspreid worden in 2015.

3.2.3 Het pedagogische raamwerk

Professionals in de kinderopvang van baby's en peuters zetten dagelijks in op (pedagogische) kwaliteit. Dat is van onschatbare waarde voor de kinderen, hun ouders en de samenleving. Opvang van hoge pedagogische kwaliteit heeft immers belangrijke positieve effecten voor alle kinderen. Tot nu toe waren de waardevolle aspecten en de pedagogische kwaliteit van kinderopvang in Vlaanderen nog nergens beschreven. Op 19 november 2014 lanceerde Vlaams minister van Welzijn, Jo Vandeurzen het pedagogische raamwerk voor kinderopvang van baby's en peuters. Hierdoor heeft Vlaanderen, net als in de omringende landen, nu ook een pedagogisch raamwerk. Bovendien ondertekende de minister die dag samen met alle belangrijke stakeholders in de kinderopvangsector een engagementsverklaring om het pedagogische raamwerk uit te dragen en in praktijk te helpen omzetten.

Het pedagogische raamwerk is in opdracht van Kind en Gezin opgemaakt door onderzoekers van de Vakgroep Sociale Agogiek van de Universiteit Gent en het Expertisecentrum voor Ervaringsgericht onderwijs van de KU Leuven in samenwerking met vertegenwoordigers uit de kinderopvangsector, onderwijs, kinderrechten, zorginspectie, Kind en Gezin, ...

Het beschrijft wat onder pedagogische kwaliteit kan worden verstaan, uitgewerkt in opdrachten, uitgangspunten en grote lijnen van pedagogisch handelen. Hierdoor kan het door elke opvanglocatie gebruikt worden om de eigen werking aan af te toetsen en te verbeteren.

Daarnaast is het pedagogische raamwerk voor onderwijsinstellingen die opleidingen geven in functie van werken in de kinderopvang, voor andere sectoren en voor gezinnen, een belangrijk kader om te weten waarvoor kinderopvang staat en wat ervan mag verwacht worden.

Op termijn is het de bedoeling dat elke opvang haar kwaliteitsbeleid afstemt op het pedagogische raamwerk. Hierbij is geen resultaatsverbintenis, wel een inspanningsverbintenis. Van elke opvang wordt m.a.w. verwacht dat ze kan aantonen hoe er gewerkt wordt aan de opdrachten die de opvang heeft ten aanzien van kinderen, gezinnen en de samenleving zoals beschreven in het raamwerk.

3.2.4 Online

Kind en Gezin ondersteunt via de website ouders in hun zoektocht naar opvang door het beschikbaar stellen van opvangadressen en geeft algemene informatie over de opvang: de soorten opvang, de prijs, tips voor het vinden van een opvang die het best aansluit bij de behoeften van de ouders, ...

Online berekenen van het inkomenstarief

Ouders die in de opvang een prijs betalen die afhangt van hun inkomen, kunnen die via de portaal-site van Kind en Gezin online berekenen en een kindcode en het attest dat het tarief vastlegt, aanvragen. Binnen dit kader wordt aan ouders gevraagd om zich op de website van Kind en Gezin aan te melden met hun elektronische identiteitskaart. De E id laat toe om het inkomenstarief te berekenen op basis van de recentste gegevens bij het Rijksregister en FOD Financiën. Eens de berekening is gebeurd, ontvangen de ouders een attest waarop het inkomenstarief is vermeld. Dit bezorgt de ouder aan de organisator, die op zijn beurt, op basis van de kindcode op dit attest, de aanwezigheden van het kind kan registreren en de daaruit volgende facturatie kan uitvoeren.

In 2014 werden er meer dan 167 000 attesten opgemaakt, dankzij de inzet van o.a. de organisatoren van kinderopvang en Kind en Gezin.

3.2.5 Gebruikersparticipatie

In 2014 maakte Kind en Gezin verder werk van het bevorderen van de participatie van (aanstaande) ouders en kinderen zowel in de dienstverlening als in de beleidsontwikkelingen. De afdeling Kinderopvang heeft in samenwerking met het VBJK een begeleidingstraject opgezet (zie ook punt 3.3.5). Tijdens dit traject kunnen organisatoren, die op dit punt reeds pionierswerk verrichten, onder begeleiding ideeën uitwisselen, tips geven en concrete voorstellen aftoetsen en bijsturen. Een 20-tal opvangvoorzieningen hebben zich geëngageerd voor deelname aan dit begeleidingstraject. In februari 2015 wordt het traject afgerond met een gezamenlijke terugkomdag. Tips en goede praktijken rond ouderparticipatie zullen daarna in de ruime sector verspreid worden.

3.2.6 Sociale functie

Veel opvanginitiatieven werken hard aan het verhogen van de toegankelijkheid van hun voorziening. Ook pedagogische begeleiders in de kinderopvang krijgen meer en meer te maken met de grote diversiteit in de samenleving. In dit opzicht bestaat sinds 2008 ⁽¹⁵⁾, een begeleidingstraject voor 'Pedagogische begeleiders' over het versterken van de sociale functie. In 2014 namen in het kader van dit begeleidingstraject, 16 pedagogisch ondersteuners uit 13 verschillende organisaties deel aan 4 intervisiesessies. Tijdens dit traject ging veel aandacht naar de impact van de nieuwe regelgeving op de toegankelijkheid van de kinderopvang.

⁽¹⁵⁾ In samenwerking met VBJK.

3.3 Wat doet Kind en Gezin voor het behoud, het verbeteren en het ondersteunen van het bestaande aanbod aan kinderopvang?

3.3.1 Toestemming geven tot het opstarten van kwaliteitsvolle kinderopvang en deze opvang opvolgen in het kader van de ondersteuning van zijn werking

Kind en Gezin geeft een vergunning, een attest van toezicht of een erkenning aan de opvang die voldoet aan de wettelijke voorwaarden die op de betreffende opvanglocaties van toepassing zijn. Regelmatig wordt geëvalueerd of nog altijd aan deze voorwaarden is voldaan. Kind en Gezin baseert zich hiervoor op de bevindingen van het Agentschap Zorginspectie, dat inspectieambtenaren uitstuurt die ter plaatse nagaan of de locatie in kwestie aan de wettelijke vereisten voldoet ⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁶⁾ Als de opvang niet meer voldoet aan de wettelijke voorwaarden, kan de erkenning of het attest van toezicht worden ingetrokken. Dit gebeurt echter pas nadat de organisator het nalaat om zich na verschillende aanmaningen in orde te stellen of wanneer het vooropgestelde plan van aanpak om de tekorten weg te werken niet voldoet.

3.3.2 Communicatie

In een dynamische sector als de kinderopvang, wordt er door Kind en Gezin voortdurend gecommuniceerd. Naast starters kunnen ook bestaande opvanglocaties en lokale besturen een brede waaier aan informatie en werkinstrumenten op de website vinden om hen te ondersteunen. Daarnaast kunnen ze met hun vragen ook nog bij de Kind en Gezin-Lijn terecht. Verder houdt Kind en Gezin via de maandelijkse elektronische 'Nieuwsbrief kinderopvang' geïnteresseerden op de hoogte van het reilen en zeilen in de kinderopvang. In 2014 waren er zo'n 12 000 abonnees.

In 2014 stond de communicatie rond het nieuwe decreet Kinderopvang van Baby's en Peuters en de implementatie ervan centraal. Om de opvang in deze nooit geziene transitie te ondersteunen, ontwikkelde Kind en Gezin heel wat instrumenten: brochures, filmpjes, Frequently Asked Questions (FAQ), leermodules, formulieren, ... en voorzag de sector zowel van algemene informatie als van informatie op maat van de specifieke doelgroepen. Ook uitgebreide informatierondes werden georganiseerd waar organisatoren informatie kregen over het decreet en hun vragen konden stellen. Een gratis 'Kinderopvang infomap' werd ontwikkeld om opvanglocaties te ondersteunen bij

de overgang van de oude (voor decreet) naar de nieuwe situatie (na implementatie decreet). Hierin vinden verantwoordelijken en kinderbegeleiders zeer toegankelijke informatie over kwaliteit in de kinderopvang.

Verder was er ook nog de communicatie over de uitbreidingsronde, de nieuwe ondersteuningsstructuur, het pedagogische raamwerk in de kinderopvang, de evaluatie van de Kinderopvangzoeker, het proefproject 'Werknemersstatuut van onthaalouders', het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA), de overheveling van de het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (FCUD)-middelen en nieuwe opleidings-, coaching- en vormingsinitiatieven. Kind en Gezin sensibiliseert bovendien over thema's die de gezondheid en veiligheid van kinderen in de opvang kunnen bevorderen, bv. beweging, borstvoeding, ... Daarnaast informeert Kind en Gezin ook over actualiteitsthema's waarover de opvang vragen stelt, zoals bv. ebola of het afschakelplan.

Tot slot nam Kind en Gezin deel aan de 'Vakbeurs kinderopvang'. Op deze vakbeurs kan een divers publiek van scholen, starters, verantwoordelijken en begeleiders er met hun vragen op de stand van Kind en Gezin en zijn partners terecht.

3.3.3 Ondersteuningsstructuur voor ondernemers in de kinderopvangsector

Vanaf oktober 2014 kan de (kandidaat) ondernemer in de kinderopvang beroep doen op een gloednieuwe ondersteuning. De Vlaamse Regering investeert hierin 400 000 euro per werkjaar. Na een openbare oproep en scoring van de ingediende dossiers, werden er 3 kandidaten weerhouden, die elk binnen dit kader een specifieke opdracht kregen toegewezen.

Het uniek ondersteuningsloket of infopunt *VoorZet* is dé toegangspoort tot de gehele ondersteuningsstructuur. Op basisvragen geeft het infopunt onmiddellijk antwoord. Voor meer specifieke vragen en meer doorgedreven ondersteuning verwijst het gericht door naar de andere ondersteuners.

Unizo begeleidt de ondernemer op vlak van alles wat het ondernemen aangaat. *Unizo* bouwt voort op het reeds ontwikkelde aanbod van het Agentschap Ondernemen.

't OpZet informeert en sensibiliseert de kinderopvang op vlak van organiseren en kwaliteitszorg. Deze ondersteuning is aanvullend op het aanbod van de 11 pedagogische en taalondersteunende organisaties (PTO's) die eveneens in 2014 werden opgericht.

Het aanbod van de PTO is meer individueel en op de werkvloer gericht. Het aanbod van 't OpZet' is meer voorbereidend en algemeen.

Elke ondernemer in de kinderopvang kan terecht bij deze ondersteuners, zowel (kandidaat) starters als reeds werkzame kinderopvang of kinderopvang die problemen ondervindt.

3.3.4 Een intermediaire rol spelen bij de financiering van de opvangvoorzieningen

De Vlaamse Regering bepaalt het budget dat aan kinderopvang wordt besteed. Kind en Gezin zorgt ervoor dat:

- De subsidies en financiële vergoedingen bij de opvang terechtkomen volgens de regels die door de Vlaamse Regering werden vastgelegd.
- De middelen die worden vrijgemaakt voor nieuwe plaatsen en/of voor meer betaalbare plaatsen worden toegewezen.
- Vernieuwende projecten waarvoor eenmalige subsidies worden toegekend, inhoudelijk worden voorbereid en geoperationaliseerd.

3.3.5 De kwaliteit van de kinderopvang bevorderen

Kind en Gezin werkt aan de verbetering van de kwaliteit zowel in nieuwe als in bestaande opvanglocaties. Dit gebeurt door de kwaliteit op te volgen, door aandacht te schenken aan de medische preventie en veiligheid en door de competenties en de professionaliteit van de personen tewerkgesteld in de kinderopvang te bevorderen en te verhogen, dit samen met zijn partners.

Sinds 2003 heeft Kind en Gezin een overeenkomst met het Expertisecentrum voor ErvaringsGericht Onderwijs (ECEGO) van professor Laevers, verbonden aan de KU Leuven, om de kwaliteit van de opvang te bevorderen vanuit de invalshoek van het kind. ECEGO ontwikkelde in opdracht van Kind en Gezin, ZiKo en ZiKo-Vo. ZiKo is het zelfevaluatie-instrument voor welbevinden en betrokkenheid van kinderen in de groepsopvang. ZiKo-Vo is een kindvolgsysteem speciaal gemaakt voor de gezinsopvang. Beide instrumenten kijken hoe de kinderen het in de opvang maken. Voelen ze zich goed (welbevinden)? Zijn ze geboeid bezig (betrokkenheid)? Zowel ZiKo als ZiKo-Vo helpen de opvang om hun aanpak beter af te stemmen op de kinderen.

Ook VBJK is sinds 2003 een partner van Kind en Gezin. VBJK engageert zich om op een resultaatgerichte manier mee inhoud te geven aan de uitvoering van het beleid inzake het jonge kind, aan de missie van Kind en Gezin en aan het hieraan gekoppelde beleidsplan.

Zo werkt Kind en Gezin met VBJK samen rond o.a. het begeleiden van organisatoren en/of kinderopvanglocaties, bij het verbeteren van de toegankelijkheid van hun opvang of in functie van het bevorderen van de participatie van (aanstaande) ouders en kinderen in de dienstverlening. Deze begeleiding gebeurt op een praktische manier. De deelnemers worden meermaals per jaar samengebracht zodat ze meegenomen worden in een traject dat over een aantal jaren loopt om effecten op lange termijn te bekomen. Tijdens deze bijeenkomsten wordt de kans geboden om goede praktijken uit te wisselen of tips mee te geven en worden concrete voorstellen afgetoetst en bijgestuurd. Het materiaal dat wordt verzameld, wordt gebruikt om ook andere organisatoren en/of opvanglocaties te ondersteunen.

Door de kwaliteit op te volgen

Het pedagogische raamwerk dient als basis om de pedagogische kwaliteit in de Vlaamse kinderopvang van baby's en peuters op te volgen. Tot nu toe heeft Vlaanderen echter geen eenduidig instrument om de kwaliteit in de opvang van baby's en peuters op te volgen. Daarom loopt van 2013 tot 2016 het 'Meten en Monitoren van Kwaliteit (Quality)-project' (MeMoQ-project). Het ontwikkelen van het pedagogische raamwerk maakte deel uit van dit project. Om kwaliteit te meten, moest eerst duidelijk zijn wat onder kwaliteit wordt verstaan.

Vertrekkende van het pedagogische raamwerk zullen, in opdracht van Kind en Gezin, door de Vakgroep Sociale Agogiek van de Universiteit Gent en het Expertisecentrum voor Ervaringsgericht onderwijs van de KU Leuven, 3 *meetinstrumenten* worden ontwikkeld: een wetenschappelijk instrument om de kwaliteit in de Vlaamse kinderopvang te meten, een inspectie-instrument om kwaliteit in individuele opvanglocaties te bewaken en een zelfevaluatie-instrument om de kwaliteit in de eigen opvang te bevorderen. Van zodra het pedagogische raamwerk op punt stond, werd in het najaar van 2014 de ontwikkeling van het wetenschappelijk instrument aangevat. Het uittesten en de uitvoering van de eigenlijke nulmeting met behulp van dit instrument staat op de planning van 2015.

Sinds de implementatie van het nieuwe decreet wordt elke organisator van kinderopvang van baby's en peuters met meer dan 18 vergunde opvangplaatsen verplicht om op structurele wijze zorg te dragen voor kwaliteit⁽¹⁷⁾. Hiervoor moet gewerkt worden met een '*Kwaliteitshandboek*'. Om de betrokken opvang hierbij te helpen werden 4 'Digitale leermodules' ontwikkeld. Een algemene module 'Werken met een kwaliteitshandboek' verduidelijkt de belangrijke principes van kwaliteitszorg en biedt een overzicht van de onderdelen die in zo'n kwaliteitshandboek kunnen worden opgenomen. Een tweede module helpt bij het beschrijven wat de organisator onder 'Kwaliteitsvolle opvang voor kinderen en hun gezinnen' verstaat en op welke manier dit bereikt wil worden. De 2 resterende modules kunnen gebruikt worden als hulpmiddel om in het kwaliteitshandboek te beschrijven hoe zal worden omgegaan met een crisis, met grensoverschrijdend gedrag en met klachten. Om de opvang nog extra hierbij te ondersteunen, werden 5 provinciale workshops 'Crisis en grensoverschrijdend gedrag' georganiseerd.

⁽¹⁷⁾ Vóór implementatie van het decreet was dit niet verplicht voor de vroegere zelfstandige sector.

Door aandacht te schenken aan medische preventie en veiligheid

Kind en Gezin werkt aan de versterking van de medisch-preventieve begeleiding en de veiligheid van alle kinderen in alle opvangvormen. De aanpak richt zich o.a. op de preventie van ongevallen en incidenten, een goede aanpak bij infectieziekten, algemene hygiëne en veilig slapen.

Continu alert zijn voor veiligheid en gezondheid is een permanent aandachtspunt in de kinderopvang. In de nieuwe vergunningsvoorwaarden wordt het hebben van een risicoanalyse op het vlak van veiligheid en gezondheid een verplichting. Om de opvang hierin te ondersteunen ontwikkelde Kind en Gezin een risicochecklist. Aan de hand van gerichte vragen wordt de opvang aangezet om na te denken over de eigen werking om zo te komen tot een gezonde en veilige opvang. De ontwikkeling van een 'Risicochecklist' op maat van de buitenschoolse kinderopvang is gepland.

In 2014 zijn 9 kinderen overleden in de Vlaamse kinderopvang, waarvan 8 in de slaapsituatie. Het valt echter op dat wiegendood in de opvang meestal voorkomt tijdens de eerste opvangdagen. Kind en Gezin is daarom gestart met de ontwikkeling van een online leermodule als hulp voor de opvanglocaties om een aanpak op het vlak van 'Veilig slapen' uit te stippelen, met extra aandacht voor het wenbeleid.

Kind en Gezin werkte een actieplan 'Gezonde levensstijl' uit en maakte binnen dit kader een leermodule beschikbaar op de website. Onderdeel van het actieplan was de actie *'Bewegende baby's hebben een stapje voor'*. Deze actie wil het belang van beweging en de preventie van sedentair gedrag onder de aandacht brengen van ouders maar ook van de opvang. Daarnaast werd ook nog werk gemaakt van een online leermodule 'Voeding' op maat van de kinderopvang. Deze wordt afgerond begin 2015.

De kinderopvang moet elke gevaarsituatie melden aan Kind en Gezin. Deze melding wordt aan de hand van een interne procedure behandeld waarbij wordt nagaan of de organisator alle noodzakelijke maatregelen heeft getroffen om de gevaarsituatie te beëindigen.

In 2014 kreeg Kind en Gezin 66 meldingen binnen. Deze meldingen gingen voornamelijk over situaties die te maken hebben met toezicht en veiligheid, situaties met lichamelijke letsels waarvan de reden onbekend is en vermoedens van seksueel misbruik.

Door competenties te bevorderen en de professionaliteit te verhogen

Kind en Gezin timmert op verschillende manieren aan de weg om de competenties van de personen die in de kinderopvang werken te versterken. De uitdagingen hierbij zijn groot: er moet voldoende goede instroom mogelijk zijn voor de sterk gegroeide sector en er moeten mogelijkheden komen voor een gezonde horizontale en verticale mobiliteit in de kinderopvang. Er moet ook werk gemaakt worden van een algemene competentieversterking om te beantwoorden aan de maatschappelijke verwachtingen met betrekking tot de kwaliteit van de kinderopvang.

Mee vorm geven aan de opleidingen

- Kind en Gezin organiseerde samen met het VBJK en de onderwijskoepels de studiedag *'Oog voor kwaliteit in de opleidingen tot kinderbegeleider'*. Leerkrachten van het zevende jaar kinderzorg, van de centra voor volwassenenonderwijs (CVO) en van de centra voor deeltijds beroepsonderwijs waren er aanwezig, naast nog andere instanties zoals de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), het departement onderwijs, ... Tijdens deze studiedag kwamen de volgende vragen aan bod:
 - Welk soort professional heeft de kinderopvang nodig?
 - Op welke wijze zal de professionalisering in de sector kinderopvang de volgende jaren verlopen?
 - Aan het eind van de studiedag kregen de deelnemers nog een aantal beproefde recepten mee die er kunnen voor zorgen dat toekomstige kinderbegeleiders zich competent en goed in hun job voelen.
- Kind en Gezin volgt sinds de start van de opleiding 'Pedagogie van het jonge kind' de stuurgroep op van 3 hogescholen* die deze professionele bacheloropleiding organiseren. In juni 2014 studeerden de eerste bachelors 'Pedagogie van het jonge kind' af. Daarom werd door de betrokken hogescholen, in samenwerking met Kind en Gezin, een event georganiseerd voor de eerste afgestudeerden, waarop minister Vandeurzen aanwezig was.
- Er was regelmatig contact met de werkgroep van de centra voor volwassenenonderwijs met als doel de opleiding 'Begeleider in de kinderopvang' en de modules 'Kennismaken met en werken in de gezinsopvang' op te volgen (up-to-date houden van de modules op de website van Kind en Gezin, ingaan op de bezorgdheden van de centra m.b.t. de opleiding, ...).
- Het overleg met de afgevaardigde van de opleiding 'Educatief kinderwerker' die binnen het CVO Sociale School Heverlee wordt ingericht, werd door Kind en Gezin aangegrepen om, daar waar nodig, bijsturingen van de opleiding voor te stellen.

* Arteveldehogeschool Gent,
Karel De Grotehogeschool Antwerpen,
Erasmushogeschool Brussel.

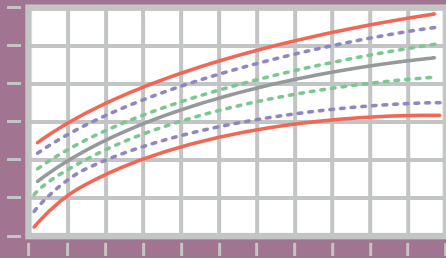
Competenties versterken

- In het nieuwe decreet is bepaald dat kinderbegeleiders en verantwoordelijken verplicht zijn om over een kwalificatiebewijs te beschikken. Een lijst met kwalificatiebewijzen die hiervoor in aanmerking kunnen komen, werd in de regelgeving opgenomen. Hierover werd actief gecommuniceerd naar de kinderopvangsector, in samenwerking met de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB), het Vlaams instituut voor vorming en opleiding in de social profit (VIVO) en de centra voor volwassenenonderwijs (CVO) met onderwijsbevoegdheid personenzorg.
- Omdat het van groot belang is om een continuïteit te bewaren in het bestaande aanbod van kinderopvang is ervoor geopteerd om mensen met een zekere ervaring vrij te stellen van deze nieuwe verplichting (zowel voor kinderbegeleiders als voor verantwoordelijken). Personen die nieuw starten in de sector of nog niet veel ervaring opgebouwd hebben, moeten echter wél voldoen aan deze verplichting, maar er wordt een ruime overgangperiode voorzien. Specifiek voor starters in de gezinsopvang is er, aanvullend op de kwalificatie, nog een verplichting om voor de start de module

‘Kennismaken met de gezinsopvang’ te volgen. Niet gekwalificeerde starters in de gezinsopvang moeten bijkomend de modules ‘Werken in de kinderopvang’ volgen. In 2014 zijn 14 centra voor volwassenenonderwijs met onderwijsbevoegdheid voor kinderopvang van start gegaan met het aanbieden van deze modules.

- Daarnaast werd er verder ingezet op het actualiseren van de competentieprofielen voor de kinderbegeleider in de kinderopvang. Met dit doel werd in 2014 door Kind en Gezin, samen met VIVO en VDAB, actief deelgenomen aan een werkgroep binnen het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs en Vorming (AKOV). Het beroepskwalificatiedossier voor kinderbegeleider baby’s en peuters werd conform de richtlijnen voor inschaling klaargemaakt en het beroepskwalificatiedossier voor de kinderbegeleider schoolgaande kinderen werd opgestart.

- Zoals bepaald in het decreet moet elke kinderopvanglocatie voor baby’s en peuters vanaf 1 april 2016 een overeenkomst hebben met een erkende pedagogische ondersteuningsorganisatie. Dankzij een budget dat hiervoor door de Vlaamse overheid werd vrijgemaakt, zijn er tot deze datum (2 jaar), nu reeds een aantal projecten binnen dit kader van start kunnen gaan. Concreet zijn er 11 erkende ‘Pedagogische en taalondersteunende organisaties’ aan de slag die gratis de vroegere zelfstandige opvanglocaties pedagogisch ondersteunen. Kind en Gezin heeft als taak deze projecten op te volgen en te evalueren. Hiermee werd gestart in het voorjaar van 2014 en dit zal nog verder lopen in 2015 en 2016.

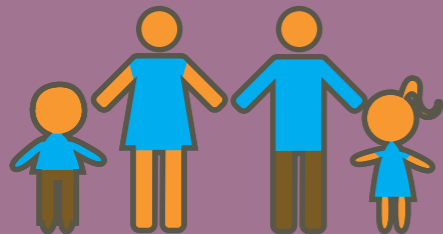
De nieuwe groeicurven voor kinderen jonger dan 2 jaar, de BMI-curve voor kinderen ouder dan 2 jaar en de verwijscriteria met betrekking tot groei zijn geïmplementeerd.

Alle regioverpleegkundigen kunnen na een opleiding zelf vaccineren.

In 2014 zijn 118 Huizen van het Kind erkend met een totaal werkingsgebied dat 170 gemeenten in Vlaanderen en Brussel omvat.

Door de vernieuwing van de preventieve zorg wil Kind en Gezin maximaal inspelen op de maatschappelijke veranderingen en aan alle ouders een sterke dienstverlening op maat blijven bieden.

De reorganisatie van de jeugdhulp moet ervoor zorgen dat elke minderjarige die ondersteuning nodig heeft, ook zo snel mogelijk de juiste hulp krijgt.

1. TRENDS, REALISATIE EN PLANNEN

Vaststellingen en trends

- De daling van het geboortecijfer zet zich verder in 2014 (-0.4% t.o.v. 2013).
- 71% van de kinderen wordt geboren bij een moeder met een leeftijd tussen 25 en 35 jaar. Bij 1,4% van de in 2014 geboren kinderen is de moeder jonger dan 20 jaar, bij 11,4% van de kinderen is de moeder tussen 20 en 25 jaar en 15,9% heeft een moeder van 35 jaar of ouder. Bij 2,6% van de kinderen is de moeder ouder dan 40 jaar.
- 44% van de levend geboren kinderen is een eerste kind. Ongeveer 20% heeft pariteit 3 of meer.
- 7,5% van de levend geboren kinderen wordt prematuur (<37 weken) geboren. Het aandeel premature baby's ligt merkkelijk hoger bij meerlingen dan bij eenlingen (respectievelijk 56% en 5,7%). De meeste (5,5%) premature geboorten gebeuren tussen 34 en 36 weken.
- In Vlaanderen krijgt 63,9% van de kinderen op dag 6 uitsluitend borstvoeding. Bij kinderen met een moeder van niet- Belgisch origine, ligt dit percentage hoger (73,8%).
- Bij de door Kind en Gezin geteste kinderen is bij 2.05 per 1000 geboren kinderen in 2014, een aangeboren doofheid of slechthorendheid vastgesteld.
- Bij 25,7% van de kinderen geboren in het Vlaamse Gewest is de taal tussen moeder en kind niet het Nederlands. Frans is de meest gebruikte andere taal (5,3%). Arabisch en Turks komen op de tweede en derde plaats.
- Er is een beperkte stijging van de kansarmoede bij zeer jonge kinderen (van 11,19 % in 2013 naar 11,38% in 2014). De kansarmoede-index bij kinderen waarvan de moeder bij haar geboorte niet de Belgische nationaliteit had (29,4%), ligt heel wat hoger dan bij kinderen met een moeder van Belgische origine (5,1%).
- Het aandeel kinderen dat leeft bij een gehuwd paar, blijft teruglopen. Reeds 1 op de 4 kinderen onder de 12 jaar woont bij een ongehuwd paar.
- Het aandeel jonge kinderen in een eenoudergezin blijft stabiel op 11,6%. Oudere kinderen leven wel vaker in een eenoudergezin dan jonge kinderen. Het aandeel kinderen onder de 3 jaar dat in een eenoudergezin leeft, bedraagt 7,2%, bij kinderen van 3 tot 6 jaar is dat 10,4% en bij kinderen van lagere schoolleeftijd is dit 14,5%.

Bron: Kind in Vlaanderen 2014.

Realisaties in 2014

- De campagne 'Gezonde levensstijl' met aandacht voor gezonde voeding, voldoende beweging en vermijden van sedentair gedrag, werd geïntegreerd in alle communicatiedragers en afgerond met een 'Beweeg mee-cd'.
- De nieuwe groeicurven 'Gewicht en lengte-curve' voor kinderen jonger dan 2 jaar, de 'BMI-curve' voor kinderen ouder dan 2 jaar en 'Verwijscriteria' met betrekking tot groei werden geïmplementeerd. Ter voorbereiding en ondersteuning daarvan werd een online cursus opgemaakt die ook voor externen beschikbaar is op onze website. De implementatie wordt provinciaal ondersteund.
- De criteria voor verwijzing na een oogtest werden verfijnd door de wetenschappelijke adviesgroep 'Oog' omdat bij heel wat kinderen van 1 jaar door de oogarts wel opvolging wordt voorgesteld, maar waarbij het opstarten van een behandeling niet direct nodig is.
- Samen met de wetenschappelijke adviesgroep 'Gehoor' werd een nieuwe lijst van referentiecentra gehoor voor diagnostiek samengesteld. In 2015 zullen in opvolging hiervan ook de criteria voor referentiecentra gehoor voor revalidatie en thuisbegeleiding besproken worden.
- Als vertrekpunt voor het nieuwe inscholingspakket maakt Kind en Gezin gebruik van het aanwezige professionalisme van zijn medewerkers. De verplichte pakketten dragen bij tot het verwerven van competenties die eigen zijn aan de unieke dienstverlening van Kind en Gezin. Anderzijds zijn er een aantal opleidingspakketten die niet exclusief voorbehouden zijn voor Kind en Gezin en die medewerkers al via andere wegen hebben gevolgd. Binnen deze beweging werden enkele online cursussen ontwikkeld (gezonde levensstijl, voeding, ...) die de klassieke inscholingen vervangen.
- Gezien de grote impact van een post-partumdepressie wil Kind en Gezin zijn medewerkers beter ondersteunen bij hun dienstverlening aan een gezin waarbij een vermoeden van post-partumdepressie opduikt. Deze aandacht sluit aan bij de gezondheidsdoelstelling over depressie en zelfdoding van de Vlaamse Gemeenschap. Hiervoor werd een online cursus ontwikkeld.
- Na positieve evaluatie van het vaccineren door de regioverpleegkundigen in de regio's Puurs en Oostende, werd beslist om dit algemeen te implementeren en worden alle regioverpleegkundigen opgeleid om zelf te vaccineren. Hiervoor werd eveneens een online cursus ontwikkeld.

- In het najaar 2013 publiceerde de Hoge Gezondheidsraad de aanbevelingen voor een aangepast vaccinatieschema voor prematuur geboren kinderen en kinderen met een laag geboortegewicht. Kind en Gezin biedt bij deze kinderen extra Prevenar 13 aan op het consult van 3 maanden en geeft het advies van een vervroegde vaccinatie van 15 maanden naar 13 maanden. Verder beveelt Kind en Gezin bij premature pasgeborenen met een geboortegewicht <2000 g van moeders die draagster zijn van hepatitis B-surface-antigeen, het toedienen van een extra hepatitis B vaccindosis aan op 4 weken.
- Na de aanbeveling van de Hoge Gezondheidsraad om alle zwangere vrouwen te vaccineren tegen kinkhoest kunnen vanaf eind 2014 alle zwangere vrouwen die gebruik maken van de dienstverlening van de prenatale steunpunten en hun partner, een gratis vaccin tegen kinkhoest krijgen.
- Sinds 1 maart 2014 wordt de jeugdhulp in Vlaanderen anders georganiseerd. Het doel van deze integrale jeugdhulp is dat elke minderjarige die ondersteuning nodig heeft zo snel mogelijk de juiste hulp krijgt. Kind en Gezin ondersteunt zijn medewerkers in deze overgang. Het plan van aanpak 'Preventie Kindermishandeling' en het registratiesysteem 'Mirage' werden aansluitend aangepast.
- Het onderzoeksproject Communicatiematrix analyseerde de verbale en niet-verbale interactie in de dienstverleningsgesprekken met anderstalige cliënten. Die analyse leidde tot aanbevelingen onder de vorm van een communicatiematrix. Deze matrix geeft schematisch weer welke brugfuncties* idealiter worden ingezet in welke context of in welk onderdeel van een gesprek binnen een meertalige context.

* Brugfuncties: zijn personen, instrumenten, competenties, ... die als middel worden ingezet om de kloof, in deze context de taalkloof, te overbruggen.

- In 2014 werden er 118 Huizen van het Kind erkend met een totaal werkingsgebied dat 170 gemeenten in Vlaanderen en Brussel omvat. Het aanbod opvoedingsondersteuning (opvoedingswinkels en opvoedingslijn), spel en ontmoeting, ambulante en mobiele preventieve gezinsondersteuning en het preventieve aanbod met oog op versterken van onderwijskansen werd in 2014 structureel verankerd binnen de regelgeving houdende de organisatie van preventieve gezinsondersteuning.
- De Vlaamse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie (VVOG), Kind en Gezin en de Vlaamse Vereniging voor Ouders van Couveusekinderen (VVOOC) sloegen de handen in elkaar voor een betere sensibilisering rond vroeggeboorte. Het project resulteerde in informatie voor zowel ouders als professionals. Ook in onze brochures voor aanstaande ouders zullen we in de toekomst nog meer aandacht aan de preventie (en opvolging) van vroeggeboorte schenken.
- Door de preventieve zorg te vernieuwen wil Kind en Gezin maximaal inspelen op de maatschappelijke veranderingen en een sterke dienstverlening op maat van alle ouders blijven bieden. De fundamenten van de vernieuwde zorg zijn wetenschappelijk onderbouwd en liggen ingebed in het onderzoek naar de wetenschappelijke 'State of the Art' op het vlak van preventieve gezondheidszorg voor kinderen onder de 3 jaar en het onderzoek naar de noden en preferenties inzake preventieve zorg bij gezinnen met jonge kinderen. Er wordt in heel Vlaanderen intensief ingezet op het beter laten aansluiten van de dienstverlening van Kind en Gezin op ouders van vandaag en morgen. Elke regio zal zelf zijn traject vorm geven en op zoek gaan naar een dienstverleningsaanbod op maat van hun ouders, in overleg met partners en ouders.
- De vernieuwde regelgeving voor de centra voor kindercare en gezinsondersteuning (CKG's) van 2012 resulteerde onder meer in een hertekening van het aanbod en een nieuwe wijze van registreren. In 2014 werd voor het eerst de vernieuwde regelgeving m.b.t. het modulair aanbod doorgelicht en de resultaten hiervan werden zowel op sectorniveau als per voorziening teruggekoppeld.

Plannen voor 2015

- Kind en Gezin hecht veel belang aan de preventie van kindermishandeling. Deze problematiek vraagt een grote professionaliteit in moeilijke situaties. Als ondersteuning voor zijn medewerkers biedt Kind en Gezin een team van mensen de mogelijkheid om zich permanent te bekwamen in het inschatten van situaties en het adviseren over een verdere aanpak. Deze ondersteunende rol, de expertrol kindermishandeling, wordt ingezet wanneer intercollegiaal overleg onvoldoende houvast biedt of in situaties waar ingrijpende beslissingen genomen worden (bv. melding bij een gemandateerde voorziening).
- Met de oprichting van een stuurgroep 'Regelgeving Vertrouwenscentra Kindermishandeling' (VK's) willen we inspelen op de nieuwe maatschappelijke noden m.b.t. preventie en aanpak van verontrustende situaties en kindermishandeling, de opdrachten en het mandaat van de vertrouwenscentra expliciteren en op die manier hun werking versterken.
- Vanuit de aanbevelingen van het onderzoeksrapport 'Communicatiematrix' wordt ingezet op het verbeteren en ontwikkelen van brugfuncties. In samenwerking met de Universiteit van Gent loopt het project Dienstverlening voor iedereen: de ontwikkeling van een web-app voor communicatie met anderstalige moeders in de zorgsector. De app wil de communicatie tussen Kind en Gezin en anderstalige moeders met een beperkte kennis van het Nederlands faciliteren.
- De centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning zullen samen met het Agentschap Jongerenwelzijn en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap een afstemmingsoefening van het mobiele aanbod uitvoeren.
- Samen met het Agentschap Jongerenwelzijn zal worden gestreefd naar een expliciete en up-to-date visie omtrent de uithuisplaatsing van jonge kinderen. Dit moet resulteren in een visietekst die ter discussie kan worden voorgelegd aan de verschillende partners en het werkveld. Hieruit zullen beleidsaanbevelingen voortvloeien ter versterking van situaties waarbij uithuisplaatsing van kinderen en jongeren aan de orde is.
- Het bieden van maximale kansen aan jonge kinderen begint reeds tijdens de zwangerschap. Kind en Gezin zet zich daarom in om elke zwangere vrouw toegang te geven tot adequate prenatale zorg en elke aanstaande ouder voor te bereiden op het ouderschap. Een stuurgroep 'Prenatale dienstverlening' zal opgericht worden om de actielijnen van het project Versterken Prenatale Begeleiding te kunnen realiseren.

- Kind en Gezin zet extra in op participatie. Hiervoor werkt Kind en Gezin aan een tevredenheidsenquête over gezinsondersteuning. Bovendien worden de regio's aangemoedigd om in dialoog te gaan met hun cliënten.
- Met een set van indicatoren (maatschappelijke, output en kwaliteitsindicatoren) wil Kind en Gezin zowel op organisatie, als op regioniveau een beeld geven van preventieve dienstverlening.
- De afdeling Preventieve Gezinsondersteuning (PGO) lanceert de 'Nieuwsbrief over gezinsondersteuning'. Met de nieuwsbrief wil Kind en Gezin zijn partners en sectoren op de hoogte houden van nieuwe ontwikkelingen binnen de inhoudelijke thema's, structurele vernieuwingen zoals de Huizen van het Kind, projectoproepen, studiedagen, campagnes, ...
- Tegen ten laatste 1 januari 2016 werkt elk regioteam en elk consultatiebureauteam een traject vernieuwde dienstverlening uit. De vernieuwing houdt een aantal evoluties in, waaronder een herverdeling van de taken tussen arts en verpleegkundige. Om dit te ondersteunen wordt een opleiding 'Vaccineren voor verpleegkundigen' gegeven en voorziet men een uitbreiding van de online cursus 'Ontwikkelingsonderzoek 'Van Wiechen''. Voor het praktische deel van de opleiding 'Vaccineren voor regioverpleegkundigen' wordt in bepaalde provincies samengewerkt met hogescholen.
- Kind en gezin werkt, in het kader van de vernieuwing van de preventieve zorg, een nieuwe regelgeving en subsidiëring voor de consultatiebureaus uit. Er wordt hierbij rekening gehouden met nieuwe ontwikkelingen zoals: ontwikkeling prenataal en preventief zorgpad, integratie binnen Huizen van het Kind, aansluiting van centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's), ...
- De Huizen van het Kind hebben in de ondersteuning van gezinnen hun volledig potentieel nog niet bereikt. Om dit potentieel ten volle te benutten moet er werk worden gemaakt van zowel de territoriale uitbouw (tot 308 gemeenten) als de inhoudelijke uitbouw (een echte basisvoorziening voor gezinnen). Kind en Gezin streeft in de ondersteuning naar een kwaliteitsvol elektronisch dossierbeheer.
- We evalueren de 'Engagementsverklaring tussen Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgOdi) en Kind en Gezin' in functie van een meer lokale invulling van participatie van kinderen aan het kleuteronderwijs en optimaliseren de afgesproken acties (o.a. opvolging van de actie niet-ingeschreven kleuters). Hiervoor wordt een nieuw actieplan rond kleuterparticipatie uitgewerkt. Het is de rol van de verschillende subsidiërende overheden om de lokale samenwerking te faciliteren en te stimuleren.

- In 2015 wordt het voor ouders mogelijk om via de portaalsite van Kind en Gezin online afspraken voor de consultatiebureaus te maken, te verplaatsen en te annuleren.
- Het geïntegreerd elektronisch dossier wordt volledig geïmplementeerd voor alle regioteamleden en artsen. Deze implementatie zal gefaseerd gebeuren, maar op 31 december 2015 zullen alle medische gegevens ook elektronisch bijgehouden worden.
- De resultaten van de gehoortesten die door Kind en Gezin werden uitgevoerd, zullen uitgewisseld worden met de (CLB's). Dit opstaproject heeft als doel om later alle gegevens van het kinddossier via Vitalink beschikbaar te maken voor alle zorgverleners.
- In 2014 is Kind en Gezin via een openbare aanbesteding op zoek gegaan naar een opvoedprogramma waarmee regioteamleden aan de slag kunnen gaan met gezinnen. De administratieve afwerking van de gunning is nog niet afgerond en wordt in 2015 verder opgevolgd.

2. KERNCIJFERS

Dienstverlening

Uitgevoerd in:

	2010	2011	2012	2013	2014
Dienstverlening in absolute aantallen in het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest					
Infosessies Kind op Komst (aantal deelnemers)	32 874	30 320	27 554	21 488 *	16 543 ⁽¹⁾
Prenatale steunpunten (aantal consulten)	NB	NB	3 260	3 239	2 812
Kennismakingsbezoeken,⁽²⁾ naar type zorgverlener	66 046	70 050 ^(a) 132 ^(b) 1 012 ^(c)	70 063 ^(a) 19 ^(b) 706 ^(c)	68 660 ^(a) 8 ^(b) 299 ^(c)	68 526 ^(a) 5 ^(b) 237 ^(c)
Kennismakingsbezoeken,^(2a) naar plaats van eerste contact	NB	NB	NB	63 653 ^(a) 5 246 ^(b) 64 ^(c)	64 303 ^(a) 4 438 ^(b) 27 ^(c)
Gezinsbezoeken,⁽³⁾ naar type zorgverlener	157 801	133 405 ^(a) 2 751 ^(b) 7 478 ^(c)	139 380 ^(a) 3 378 ^(b) 7 629 ^(c)	134 886 ^(a) 3 664 ^(b) 7 146 ^(c)	132 814 ^(a) 3 606 ^(b) 6 825 ^(c)
Consulten (aanmeldingen)	543 394	547 916	556 899	563 384	570 766
Spreekuur opvoedingsondersteuning aantal gesprekken ⁽⁴⁾	3 370	2 415 ^(a) 3 ^(b) 251 ^(c)	2 594 ^(a) 6 ^(b) 193 ^(c)	2 758 ^(a) 12 ^(b) 201 ^(c)	3 012 ^(a) 6 ^(b) 204 ^(c)
Vaccinaties (aantal)	641 321	650 670	647 993	641 265	642 567
Gehoortesten ⁽⁵⁾	69 686	70 345	69 069	67 933	67 766
Oogtesten ^(5b)	NB	NB	NB	NB	110 521
Telefonische contacten via de Kind en Gezin-Lijn ⁽⁶⁾	279 023	273 520	270 757	288 311	345 918
E-mailcontacten via de Kind en Gezin-Lijn ⁽⁶⁾	22 158	27 099	30 354	32 985	45 453

3.1 Bereik van de dienstverlening van Kind en Gezin, in absolute aantallen.

(*) Dit cijfer omvat alle cijfers van alle ziekenhuizen, uitgezonderd twee.

(1) Dit cijfer omvat niet alle cijfers: de gegevens van 39 ziekenhuizen werden verwerkt, van de overige 8 ziekenhuizen werden nog geen cijfers ontvangen.

(2) Vanaf 2011 wordt de opsplitsing gemaakt binnen het totaal aantal kennismakingsbezoeken naar zorgverlener: uitgevoerd door een regioverpleegkundige (a), uitgevoerd door een gezinsondersteuner (b) en uitgevoerd door een regioverpleegkundige en gezinsondersteuner samen (c).

(2b) Daarnaast maken we een opsplitsing naar plaats van eerste kennismaking: in kraamkliniek (a), aan huis (b), in consultatiebureau (c).

(3) Vanaf 2011 wordt de opsplitsing gemaakt binnen het aantal gezinsbezoeken naar zorgverlener: gezinsbezoeken door regioverpleegkundige (a), door gezinsondersteuner (b) en door regioverpleegkundige en gezinsondersteuner samen (c).

(4) Vanaf 2011 wordt er een opsplitsing gemaakt naar zorgverlener: spreekuur door regioverpleegkundige (a), door gezinsondersteuner (b), door gezinsondersteuner en regioverpleegkundige samen (c). In dit cijfer zijn de telefoongesprekken niet inbegrepen.

(5) Totaal aantal afgenomen gehoortesten, met inbegrip van door Kind en Gezin afgenomen opvolgingstesten en met inbegrip van de NICU-kindjes.

(5b) Totaal aantal afgenomen oogtesten, zowel de eerste oogtest (12 maanden) als de tweede oogtest (24 maanden).

(6) De inhoud van deze contacten gaat over alle domeinen van Kind en Gezin.

Dienstverlening (vervolg)

Geboren in:	2010	2011	2012 ⁽¹¹⁾	2013	2014
Bereik als aandeel van de doelgroep (doelbereik) in het Vlaamse Gewest					
Kennismakingsbezoeken (als aandeel van de kinderen geboren in een kraamkliniek in het Vlaamse Gewest) ⁽⁷⁾	92,4%	93,2% 95,8%	93,4% 96,7%	92,1% 95,9%	91,4% 95,0%
Gezinsbezoeken (minstens 1 huisbezoek in de eerste 3 levensmaanden)	96,1%	96,4%	97,0%	96,6%	96,5%
Consulten (minstens 1 consult in de eerste 3 levensmaanden)	87,0%	87,9%	88,7%	88,9%	89,6%
Vaccinaties ⁽⁸⁾	NB	65,2%	68,1%	68,5%	68,9%
Gehoortesten ⁽⁹⁾	93,2%	93,8%	94,2%	93,6%	93,3%
Oogtest ⁽¹⁰⁾	NB	NB	NB	NB	80,8%
Contacten via de Kind en Gezin-Lijn ⁽¹²⁾	74,3%	71,9%	72,4%	72,5%	72,4%

3.1 Bereik van de dienstverlening van Kind en Gezin, als aandeel van de doelgroep (percentage).

(7) Een eerste bezoek kan in de kraamkliniek of thuis (bv. kort verblijf, poliklinische bevalling, thuisbevalling, ...) doorgaan.

Het eerste cijfer geeft uitsluitend kennismakingsbezoeken in de kraamkliniek weer, het tweede geeft het totale percentage kennismakingsbezoeken weer.

(8) Aantal kinderen geboren in 2012, die op de leeftijd van 18 maanden alle aanbevolen vaccins kregen binnen Kind en Gezin. Zonder NICU-kinderen en zonder overleden kinderen op het moment van de telling.

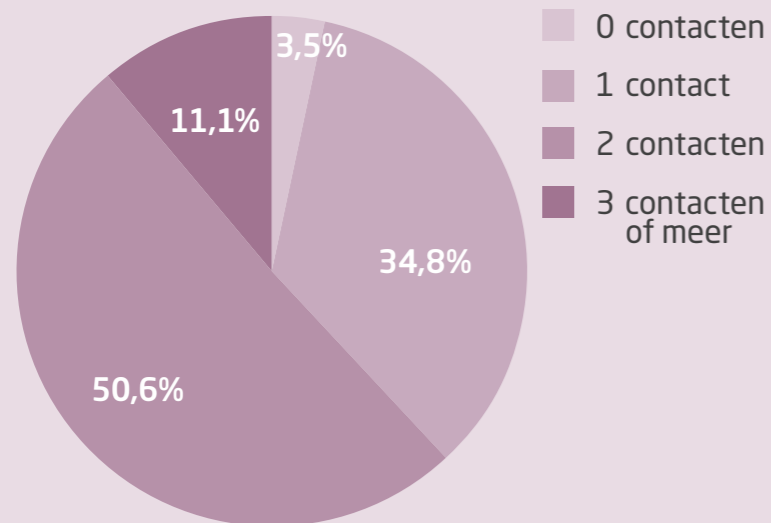
(9) Als aandeel van alle kinderen met geboortjaar 2014 kreeg in totaal 62 125 (96,2%) van de kinderen het testaanbod, 2,4% was reeds elders getest, bij 0,4% van de kinderen werd de test geweigerd. Zonder NICU-kinderen en zonder overleden kinderen op het moment van de telling.

(10) Het percentage kinderen met een oogtest op de leeftijd van 12 maanden. Dit omvat dus enkel oogtest 1. Zonder overleden kinderen op het moment van de telling.

(11) Voor de cijfers omtrent doelbereik vond er vanaf 2012 een andere en correctere berekeningswijze plaats ten opzichte van de berekening uit de voorgaande jaren.

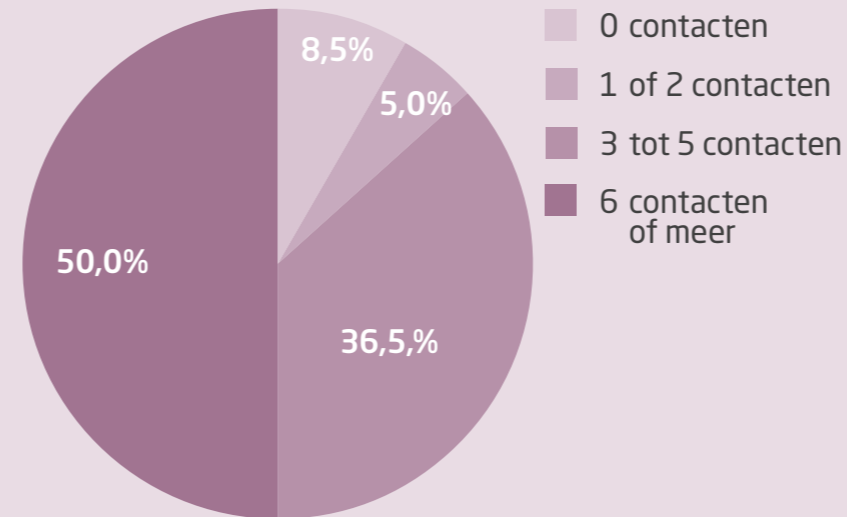
(12) Aandeel van de in het eerste kwartaal van het betrokken jaar levend geboren kinderen waarvoor in het eerste levensjaar minstens 1 contact geweest is met de Kind en Gezin-Lijn, met een vraag over preventieve gezinsondersteuning. Vragen over kinderopvang zitten niet in dit cijfer.

Gezinsbezoeken - eerste drie levensmaanden

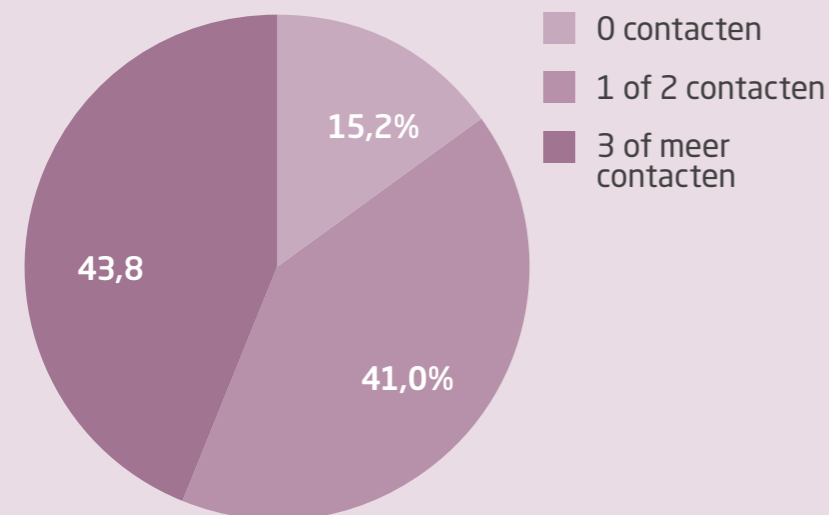
3.2 Doelbereik gezinsbezoeken: percentage kinderen geboren in 2014 naarmate van het aantal gezinsbezoeken in de eerste 3 levensmaanden - Vlaams Gewest

Consulten - eerste levensjaar

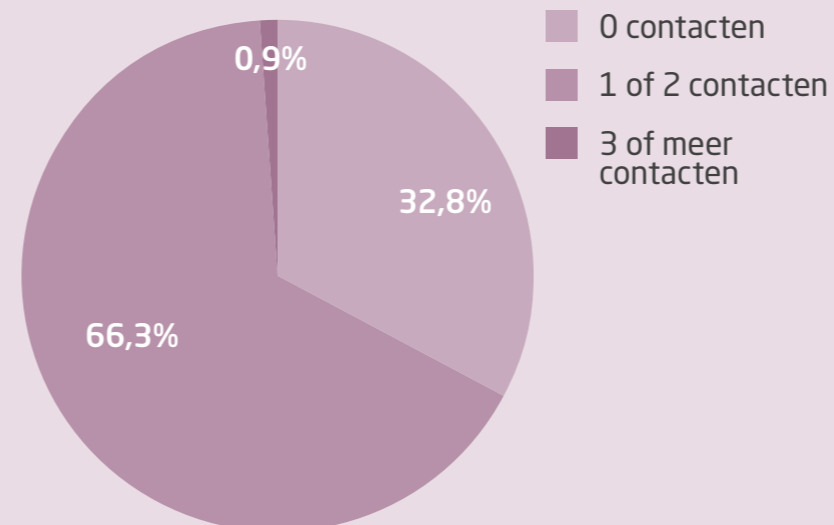
3.3 Doelbereik consulten: percentage kinderen geboren in 2013 naarmate van het aantal consulten in het eerste levensjaar - Vlaams Gewest

Consulten - tweede levensjaar

3.4 Doelbereik consulten: percentage kinderen geboren in 2012 naarmate van het aantal consulten in het tweede levensjaar - Vlaams Gewest

Consulten - derde levensjaar

3.5 Doelbereik consulten: percentage kinderen geboren in 2011 naarmate van het aantal consulten in het derde levensjaar - Vlaams Gewest

Aantal voorzieningen	2010	2011	2012	2013	2014
Consultatiebureaus	342	342	342	342	342
Prenatale steunpunten	6	6	7	7	7
Opvoedingswinkels	14	14	14	14	24 ⁽²⁾
Diensten voor gezinsondersteunende pleegzorg (DGOP's)	4	4	4	4	/ ⁽³⁾
Centra voor kindercare en gezinsondersteuning (CKG's)	23	23	23	18 ⁽¹⁾	18
Vertrouwencentrum kindermishandeling	6	6	6	6	6
Expertisecentra kraamzorg	6	6	6	6	6
Opvoedingslijn	-	-	-	-	1 ⁽⁴⁾
Versterken onderwijskansen	-	-	-	-	11 ⁽⁴⁾
Mobielaanbod door vrijwilligers	-	-	-	-	4 ⁽⁴⁾
Spel en Ontmoeting	-	-	-	-	9 ⁽⁴⁾
Huizen van het Kind	-	-	-	-	118 ⁽⁵⁾
Projecten - Partnerships	9	7	34	34	8 ⁽⁶⁾

3.6 Aantal voorzieningen binnen de preventieve gezinsondersteuning - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Elke voorziening is erkend en gesubsidieerd, tenzij anders aangegeven.

Sinds 1 april 2014 is het decreet van 29 november 2013 houdende de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning van kracht. Dit decreet vormt de basis voor de erkenning en subsidiering van de Huizen van het Kind (zie 5), alsook voor de erkenning en subsidiering van de verschillende aanbodsvormen (zie 4). In vergelijking met 2013 is de tabel dan ook grondig gewijzigd.

(1) Verminderd aantal omwille van fusie op 1 januari 2013.

(2) Waarvan 10 opvoedingswinkels structureel erkend zijn sinds 2014, zonder subsidie. Deze 10 opvoedingswinkels bestonden al langer, waren niet erkend en gesubsidieerd maar hadden wel een kwaliteitslabel. Deze waren niet in de tabel opgenomen in de voorgaande jaren.

(3) Overgeheveld naar Agentschap Jongerenwelzijn op 1 januari 2014.

(4) Sinds 2014 structureel erkend en gesubsidieerd, voordien vielen deze onder de categorie 'Projecten - Partnerships' gesubsidieerd met een jaarlijkse projectsubsidie.

(5) Erkend sinds 2014, niet gesubsidieerd in 2014.

(6) Jaarlijkse projectsubsidie.

Opvang voor kinderen in probleem - of crisissituaties

Centra voor kindercare en gezinsondersteuning (CKG's) ⁽¹⁾	2013	2014
Aantal gezinnen mobiele begeleiding	2 060	2 160
Aantal gezinnen ambulante training	1 430	1 372
Aantal plaatsen ambulante opvang	93	96
Aantal plaatsen residentiële opvang	448	451

3.7 Centra voor kindercare en gezinsondersteuning - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

(1) Omwille van de nieuwe regelgeving kan het aantal erkende plaatsen in voorzieningen voor kinderen in probleem- of crisissituaties niet meer weergegeven worden. Er wordt vanaf 2013 bovenstaande opdeling gemaakt, waaraan een CKG zijn subsidie - enveloppe kan besteden. Door deze nieuwe indeling, wordt de historische reeks niet volledig weergegeven.

Aantal meldingen bij de vertrouwenscentra kindermishandeling

	2010	2011	2012	2013	2014
Aantal meldingen met minderjarigen ⁽¹⁾	7 144	7 605	7 244	7 477	7 311
Aantal meldingen met meerderjarigen	523	487	489	466	302
Totaal aantal unieke meldingen ⁽²⁾	7 553	7 951	7 604	7 829	7 542

3.8 Aantal meldingen bij de vertrouwenscentra kindermishandeling - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

(1) Dit cijfer omvat alle kinderen onder de 18 jaar, de ongeboren kinderen en verlengd minderjarigen, met inbegrip van de kinderen van wie geen leeftijdsindicaties werden doorgegeven, maar van wie vanuit de gemelde situatie kan worden afgeleid dat het om een minderjarige gaat.

(2) Unieke meldingen: elke nieuw ontvangen melding wordt geteld. Als na het afsluiten van een melding later opnieuw een melding gebeurt waarbij hetzelfde kind betrokken is, wordt die melding opnieuw geteld.

Opmerking: In 2014 kwamen heel wat van deze meldingen uit de primaire omgeving van het kind (24%) en uit schoolse voorzieningen (22,6%). Vanuit de gezondheidszorg kwamen 20,6% van deze meldingen, waarbij 3% van deze meldingen van de preventieve gezondheidszorg van Kind en Gezin kwamen. gezondheidszorg, waarbij er 2,7% van deze meldingen van de preventieve gezondheidszorg van Kind en Gezin kwam.

3. DE DIENSTVERLENING VAN KIND EN GEZIN

De medewerkers van Kind en Gezin zetten zich dag na dag in voor het welzijn en de gezondheid van jonge kinderen en hun ouders. Elk gezin krijgt informatie op maat, praktische tips en ondersteuning. Kind en Gezin past het aanbod steeds aan nieuwe en specifieke behoeften aan. De ouders kunnen contact opnemen bij vragen of bij behoefte aan ondersteuning. Het regioteam maakt hiervoor graag tijd vrij en indien nodig verwijzen ze door naar gespecialiseerde diensten.

3.1 Voor de geboorte

Infosessies 'Kind op Komst'

De kraamklinieken organiseren infosessies en infobeurzen over zwangerschap en geboorte. Alle data en locaties zijn terug te vinden op www.kindengezin.be. Kind en Gezin werkt hier in vrijwel alle kraamklinieken aan mee.

Communicatiedragers voor aanstaande ouders

- Zwangerschapsboekje

In dit boekje verzamelen arts, vroedvrouw en andere hulpverleners alle informatie over de zwangerschap en geboorte. Op die manier heeft de toekomstige mama alle nodige gegevens altijd bij de hand. Het zwangerschapsboekje

ondersteunt en bevordert daarmee ook de communicatie tussen iedereen die betrokken is bij de zwangerschap. Voor toekomstige ouders is het een praktische gids boordevol informatie, tips, formulieren en advies, waarin ook zij hun verhaal kunnen noteren.

- Checklists

De lijst 'Basislijst babyuitzet: Checklist' bundelt alle spullen die ouders in huis moeten hebben voor de dag dat ze thuis komen met hun jonge spruit.

Deze basislijst kan naar eigen behoefte of voorkeur aangevuld of gebruikt worden. Ook voor peuters (vanaf 1 jaar) werd er een basislijst opgesteld.

Bij een zwangerschap en geboorte komen flink wat praktische zaken kijken. Als geheugensteuntje voor (toekomstige) ouders werkte Kind en Gezin een aantal noodzakelijke aandachtspunten en vrijblijvende tips uit voor tijdens de zwangerschap en voor onmiddellijk na de geboorte.

- Thema 'Kinderwens' en 'Zwangerschap en geboorte' op de website

- Zwangerschapsnieuwsbrieven

Via de website van Kind en Gezin kunnen ouders zich ook inschrijven op de elektronische zwangerschapsnieuwsbrieven, die wekelijks informatie geven over het verloop van de zwangerschap en de ontwikkeling van het ongeboren kind. In 2014 waren er 13 181 inschrijvingen, voornamelijk tijdens de eerste 12 zwangerschapsweken.

Prenatale steunpunten

De prenatale steunpunten richten zich tot de doelgroep van de maatschappelijk kwetsbare zwangere vrouwen. De prenatale consulten worden georganiseerd door Kind en Gezin. Ze worden opgericht door publieke of privéorganisaties en worden gesubsidieerd door Kind en Gezin. Maatschappelijk kwetsbare zwangere vrouwen mogen rekenen op medische en psychosociale begeleiding met het oog op de doorstroming naar de reguliere medische sector. Er wordt nauw samengewerkt met andere diensten uit de welzijnszorg zoals OCMW, CAW, ...

3.2 Na de geboorte

Kind en Gezin informeert en ondersteunt gezinnen op het vlak van gezondheid, voeding, verzorging, veiligheid, ontwikkeling en opvoeding van kinderen. De dienstverlening van Kind en Gezin is een recht voor elk kind tot 3 jaar en is op vrijwillige basis. De dienstverlening van Kind en Gezin is gratis. Ouders kunnen met al hun vragen terecht bij de regioverpleegkundige en eventueel de gezinsondersteuner. Deze vragen worden in samenspraak met de ouders in kaart gebracht en de behoefte aan dienstverlening wordt ingeschat.

Kennismakingsbezoek

Een regioteamlid van Kind en Gezin bezoekt pas bevallen vrouwen in de kraamkliniek, of thuis in het geval van een bevalling met kortdurend verblijf of bij een thuisbevalling. Zij of hij stelt de dienstverlening voor, overhandigt een aantal informatieve brochures en gaat dieper in op hun vragen. Er kunnen ook afspraken gemaakt worden voor een huisbezoek en/of een bezoek aan het consultatiebureau.

Huisbezoeken

In de eerste 3 levensmaanden van het kind brengt een regioverpleegkundige minstens 2 huisbezoeken aan het gezin. In bepaalde regio's wordt de verpleegkundige bijgestaan door een gezinsondersteuner.

Mama's kunnen bij het geven van borstvoeding begeleiding krijgen van de regioverpleegkundige, die op haar beurt ondersteund wordt door lactatiekundigen van Kind en Gezin. Dat zijn verpleegkundigen of vroedvrouwen gespecialiseerd in borstvoeding.

Consulten

Op 10 belangrijke momenten in de ontwikkeling van een kind is er een consult voorzien op het consultatiebureau voor de opvolging van de groei, gezondheid, voeding en ontwikkeling van het kind. Tijdens bepaalde consulten worden vaccinaties toegediend. Op elk moment kan een ouder vragen naar een extra consult.

Wat gebeurt er tijdens een consult?

- Vrijwilligers zorgen voor het onthaal en wegen en meten het kind.
- Er is een sociaal-verpleegkundig consult bij de regioverpleegkundige waar er ruimte is om de voeding, ontwikkeling, opvoedingsvragen, ... te bespreken.

- Tijdens een medisch-preventief consult volgt de arts of de regioverpleegkundige de groei, gezondheid en de ontwikkeling van het kindje op en vaccineert.

Gehoortest

Kind en Gezin gebruikt een geavanceerde gehoortest om aangeboren gehoorstoornissen al tijdens de eerste levensweken op te sporen. Door een snelle behandeling zijn er minder negatieve gevolgen voor de taal- en spraakontwikkeling. Bij een afwijkende test wordt er verwezen naar gespecialiseerde diagnostische referentiecentra. De test wordt in de eerste levensweken (tussen 2 en 4 weken) afgenomen. De test is pijnloos voor het kind, veilig, gratis en uiterst betrouwbaar.

Oogtest

Met de oogtest worden de meeste factoren die aanleiding geven tot het ontstaan van een lui oog (amblyogene factoren) en enkele ernstige oogafwijkingen opgespoord. Het vroegtijdig vaststellen en verder begeleiden van oogproblemen is noodzakelijk om het kind maximale ontwikkelingskansen te bieden. De regioverpleegkundige voert de oogtest uit in het consultatiebureau tijdens het consult van 12 of 15 maanden en 24 of 30 maanden.

Project In de kijker Miljoenste gehoortest

Op 12 november 2014 voerde Inge Vandembroucke, regioverpleegkundige in Brussel-Centrum voor de camera's de gehoortest uit bij de miljoenste baby, Lucas. Kind en Gezin was in 1998 internationaal een voorloper met de ingebruikname van

automatische toestellen voor een gehoortest op basis van hersenstam audiometrie. 97% van alle pasgeborenen in Vlaanderen krijgen een gehoortest aangeboden, 94% wordt door de regioverpleegkundigen van Kind en Gezin getest.

Communicatiedragers voor ouders

• Brochures

Kind en Gezin heeft heel wat brochures met informatie over voeding en beweging, opvoeding, veiligheid, ontwikkeling, ...

• Website

Op de website wordt de informatie opgedeeld per thema: voeding en beweging, veiligheid, ontwikkeling, opvoeding, kinderopvang, gezondheid en vaccineren, verzorging en gezinsondersteuning. Ook werd een leidraad gemaakt volgens verschillende levensfasen: zwanger, baby en peuter.

• Nieuwsbrieven 'Van baby tot kleuter'

Ouders en andere verzorgers of geïnteresseerden kunnen zich sinds eind 2011 inschrijven om via e-mail informatie te krijgen vanaf de geboorte van hun kindje. Het gaat om een 30-tal nieuwsbrieven met informatie over een bepaalde leeftijdsfase tijdens de eerste 3 levensjaren. De informatie gaat over de kernthema's van Kind en Gezin (voeding, veiligheid, opvoeding, vaccinatie, gezondheid, verzorging, ontwikkeling en hoe deze te stimuleren, ouderschap, ...).

Er is een korte uitleg en als ouders meer willen weten, staan er links naar de website en naar de filmpjes 'Kijk ik groei!'. De lezers/ouders krijgen ook informatie over het volgende contact in de dienstverlening van Kind en Gezin.

3.3 Extra ondersteuning

Zwangerschap, geboorte en ouderschap staan garant voor heel wat momenten van intense vreugde en geluk. De realiteit wijkt soms af van de dromen en verwachtingen. Kleine zorgen, teleurstellingen of ernstige problemen brengen soms toekomstplannen in de war.

Kind en Gezin kan helpen. Op basis van de verwachtingen en ondersteuningsbehoeften van de ouders worden afspraken gemaakt over het ondersteuningstraject. Indien gewenst of noodzakelijk, kan er een extra huisbezoek of consult worden afgesproken. Voorbeelden hiervan zijn medische opvolging, extra informatie, begeleiding, praktische ondersteuning, ...

Pedagogisch advies

Het spreekuur opvoedingsondersteuning is een kortdurende individuele ondersteuning waar ouders met specifieke opvoedingsvragen terecht kunnen. Een medewerker van Kind en Gezin, met expertise in het voeren van pedagogische adviesgesprekken, staat voor hen klaar. Het gaat meestal over thema's zoals koppigheid, drift, slapen, eten, huilen en zindelijkheid, ...

In de provincie Antwerpen en in de regio Oostende wordt hiervoor gewerkt met 'Triple P' (Positive Parenting Program).

Begeleid doorverwijzen

Wanneer de problematiek of vraag de ondersteuningsmogelijkheden van het regioteam overstijgt (bij bv. ziekte, handicap, ontwikkelingsstoornis, slechte score op de gehoortest, inkomensproblemen, opvoedingsproblemen en -crisis) wordt er doorverwezen naar gespecialiseerde diensten.

Signalering van zorgwekkende opvoedingssituaties

Kind en Gezin investeert in het vroegtijdig onderkennen van situaties waar het minder goed loopt. De regioteamleden van Kind en Gezin worden opgeleid voor en ondersteund bij het signaleren van opvoedingssituaties die een ernstige bedreiging vormen voor de ontwikkeling en het welzijn van kinderen. Gezinnen krijgen de nodige ondersteuning om de relatie tussen ouder en kind optimale kansen te bieden. Daarbij spelen doorverwijzing naar en samenwerking met partners in de hulpverlening een belangrijke rol.

Project in de kijker
Intersectorale Toegangspoort

Met de ingang van het decreet 'Integrale Jeugdhulp' op 1 maart 2014 kwam er na jaren van overleg tussen de verschillende sectoren die jeugdhulp aanbieden, een eengemaakt jeugdhulplandschap. De sector Kind en Gezin valt ook onder dit decreet. Als de rechtstreeks toegankelijke hulp ontoereikend is, wordt door onze regioteamleden samengewerkt met de 'Intersectorale Toegangspoort'. Deze bekijkt samen met de cliënt en de hulpverlening die

al aanwezig is in het gezin, welke hulp juist nodig is. De gemandateerde voorzieningen komen in beeld bij ongerustheid en wanneer het regioteam onvoldoende medewerking van de ouders ondervindt om samen vrijwillig hulp te zoeken. Er zijn 2 gemandateerde voorzieningen: het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling en het Ondersteuningscentrum Jeugdzorg (Jongerenwelzijn).

Kleuterparticipatie

Kind en Gezin onderneemt samen met het Beleidsdomein Onderwijs en inloopteams een aantal acties om de deelname van kleuters aan het kleuteronderwijs te stimuleren: tijdens consulten, door extra ondersteuning, door een bezoek aan niet in de kleuterschool ingeschreven kinderen, door ouderbijeenkomsten, ...

3.4 Gesubsidieerde voorzieningen en projecten**Expertisecentra kraamzorg**

In elke provincie is een expertisecentrum kraamzorg opgericht. Deze centra staan in voor een kwaliteitsvolle uitvoering van de acties die tot doel hebben de kraamzorg voor zwangere en pas bevallen moeders en hun omgeving te ondersteunen, dit in samenwerking en afstemming met alle betrokken actoren. De expertisecentra kraamzorg werken aan:

- Het verzamelen en verspreiden van wetenschappelijke informatie en gespecialiseerde documentatie en methodieken met betrekking tot kraamzorg.
- Het instaan voor gezondheidspromotie met betrekking tot zwangerschap, geboorte en de periode na de bevalling.
- Het instaan voor de bekendmaking van en het sensibiliseren rond kraamzorg.

- Het instaan voor het opleiden, vormen en bevorderen van deskundigheid via advies, ondersteuning en begeleiding.
- Het vervullen van een signaalfunctie en het geven van input met het oog op beleidsvoorbereidend werk op basis van geüniformeerde registratie.
- Het streven naar afstemming tussen de verschillende betrokken actoren en het faciliteren van netwerkvorming en samenwerking.

Opvoedingswinkels

De regioteams staan op het terrein van de opvoedingsondersteuning niet alleen. Samen met zijn partners wil Kind en Gezin een klimaat creëren waarin ouders zonder schroom naar buiten kunnen treden met hun vragen en onzekerheden over opvoeden. Opvoedingswinkels zijn daarbinnen een belangrijke speler. Zij bieden laagdrempelige opvoedingsondersteuning, in de eerste plaats ter verrijking van het opvoedproces en in de tweede plaats ter ondersteuning van gezinnen met kinderen en jongeren in geval er zich opvoedingsvragen en/of -problemen stellen. In het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest zijn 24 opvoedingswinkels erkend.

Opvoedingslijn

De Opvoedingslijn biedt telefonische en interactieve onlineopvoedingsondersteuning aan voor opvoedingsverantwoordelijken in Vlaanderen en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. Daar waar de Kind en Gezin-Lijn zich focust op de leeftijd van 0 tot 3 jaar, focust de opvoedingslijn op de oudere leeftijd (standaard: 4- 18 jaar). Opvoedingsondersteuning vanuit de opvoedingslijn wordt voorzien door vrijwilligers die opgeleid zijn in het bieden van ondersteuning via telefoon en/of e-mail. Er is een samenwerking tussen de Opvoedingslijn en EXPOO, o.a. in functie van de website Groeimee.be.

Spel- en ontmoetingsinitiatieven

Een spel- en ontmoetingsinitiatief is niet probleemgericht en niet doelgroepgericht: alle jonge kinderen vergezeld van een ouder of andere opvoedingsverantwoordelijke zijn welkom. Ouders krijgen er de plaats en de tijd om even op adem te komen, contacten te leggen met andere ouders en hun ervaringen te delen. Baby's en peuters kunnen er zelf op ontdekking,

in alle veiligheid, in de nabijheid van hun vertrouwenspersoon. Tegelijk ontmoeten ze er andere kinderen en leren ze - als voorbereiding op de crèche, peutertuin of kleuterklas - samen te spelen. Deze ontmoeting zorgt tevens voor ondersteuning in de opvoeding. Kind en Gezin subsidieert 9 spel- en ontmoetingsinitiatieven.

Inloopteams

De door Kind en Gezin gesubsidieerde inloopteams (Integraal Laagdrempelig Opvoedings-OndersteuningsPunt) willen (aanstaande) gezinnen met kinderen in de voor- en vroeg-schoolse periode die in een maatschappelijk kwetsbare positie leven preventief ondersteunen bij de opvoeding. Inloopteams gaan hierbij integraal en krachtgericht te werk. De kern van hun werking is het bereiken en onthalen van deze gezinnen, en het organiseren van groepsgericht aanbod. Bij dit laatste aanbod wordt ingespeeld op de sterkte van het samenbrengen van gezinnen, met aandacht voor de maatschappelijk kwetsbare positie waarin deze gezinnen en hun kinderen zich bevinden. Via de inbedding binnen het samenwerkingsverband Huizen van het Kind kunnen inloopteams bruggen bouwen naar de beschikbare formele en informele ondersteuning die er voor alle gezinnen bestaat. Er zijn 15 inloopteams actief in achtergestelde buurten van 8 Vlaamse steden en in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

Mobiel aanbod door vrijwilligers

Domo Leuven, Domo Antwerpen, Domo Hasselt en De Katrol Oostende bieden langdurige opvoedingsondersteuning aan kansarme gezinnen met kinderen tot 12 jaar via de inzet van vrijwilligers. Een vaste vrijwilliger biedt als vertrouwenspersoon van het gezin langdurige integrale steun aan 1 kwetsbaar gezin met als doel hun draagkracht te versterken en het gevoel van eigenwaarde te stimuleren. Het uitgangspunt is de thuissituatie van het gezin en de noden, behoeften en krachten die daar aanwezig zijn. Deze ondersteuning heeft een niet te onderschatten invloed op het welzijn van kinderen.

Aanbod versterken onderwijskansen

Net zoals de inloopteams en het mobiel aanbod door vrijwilligers heeft dit aanbod een specifieke opdracht ten aanzien van gezinnen en kinderen die zich in een maatschappelijk kwetsbare positie bevinden. Een hoofddoelstelling is om de ontwikkelingskansen van de kinderen te versterken, en dit vanuit een holistische visie, waarbij het gezin, maar ook de ruimere omgeving (scholen, ander aanbod preventieve gezinsondersteuning) betrokken wordt. In het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest zijn er 11 organisatoren erkend om dit aanbod te voorzien in buurten met een hoge graad aan kansarmoede.

De 9 Vlaamse organisatoren van het aanbod ter versterking van de onderwijskansen zijn tevens erkend als lokale diensteneconomie en werken met doelgroepmedewerkers. Dit komt de laagdrempeligheid van de werking ten goede, en evenzeer werken deze aanbodsvormen daardoor gericht mee aan het bouwen van bruggen naar activering.

Centra voor kindercare en gezinsondersteuning

De CKG's bieden intensieve preventie voor gezinnen met kinderen tussen 0 en 12 jaar: ze richten zich op gezinnen die aanvoelen dat de algemene adviezen die ze vinden niet volstaan om een probleem in de opvoeding op te lossen, maar waar de problemen ook nog niet zo ernstig zijn dat ze niet op korte tijd (1 tot 6 maand) kunnen opgelost of verbeterd worden.

Vertrouwenscentra kindermishandeling

De vertrouwenscentra kindermishandeling, die door Kind en Gezin erkend en gesubsidieerd worden, zijn een aanspreekpunt voor alle mogelijke situaties van geweld op kinderen. Hulpverleners en kinderopvangmedewerkers mogen contact opnemen voor advies of met een concrete vraag. Deze 6 vertrouwenscentra worden erkend en gesubsidieerd door Kind en Gezin: één centrum per provincie in het Vlaamse Gewest en één in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest.

Europees 'DAPHNE'-project

Samen met de Coördinatiecel Internationaal is de afdeling Preventieve Gezinsondersteuning partner in het EU DAPHNE-project 'Coordinated response to child abuse and neglect via minimum data set'. Onder leiding van Griekenland en in samenwerking met Duitse, Franse, Roemeense, Italiaanse en Bulgaarse partners wordt gedurende 2 jaar gewerkt aan het ontwerpen en verspreiden van een instrument voor dataverzameling inzake prevalentie en incidentie van kindermishandeling op Europees niveau.

Het project ging officieel van start op 1 februari 2013 en voorziet 2 projectlijnen:

- Het opzetten van een uniform instrument omtrent kindermishandeling in Europa om aan de hand van meer uniform verzamelde gegevens te komen tot een meer gecoördineerde reactie op kindermishandeling.
- Het opstellen van een handleiding met beleidsaanbevelingen en kernprocedures om beleidsinitiatieven voor een systematische monitoring van preventie en aanpak van kindermishandeling te ondersteunen.

De Europese Commissie verlengde eind 2014 de projectovereenkomst met enkele maanden, tot 31 mei 2015. Afsluitend voorziet dit project een conferentie in elk partnerland, waar deze tool en de beleidsaanbevelingen zullen worden voorgesteld.

3.5 Gestructureerde samenwerking

Kind en Gezin bouwt zijn beleid inzake preventieve gezinsondersteuning uit in nauwe samenwerking met zijn partners en werkt actief mee aan Vlaamse en internationale initiatieven met hetzelfde doel.

Meldpunt 1712

De hulplijn is gratis bereikbaar op het nummer 1712 en is bedoeld voor burgers die een vraag of melding hebben over alle vormen van geweld of misbruik. Dat kan gaan over partnergeweld, kindermishandeling, ouderenmishandeling, pesten, geweld in gezagsrelaties, ... Iedereen die een vermoeden of een ongerustheid heeft over de veiligheid van een kind, kan contact opnemen voor informatie of gericht advies. Indien nodig zal het meldpunt doorschakelen naar gepaste hulp- of dienstverlening. Er zijn 6 provinciale meldpunten in Vlaanderen erkend en gesubsidieerd door de Vlaamse overheid. De meldpunten zijn een onafhankelijk aanbod, georganiseerd door de vertrouwenscentra kindermishandeling en de centra voor algemeen welzijnswerk. Naast bemanning van de hulplijn zetelen de vertrouwenscentra ook in de task force die de verdere uitwerking van het meldpunt opneemt, waaronder de opstart van de website www.1712.be en de operationalisering van contact via e-mail.

Samenwerking met vroedvrouwen

Op regionaal niveau maken regioteams van Kind en Gezin afspraken met vroedvrouwen uit de thuiszorg. Op beleidsniveau wordt structureel samengewerkt en afstemming gezocht tussen de beroepsorganisaties van vroedvrouwen en Kind en Gezin.

ADOPTIE

Buitenlandse adoptie:
Ethiopië blijft het grootste herkomstland
en Polen komt op de tweede plaats.

3 kanalen zijn definitief geopend
(Burkina Faso, Oeganda-Kaja Nafasi en Guinea).

Aantal **binnenlandse** adopties blijft stabiel.

Het leerplatform over adoptie van
kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften
is inhoudelijk klaar.

De informatie over adoptie op de website
van Kind en Gezin is herschreven.

1. TRENDS, REALISATIE EN PLANNEN

Vaststellingen en trends

- Het aantal kinderen dat via buitenlandse adoptie geplaatst werd, is in 2014 verder gedaald tot 61 kinderen. Dit is een daling van 16,4% t.o.v. 2013. Deze trend lijkt zich ook in andere landen verder te zetten (Nederland -11,7%; Frankrijk -20,4%).
- Het aantal kanalen waar Vlaamse dossiers lopend zijn stijgt continu van 22 (2012), 26 (2013) naar 29 in 2014. Ethiopië blijft het grootste herkomstland maar het aandeel van dit land wordt kleiner: 29,5% t.o.v. 63,9% in 2013.
- 19 interlandelijke geadopteerde kinderen kwamen samen met een geadopteerde broer en/of zus naar Vlaanderen, dat is meer dan 31% van het totale aantal kinderen.
- Bij de binnenlandse adoptie blijven de aantallen stabiel. Alle 23 kinderen, geplaatst via een adoptiedienst, waren jonger dan 1 jaar. Opnieuw werden heel wat van deze kinderen geplaatst bij holebikoppels, namelijk 39% van de plaatsingen.
- Buitenlandse adoptie door paren van gelijk geslacht kon ook in 2014 niet gerealiseerd worden omdat de meeste herkomstlanden dergelijke adopties niet aanvaardden. Er is wel een perspectief ontstaan in 2014. Het nieuwe kanaal Zuid-Afrika zal holebikoppels toelaten (na afronding van de proeffase) en er is een kanaalonderzoek opgestart in de Verenigde Staten waar holebikoppels ook terecht zouden kunnen.
- Ook al kunnen meemoeders pas vanaf 1 januari 2015 hun kindje erkennen, het aantal aanmeldingen voor een adoptie daalde in 2014 al met meer dan 75%. Het aantal aanmeldingen voor stiefouderadopties binnen homokoppels steeg dan weer van 3 naar 8.
- In 2014 werden 3 kanalen definitief geopend (Burkina Faso, Oeganda-Kaja Nafasi en Guinea) en in 4 kanalen mochten de adoptiediensten starten met proefdossiers (Vietnam, Oeganda-Amacet, Zuid-Afrika-Engo en Moldavië).
- In 2014 kreeg het Vlaams Centrum voor Adoptie (VCA) 32 keer de vraag van een geadopteerde om inzage te krijgen in zijn/haar dossier en was het betrokken bij 31 zoekvragen. In 5 van die zoekvragen kwam de vraag van de buitenlandse familie die op zoek was naar een geadopteerde in België.

Raadpleeg onze publicatie 'Het kind in Vlaanderen' voor meer vaststellingen en trends.

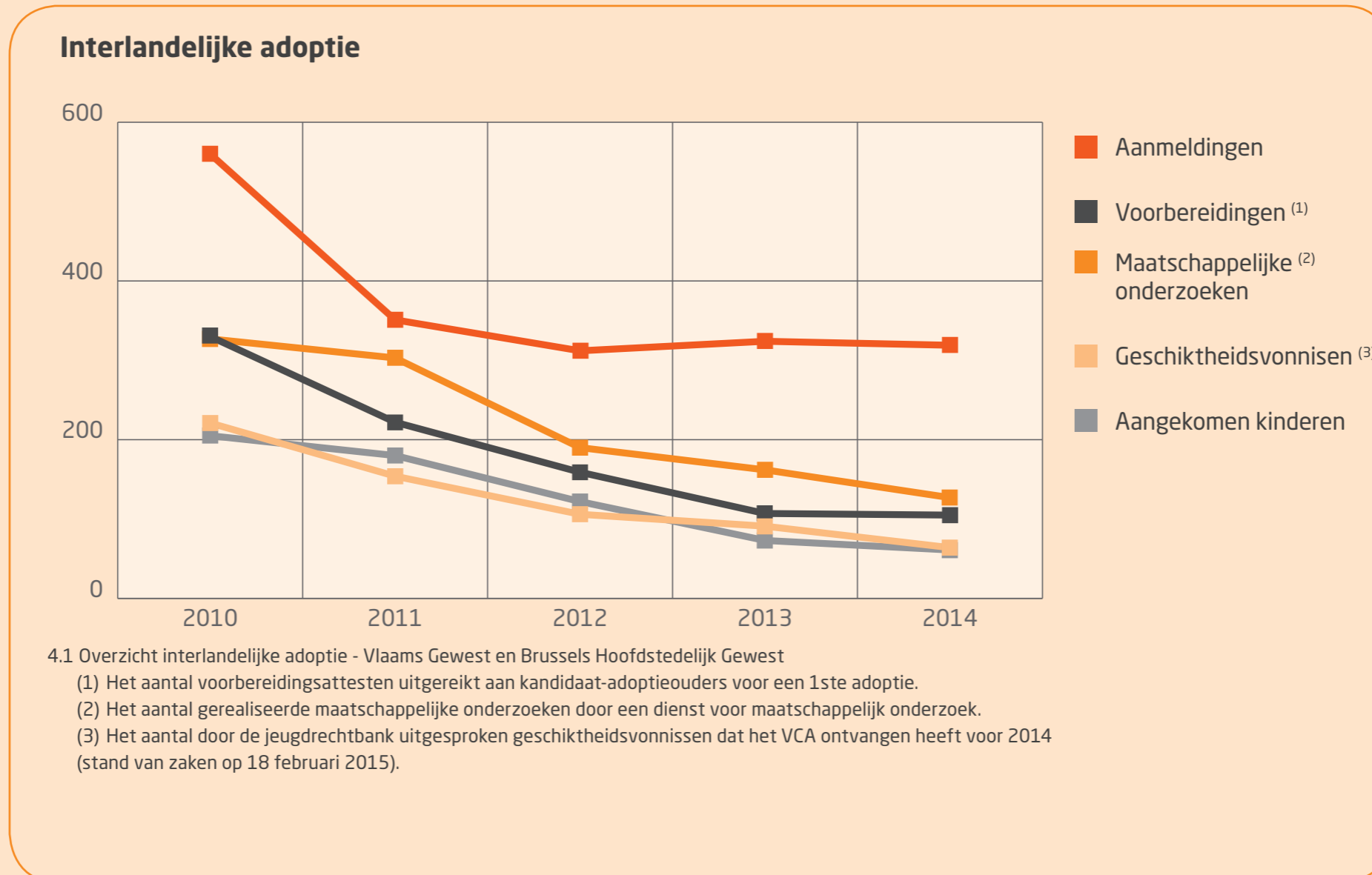
Realisaties in 2014

- In 2014 werden er 141 kandidaat-adoptieouders toegelaten tot de voorbereiding interlandelijke adoptie.
- Het VCA ging 3 keer op missie: Zuid-Afrika, Kazachstan en Ethiopië. In Lissabon was er een overleg met de centrale autoriteit van Portugal en in Nederland had het VCA een overleg met een adoptiedienst. Daarnaast ontving het VCA ook 9 delegaties uit herkomstlanden. Voor deze contacten werd een Franstalige en een Engelstalige brochure ontwikkeld.
- In 2014 kwam de pilootgroep, een beperkte groep Europese landen die zoekt naar efficiënte informatie-uitwisseling, 2 keer samen. Eenmaal was deze samenkomst in Brussel en werd dit georganiseerd door het VCA.
- Het leerplatform over de adoptie van kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften is inhoudelijk klaar.
- In 2014 werd het nieuwe theoretisch raamwerk en een daaruit volgend semi-gestructureerd interview in gebruik genomen door de diensten voor maatschappelijk onderzoek.
- Het onderdeel Adoptie op de website van Kind en Gezin werd herschreven door het VCA. De nieuwe inhoud zou begin 2015 online staan.
- 1200 adoptiedossiers zijn voorbereid om in te scannen in het kader van de digitalisering.
- Het expertenpanel over gedwongen adopties is klaar om in 2015 aan het werk te gaan.
- De eerste stappen naar een fusie tot 1 binnenlandse adoptiedienst zijn gezet.

Plannen voor 2015

- Het VCA gaat aan de slag met de aanbevelingen vanuit het expertenpanel rond gedwongen adopties.
- De nieuwe website van het VCA komt online.
- Het leerplatform over adoptie van kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften wordt in gebruik genomen.
- Er is een goede afstemming van het aanbod voor geadopteerden die op zoek gaan naar hun afkomst.
- Alle lopende dossiers en alle dossiers van de stopgezette interlandelijke adoptiediensten zijn gedigitaliseerd.
- Alle kandidaat-adoptieouders voor een binnenlandse adoptie zijn geïnformeerd over hun mogelijkheden om te adopteren en de eventuele alternatieven.
- De fusiebeweging van de binnenlandse adoptiediensten wordt verdergezet.
- Doorheen het hele adoptietraject van voorbereiding, screening en bemiddeling worden kandidaat-adoptanten zo goed mogelijk ondersteund met het oog op de adoptie van specifieke kind profielen.

2. KERNCIJFERS

Aangekomen kinderen volgens herkomstland

	2013		2014	
	Aantal	%	aantal	%
Burkina Faso	0	0,0	2	3,3
China	6	8,2	4	6,6
Ethiopië	78	63,9	18	29,5
Filipijnen	3	4,1	7	11,4
Guinea	0	0,0	4	6,6
Haïti	0	0,0	1	1,6
India	2	2,7	3	4,9
Kenia	3	4,1	0	0,0
Marokko	1	1,4	0	0,0
Oeganda	2	2,7	2	3,3
Polen	0	0,0	12	19,7
Thailand	3	4,1	2	3,3
Togo	0	0,0	1	1,6
Zuid-Afrika	5	6,9	5	8,2
Totaal uit buitenland afkomstig	73	100,0	61	100,0

4.2 Aangekomen kinderen na bemiddeling door een erkende adoptiedienst, volgens herkomstland - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Zelfstandige interlandelijke adoptiedossiers

	2013	2014
Kanaaldossier ontvangen	40	43
<i>waarvan intrafamiliaal</i>	36	39
Kanaalonderzoek opgestart (na geschiktheidsvonnis)	5	5
Goedkeuring kanaal	7	2
Weigering kanaal	1	1
Verzending naar buitenland	5	3
Ontvangen kinddossier	6	2
Goedkeuring kindtoewijzing	6	3
Weigering kindtoewijzing	0	0

4.3 Kerncijfers over zelfstandige interlandelijke adoptiedossiers - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Binnenlandse adoptie

	2013	2014
Aantal meldingen		
Adoptiedienst	210	172
Zelfstandig	473	239
<i>waarvan stiefouder hetero</i>	154	142
<i>waarvan stiefouder holebi</i>	282	76
<i>waarvan gekend kind (bv. pleegkind, kleinkind, ...)</i>	37	21
Totaal aantal aanmeldingen	683	411
Afgeronde voorbereidingen		
Adoptiediensten	20	36
Zelfstandig	363	240
Totaal aantal afgeronde voorbereidingen	383	276
Aantal plaatsingen via adoptiedienst	26	23

4.4 Aantal aanmeldingen, afgeronde voorbereidingen en plaatsingen - Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Raadpleeg het 'Activiteitenverslag Adoptie' op onze website voor meer gedetailleerd cijfermateriaal.

3. KERNTAKEN

Het VCA werkte in 2014 onder leiding van de Vlaamse adoptieambtenaar, Ariane Van den Berghe. Het team van het VCA neemt een reeks taken op die gericht zijn op de kandidaat-adoptanten, geadopteerden, de adoptiesector en de herkomstlanden. Bij het VCA is een raadgevend comité actief.

3.1 Informatie

Het VCA verstrekt informatie over de verschillende aspecten van adoptie aan alle geïnteresseerden (kandidaat-adoptanten, binnenlandse en buitenlandse overheden, ...). Dit gebeurt door middel van informatiebrochures, e-mail en telefonische contacten, maar ook via de website van Kind en Gezin, die een overzicht biedt van de adoptieprocedure en antwoord geeft op enkele veel gestelde vragen

3.2 Trajectbegeleiding van de kandidaat-adoptanten voor interlandelijke adoptie

2 trajectbegeleiders ondersteunen de kandidaat-adoptanten door de soms complexe adoptieprocedure. Ze helpen o.a. bij de registratie van de aanmeldingen, bij het advies geven over de haalbaarheid van intrafamiliale adopties, bij het doorverwijzen naar Steunpunt Adoptie en diensten voor maatschappelijk onderzoek, bij het verzenden van gezinsrapporten naar de jeugdrechtbanken, bij het registreren van de keuze van de kandidaat-adoptant voor een adoptiedienst of voor een zelfstandige adoptie, bij het onderzoeken van inlichtingendossiers voor zelfstandige adoptanten, bij de goedkeuring van de kindtoewijzing, bij het registreren van de erkenning, ...

3.3 Binnenlandse adoptie

Voor binnenlandse adoptanten is het VCA het centrale aanmeldingspunt. Als de binnenlandse adoptiediensten behoefte hebben aan nieuwe kandidaten, worden die uitgenodigd voor een vorming. Dit voorbereidingsprogramma werd in 2014 gegeven door de gesubsidieerde vzw EVA-vorming, waarin de binnenlandse adoptiediensten zich verenigden. Na het volgen van de voorbereiding kiezen de kandidaten voor een erkende adoptiedienst die zal instaan voor de verdere bemiddeling. Zij evalueren de kandidaat-adoptanten en matchen een kindje aan het gezin. Een groot aantal aanmeldingen heeft betrekking op 'gekende kinderen', meestal stiefouder- en meemoeder-adopties. Voor hen gaf EVA-vorming in 2014 een aangepaste voorbereidingscursus.

3.4 Kanaalcontrole en kanaalopvolging

De adoptiediensten of zelfstandige adoptanten stellen kanalen voor waarlangs zij graag willen adopteren. Af en toe geeft het VCA zelf een mogelijk kanaal aan waar de adoptiediensten prospectie kunnen opstarten. Het VCA onderzoekt deze kanalen en werkt hiervoor nauw samen met de Federale Centrale Autoriteit (FCA), de FOD Buitenlandse Zaken en hun ambassades, andere centrale autoriteiten (o.a. van de Franse gemeenschap) en ngo's.

Daarnaast investeert het VCA ook in de samenwerking met buitenlandse overheden, met het oog op het waarborgen van het belang van het kind en zijn fundamentele rechten bij interlandelijke adoptie. In het kader van deze opdracht gaf het VCA in 2014 aan 4 projecten financiële steun. In 2014 werden 4 landen

bezoekt om de procedure ter plaatse van dichtbij te bekijken: Ethiopië, Zuid-Afrika en Kazachstan. Daarnaast ontving het VCA in 2014 delegaties uit 9 landen. Het gaat daarbij zowel om personen vanuit overheidsinstanties als om contactpersonen van adoptiediensten.

In 2014 wijzigde de procedure voor het onderzoeken en openen van nieuwe kanalen. Voorheen konden adoptiediensten maximaal 3 proefdossiers opstarten. Dit zorgde soms voor problemen omdat herkomstlanden bv. meer dossiers vroegen of extra dossiers toelieten na de eerste toewijzingen. Vanaf november 2014 wordt per kanaal bepaald hoeveel proefdossiers kunnen opgestart worden. Een kanaal kan ook sneller definitief geopend worden. In plaats van 3 afgeronde proefdossiers volstaat sinds november 2014 een positieve evaluatie van 1 afgerond dossier en 3 kindtoewijzingen.

3.5 Adoptiebemiddeling begeleiden en verbeteren

Het VCA begeleidt erkende adoptiediensten bij het tot stand brengen van een samenwerkingsverband in het buitenland, bij het ontwikkelen van concrete bemiddelingsprocedures en bij het evalueren en verbeteren van de bemiddeling in individuele dossiers. Het VCA organiseert op geregelde tijdstippen structureel overleg met en tussen de partners uit het adoptiewerkveld, met name Steunpunt Adoptie, de diensten voor maatschappelijk onderzoek inzake interlandelijke adoptie en de adoptiediensten.

3.6 Erkenning en subsidiëring van voorzieningen

De verlenging, intrekking of schorsing van de erkenning en de subsidiëring van Steunpunt Adoptie, een dienst voor maatschappelijk onderzoek, een trefgroep of een adoptiedienst gebeurt op advies van het VCA. In 2014 gebeurden geen bijkomende erkenningen. De erkenning van de binnenlandse adoptiedienst 'Sociaal Centrum De Visserij' liep af eind oktober. De projecten EVA-vorming en Zoekregister werden verder gesubsidieerd. Ook de binnenlandse adoptiediensten werden financieel gesteund in hun fusieproject.

3.7 Kwaliteitsbevordering

In 2014 organiseerde het VCA een bevraging van kandidaat-adoptanten en van de medewerkers van de diensten voor maatschappelijk onderzoek over het feedbackgesprek. Dit gesprek werd in 2013 ingevoerd als extra gesprek dat plaatsvindt na het maatschappelijk onderzoek naar de geschiktheid van de kandidaat-adoptanten. In dit gesprek wordt het advies van de dienst toegelicht en kunnen eventuele materiële fouten in het voorlopige verslag worden rechtgezet.

De bedoeling van de bevraging was nagaan of het gesprek effectief plaatsvindt en of de beoogde doelstellingen worden bereikt.

Een handelswijze voor preventie en aanpak van grensoverschrijdend gedrag werd voorgesteld aan de voorzieningen voor buitenlandse adoptie. In het vooruitzicht van verdere digitalisering werd de procedure voor trajectbegeleiding bij buitenlandse adoptie geschematiseerd.

3.8 Aanvullende taken

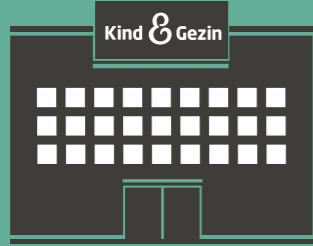
Aan de Vlaamse adoptieambtenaar werden ook een aantal taken toevertrouwd die erop gericht zijn geadopteerden toegang te geven tot hun eigen dossier. Concreet kreeg het VCA de opdracht alle dossiers over adoptie te bewaren, inzage in de adoptiedossiers te verschaffen en bijstand te verlenen aan geadopteerden die op zoek zijn naar gegevens over hun adoptiedossier. Het VCA ontving 32 aanvragen voor inzage, waarvan 8 voor een binnenlandse adoptie. Daarnaast werd het VCA betrokken in 31 zoekvragen.

Project in de kijker Expertenpanel gedwongen adoptie

In de zomer van 2014 werd de vereniging Mater Matuta opgericht. De vereniging bundelt getuigenissen van geboorteouders, geadopteerden en adoptieouders over gedwongen adopties, en ijvert voor erkenning en herstel voor de slachtoffers. De getuigenissen kregen heel wat media-aandacht en waren de concrete aanleiding om hoorzittingen in het Vlaams Parlement te organiseren. In december 2014 vond de 1ste hoorzitting plaats, er volgen er nog 2 in 2015. Met het oog op een betere ondersteuning van

de slachtoffers (onder meer bij zoekvragen) organiseerde het VCA in 2014 overleg met de bisschoppenconferentie en Mater Matuta. Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Jo Vandeurzen, besliste eind 2014 tot de oprichting van een expertenpanel, met de vraag beleidsaanbevelingen te formuleren opdat de slachtoffers van deze adopties erkenning, en waar mogelijk, heling en herstel krijgen. De vergaderingen van dit panel gingen van start in januari 2015.

Hoofdstuk 5 PERSONEEL: FEITEN, CIJFERS EN VORMING

1255 personeelsleden bij Kind en Gezin.

66 personeelsleden zijn aangeworven en 80 verlieten de organisatie.

HRM blijft investeren in welzijn, energie en werkgoesting.

Bij de tevredenheidspeiling binnen de Vlaamse overheid behaalt Kind en Gezin een topscore van 4,5 op 5.

HRM en de Kind en Gezin-Academie zijn een tandem in vorming, training en opleiding van personeel.

1. TRENDS, REALISATIE EN PLANNEN

Vaststellingen en trends

- Het aantal personeelsleden in Kind en Gezin daalde met 14 van 1269 naar 1255.
- Het bruto voltijds equivalent daalde van 980,4 naar 977,7.
- Het aandeel vrouwelijke collega's, berekend in personeelseffectief, bleef in 2014 stabiel op 91,2%.
- Het aantal vrouwen in het top- en middenkader bedraagt 9 op 12 of 75%.
- In 2014 werden er 66 personeelsleden aangeworven en 80 personeelsleden verlieten de organisatie.
- Het aandeel voltijds medewerkers daalde van 38,8% tot 37,5%. Het aandeel niet-actieve personeelsleden, omwille van onbetaald verlof, ziekte, zwangerschap en detachering bedroeg 6,2%. De deeltijds werkende personeelsleden kozen voornamelijk voor een werkfractie van 8/10 en in de tweede plaats voor een halftijds werktijdrooster.
- Het percentage personeelsleden met een migratieachtergrond steeg van 5,4% naar 5,9%.
- Het percentage personeelsleden met een arbeidshandicap bleef onveranderd op 1,2%.
- De grootste leeftijdsgroep blijft die van 45 tot 54 jaar, ook al daalde het percentage van deze leeftijdsgroep in de totale personeelsgroep tot 29,5%.

Realisaties in 2014

- De dienst HRM blijft investeren in het welzijn, de energie en werkgoesting van alle personeelsleden. De 4 waarden - open, gedreven, positief en deskundig - zijn daarbij inspirerend.
- In 2014 nam Kind en Gezin opnieuw deel aan de tweejaarlijkse personeelspeiling. De globale tevredenheid steeg ten aanzien van de vorige peiling in 2012. Kind en Gezin behaalde een topscore binnen de Vlaamse overheid van 4,5 op 5. Kind en Gezin liet maar 2 andere Vlaamse entiteiten voorgaan. De stijging ten aanzien van 2012 was bovendien significant voor verschillende stellingen binnen de clusters: waarden, loopbaan, werk, leiding en betrokkenheid.
- De kwaliteit van leidinggeven is erg belangrijk voor de personeelstevredenheid. Kind en Gezin wil daarom de vinger aan de pols houden en nam deel aan de 'Bottom-up evaluatie' voor het middenkader en nu ook voor het lager kader, georganiseerd door het Agentschap voor Overheidspersoneel. De algemene tevredenheid over het leidinggeven haalde voor beide kaders 3,8 op de 5. Dat is voor het middenkader 0,1 punt hoger dan de Vlaamse overheid. Voor het lager kader is dat hetzelfde cijfer als de Vlaamse overheid. Het middenkader werd erg gewaardeerd om de competenties 'Betrouwbaarheid' en 'Voortdurend verbeteren'. Bij het lager kader werd de competentie 'Samenwerken' als sterk ervaren. De coachende rol werd voor zowel het midden- en lager kader hoger gescoord dan in de Vlaamse overheid. Voor het middenkader scoorde ook de managersrol hoger dan de Vlaamse overheid.
- Aansluiten bij talenten betekent ook een grotere mobiliteit. Het flexiteam werd daarom uitgebouwd als integratie van wissellereen en heroriëntatie. Het succes van wissellereen zette in 2014 verder. Wissellereen gebeurde over de grenzen van entiteiten heen en binnen het agentschap. In totaal vulden 13 collega's enkele dagen tot maanden een andere functie in en leerden zo heel wat bij. Daarnaast werd voor 17 collega's een heroriënteringstraject doorlopen.
- 'Werkgoesting 1.2.3. heeft een centrale plaats in het welzijnsbeleid. In 2014 werd dit aanwezigheidsbeleid bijgestuurd. Een heel zichtbaar en gewaardeerd initiatief was de 'Train-je-Collega-week' in november. Dit is een initiatief van de Vlaamse overheid om de aanwezige kennis, ervaring en talenten onder collega's te delen. 52 personeelsleden waren één dag trainer en gaven die week een mini-training over hun eigen expertise. Meer dan 140 collega's gingen bij collega's naar de les.

- Er was een positieve evolutie van de meeste aanwezigheidsindicatoren. In 2014 daalde het ziektepercentage op jaarbasis voor heel Kind en Gezin met 0,7%. Per kwartaal noteerden we een voortdurende daling sinds eind 2013.
- Binnen Kind en Gezin is al sinds 1998 'alternatief werken' mogelijk. We waren een voorloper in 'Het Nieuwe Werken'. Sinds 2006 regelt het arbeidsreglement het resultaatgericht werken op andere momenten en op andere plekken dan de traditionele werkplek. De nodige aanpassingen aan het arbeidsreglement in 2014 aan de omzendbrief van Minister Bourgeois m.b.t. het 'Plaats- en Tijdsonafhankelijk werken' waren dan ook klein. De tijdsregistratie met een prikklok werd afgeschaft.
- In het verlengde van het project Aligering HRM dat in 2013 met succes eindigde, werd in 2014 de dienst HRM verder gereorganiseerd wat resulteerde in één pool HR-consulenten. Vanuit talentenmanagement werd de dienst omgevormd tot een zelfsturend team, waarbij planning en taakverdeling grotendeels bij de teamleden zelf komt te liggen. De subteams 'In-, door- en uitstroom' en 'Personeelsontwikkeling' werden vervangen door virtuele netwerken. In het kader van deze reorganisatie werd de verantwoordelijkheid over individuele competentieontwikkeling vanaf 2015 terug volledig opgenomen door de Kind en Gezin-Academie.
- De interne Sociale Dienst en dienst Preventie en Bescherming op de Werkplek van Kind en Gezin werden, conform de beslissing van de Vlaamse Regering, opgeheven. Het budget en de taken werden overgeheveld naar de vzw Sociale Dienst en de Gemeenschappelijke Dienst voor Preventie en Bescherming van de Vlaamse overheid (GDPB).
- Sinds 2014 levert de dienst HRM maandelijks alle gevraagde personeelsgegevens aan Bestuurszaken voor de opbouw en actualisering van het dashboard 'Personeelsgegevens'. Het opbouwen van de databestanden, het verzekeren van de transfer en de kwaliteitscontrole verliepen volgens planning en binnen de timing.
- In 2014 vulde de dienst HRM het personeelsplan verder in. Het personeelsplan op basis van de processen werd afgerond.

Plannen voor 2015

- In 2015 wordt in het kader van 'Werkgoesting 1.2.3. verder aan het welzijn gewerkt. Een re-integratiebeleid van langdurig zieke collega's zal verder op punt worden gesteld waarbij de rollen en verantwoordelijkheden worden verhelderd. Een beleid om stress en burn-out te voorkomen zal worden uitgebouwd. In het verlengde van het succes van 'Train-je-Collega' zetten we dit initiatief héél het jaar verder onder de naam 'Leer&Leuk'.
- E-recruitement werd in 2014 veralgemeend in gebruik genomen. Deze applicatie maakt het online solliciteren mogelijk en zorgt voor de automatisatie van het recruiteringsproces. De gebruiksvriendelijkheid kon echter nog worden geoptimaliseerd. Daarom werd een IT toepassing met web applicatie als 'front-end' toegevoegd. Die is voor de klant gebruiksvriendelijker, maakt het eigen beheer vlotter, sluit aan bij de huisstijl van de Kind en Gezin-website, geeft meer interactieve mogelijkheden en is compatibel met de meeste webservers. Deze applicatie zal in het voorjaar 2015 in productie komen.
- Alle elektronisch opgeladen personeelsgegevens voor Capelo zullen in 2015 worden gevalideerd.
- De geleverde kwaliteit van de dienst HRM zal worden bekeken door de interne service level agreements (SLA's) opnieuw te definiëren. De SLA's worden uitgebreid voor de personeelsadministratie. Voor deze werking wordt in overleg met de klant een set van parameters opgemaakt.
- We starten met gesprekken met Famifed voor de inkanteling van het personeel in het kader van de 6de staatshervorming.

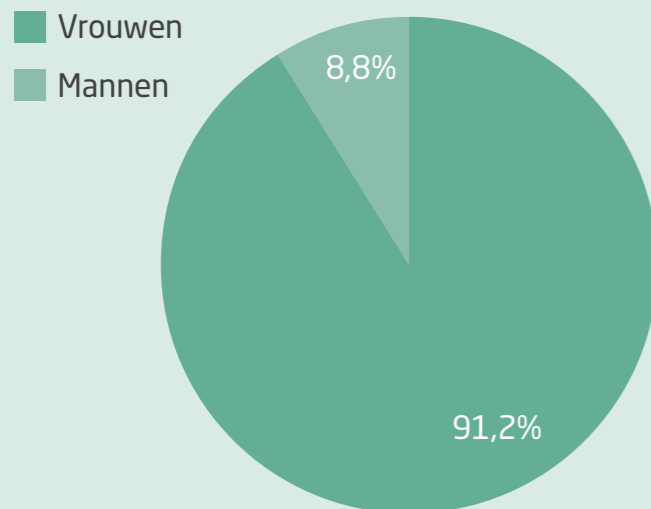
2. KERNCIJFERS

Verdeling volgens geslacht, statuut en niveau

	Statutair		Contractueel		Totaal	
	man	vrouw	man	vrouw	man	vrouw
Niveau A	28	85	16	50	44	135
Niveau B	24	453	5	357	29	810
Niveau C	13	71	16	78	29	149
Niveau D	5	43	4	7	9	50
Totaal	70	652	41	492	111	1 144
Eindtotaal	722		533		1 255	

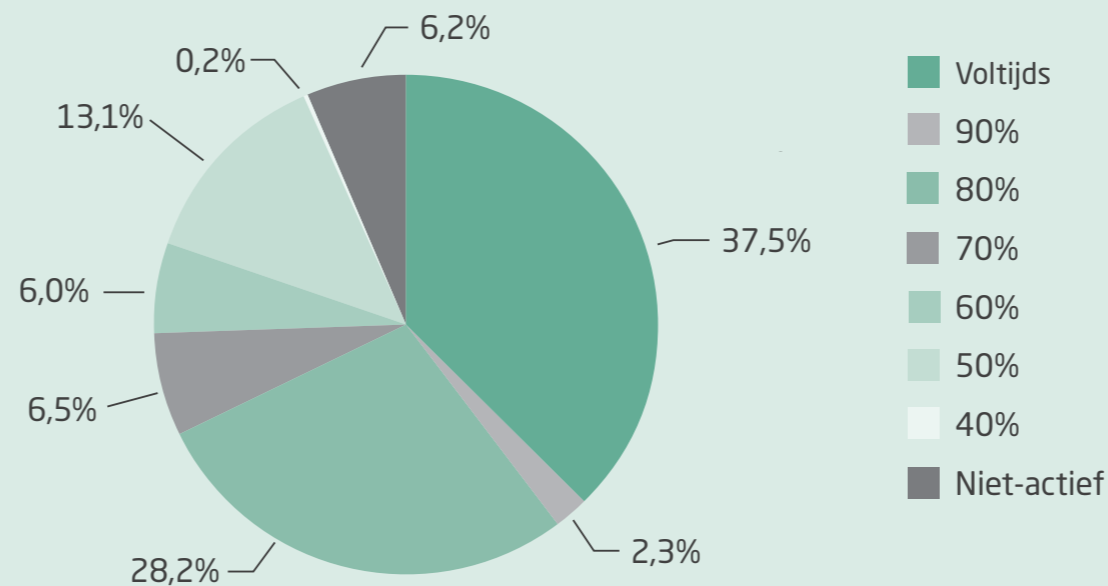
5.1 Personeelssamenstelling volgens geslacht, statuut en niveau - 2014

Verdeling man/vrouw

5.2 Personeelssamenstelling volgens geslacht - 2014

Arbeidsstelsels

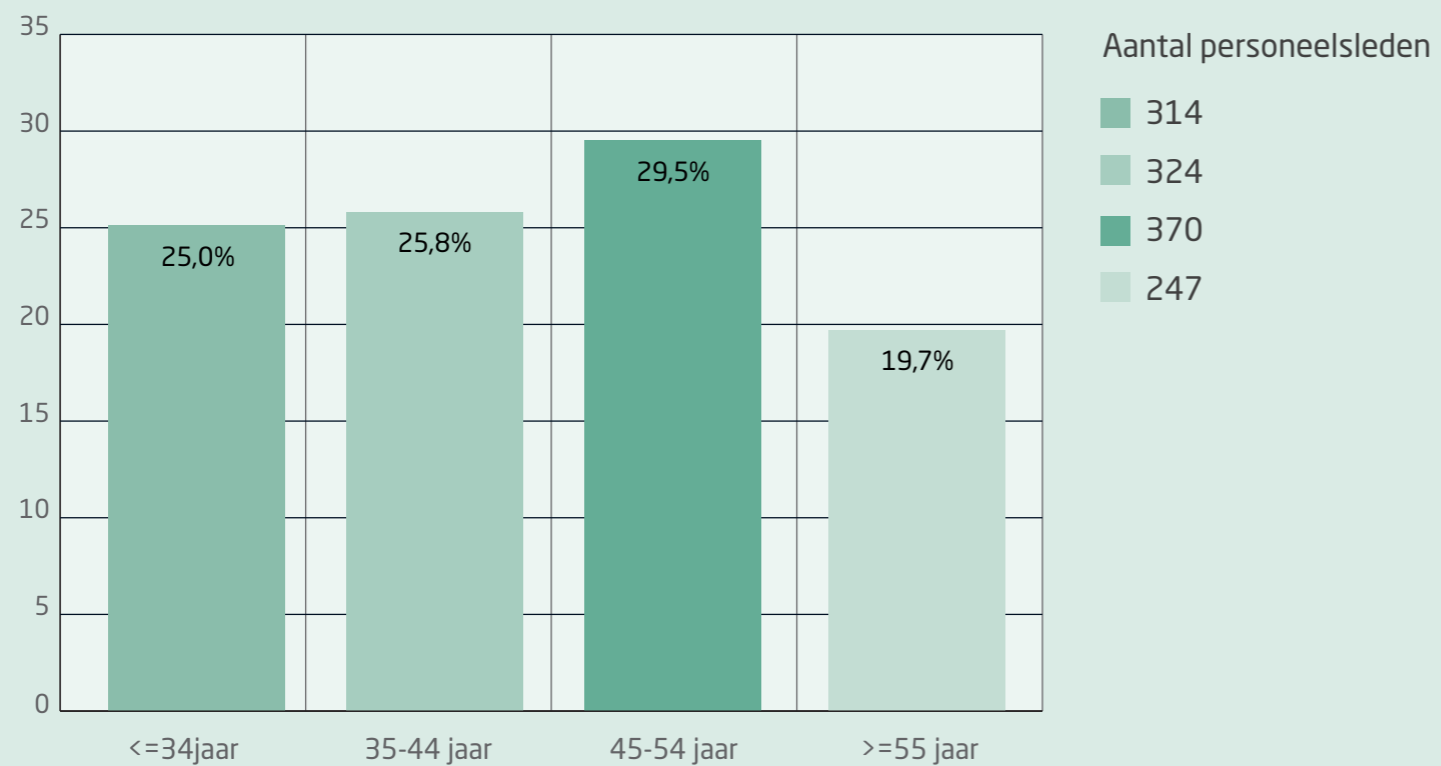
5.3 Personeelssamenstelling volgens arbeidstelsels - 2014

Personeelsbestand over de afdelingen

	Aantal personeelsleden	%
Antwerpen	282	22,5
Limburg	114	9,1
Oost-Vlaanderen	180	14,3
Vlaams-Brabant	160	12,7
West-Vlaanderen	139	11,1
Centrale administratie	380	30,3
Totaal	1 255	100,0

5.4 Verdeling van het personeel over de afdelingen - 2014

Leeftijdspiramide

5.5 Personeelssamenstelling volgens leeftijd - 2014

3. KIND EN GEZIN-ACADEMIE EN DE DIENST HRM: een tandem in vorming, training en opleiding van personeel

Investeren in deskundigheid

Ook dit jaar konden nieuwe medewerkers kennismaken met de organisatie tijdens de *kennismakingsdag*, een essentieel onderdeel van het introductietraject. Deze dag wordt altijd erg gewaardeerd. In 2014 werd deze dag 4 keer georganiseerd en namen 39 nieuwe collega's deel.

In 2014 kwamen 32 nieuwe regioteamleden in dienst. Ze doorliepen een uitgebreid traject dat hen liet kennismaken met thema's als opvoeding en ontwikkeling, een veilige leefwereld, gezonde voeding en de registratiedatabank Mirage.

In 2014 werden voor regioteamleden 5 nieuwe *leertrajecten* uitgerold:

- Een online cursus rond het 'Opvolgen van groei' naar aanleiding van de ingebruikname van de nieuwe groeicurves. In een workshop kon verdiepend gewerkt worden.
- Een online cursus 'Gezonde levensstijl' met focus op gezonde voeding, beweging en vermijden van sedentair gedrag.

- Een online cursus om regioverpleegkundigen te ondersteunen bij het 'Vaccineren van baby's en peuters'. Tijdens een workshop wordt dan meer getraind op praktische vaardigheden.
- Een online cursus rond het 'Herkennen en bespreekbaar maken van post-partum depressie'.
- Een pakket rond 'Omgaan met vertrouwelijke informatie'.

In sommige van deze cursussen werden ook andere functieprofielen (CB-arts, Kinderopvang) uitgewerkt.

Ondertussen zijn 24 *online cursussen* beschikbaar voor eigen medewerkers. Er werd gezocht naar manieren om het online leren nog beter te laten aansluiten bij de leerbehoeftes van de cursisten. Zo werd in sommige cursussen een oriënterende kennistest geïntroduceerd. Cursisten beantwoorden in het begin van de cursus een reeks vragen en krijgen onmiddellijk een indicatie van hun kennis, aangevuld met een aanbod op maat in de online cursus. Ook werden in een aantal cursussen leerpaden verwerkt, om op die manier de verschillende inhouden nog beter op elkaar te laten aansluiten.

Maar ook *extern* nam het online leren een vaart. Met 16 *online cursussen* op kindengezinacademie, be werd de kaap van 3000 cursisten overschreden. De online cursussen rond kwaliteitszorg die voor de kinderopvangsector werden ontwikkeld, spelen hierin een belangrijke rol. Daarnaast werden ook volgende leerinitiatieven opgezet voor professionals buiten de organisatie:

Voor nieuwe consultatiebureauartsen werden drie klassikale inscholingsdagen georganiseerd. Ook voor deze doelgroep wint het online leren aan belang. CB-artsen krijgen in de online cursussen via een eigen profiel materiaal op maat van de job aangeboden.

Voor de adoptiesector werden enkele studiedagen en workshops georganiseerd rond kinderen met een specifieke zorgbehoefte.

Voor vrijwilligers op het consultatiebureau werd een vormingspakket ontwikkeld rond het omgaan met vertrouwelijke informatie. Het pakket werd tijdens een 'train-the-trainer' voorgesteld aan de vormingsverantwoordelijken van de organiserende besturen. Op die manier kunnen zij er zelf mee aan de slag tijdens hun vormingsmomenten.

In het kader van *managementontwikkeling* organiseerde de dienst HRM in 2014 volgende trajecten:

- Het basisprogramma 'Essentiële leidinggevende vaardigheden' werd 2 keer georganiseerd.
- Het aangepaste programma 'Essentiële coachende vaardigheden' dat voor niet-leidinggevende werd vorm gegeven, zal plaatsvinden in 2015.
- De initiatie in ons agentschap 'Kind en Gezin: van beleid tot concrete uitvoering' werd eenmaal georganiseerd.
- Het verplichte programma 'Evaluatie, planning en competenties' om te mogen evalueren vond tweemaal plaats.
- Voor leidinggevenden met ervaring die het verplichte programma al hadden gevolgd en wilden starten met teamevaluatie en -planning, werd een verkorte training 'Teamevaluatie en planning' opgezet.

In november organiseerde het directieteam een tweedaagse voor alle leidinggevenden om samen te werken rond de 4 rollen van leiderschap. Met de pool van groepsbegeleiders werd een spel ontwikkeld om leidinggevenden te laten jongleren met deze rollen. Er was een divers aanbod van workshops met thema's als oplossingsgericht werken, zelfsturende teams, integriteit, verbindende communicatie ...

Daarnaast werd in 2014 samen met de beleidsafdeling PGO geïnvesteerd in de ondersteuning van de leidinggevenden in het verandertraject 'Vernieuwde preventieve zorg'. Via een reflectiegroep wordt de vinger aan de pols gehouden en wordt een ondersteuning op maat aangeboden.

Investeren in leren over de organisatie

Kind en Gezin draagt de waarden 'Respect voor diversiteit' en 'Respect voor kinderrechten' hoog in het vaandel. Om de uitwisseling rond deze waarden te stimuleren en het belang ervan te benadrukken, werden doorheen het jaar een aantal *sensibiliserende activiteiten* georganiseerd:

- De Diversiteitsweek kreeg het thema 'Meervoudig perspectief'. Of we nu luisteren naar een kind en zijn gezin, naar een gezin, naar een voorziening ... elke situatie kan vanuit meerdere perspectieven bekeken worden. Met de documentaire 'Thank God it's Friday' werden verschillende levensstijlen en visies op de Israëlisch-Palestijnse kwestie belicht; de tentoonstelling 'Geletterdheid in Beeld' bracht verschillende perspectieven op geletterdheid binnen; met een toonmoment georganiseerd door de gezinsondersteuners van Kind en Gezin werden de betekenis en de effecten van sociale uitsluiting omwille van migratie en/of armoede in een breder kader bekeken.

- Tijdens de Kinderrechtenweek werd de 25ste verjaardag van het Kinderrechtenverdrag gevierd. Samen met de huidige en de eerste kinderrechtencommissaris werd de balans opgemaakt.

Daarnaast werden een aantal initiatieven genomen om de *uitwisseling rond de kernthema's van onze organisatie* te ondersteunen: filmvoorstellingen, diverse lezingen, ...

De *interne waarden van Kind en Gezin* - open, positief, gedreven en deskundig - werden ook in 2014 verder uitgedragen. Vele teams en afdelingen hebben geïnvesteerd in de opmaak van een teamcharter. Hierin staat de rationele opbouw van een team centraal. Ambities, kernopdrachten, verwachtingen, rollen, regels en procedures worden afgesproken om de teamresultaten t.a.v. de belangrijkste stakeholders te behalen. De waarden van Kind en Gezin en deze van de Vlaamse overheid krijgen een centrale plaats bij het uitspreken van de verwachtingen en de houding t.a.v. de stakeholders. Op vraag ondersteunt de Kind en Gezin-Academie en de pool van groepsbegeleiders dergelijke verander- en teamtrajecten.

Er is 405 000 euro bespaard op apparaatskredieten (werkings- en personeelsuitgaven).

Ondanks de vele besparingen, werd er niet bespaard op kinderopvang.

Er is nog 13 miljoen euro vrijgemaakt voor nieuwe initiatieven in de kinderopvang.

1. DE BEGROTINGSSCYCLUS

De begroting wordt jaarlijks opgesteld en heeft betrekking op de periode van 1 jaar. De begrotingscyclus, het tijdsbestek waarin aan een begroting van een bepaald jaar wordt gewerkt, duurt uiteraard langer dan 1 jaar en kan in 3 grote fasen worden opgedeeld: de totstandkoming van de begroting, de uitvoering ervan en het opstellen van de eindafrekening.

De begrotingscyclus van een specifiek begrotingsjaar start met het ontwerp van initiële begroting, dat wordt opgesteld in de eerste helft van het voorafgaande jaar. Tegen het einde van dat jaar, en na goedkeuring door het Vlaams Parlement, worden de begrotingsdecreten bekrachtigd door de Vlaamse Regering en kan de begrotingsuitvoering in het nieuwe begrotingsjaar van start gaan.

In het eerste trimester van het nieuwe begrotingsjaar wordt een begrotingscontrole uitgevoerd om de initiële begroting te actualiseren. De begrotingscontrole moet tegen eind juni van het begrotingsjaar voltooid zijn.

De initiële begroting en de begrotingscontrole trekken de krijtlijnen voor de uitvoering van de begroting in het betreffende begrotingsjaar.

Na afloop van het begrotingsjaar wordt een eindafrekening opgemaakt waarin de entiteit aangeeft hoe de uitvoering van de begroting zich verhoudt tot de goedgekeurde begroting. Deze eindafrekening moet uiterlijk op 31 oktober van het jaar volgend op het begrotingsjaar bij het Vlaams Parlement worden ingediend.

Overeenkomstig de Vlaamse regelgeving voert Kind en Gezin zijn budgettaire boekhouding op basis van het Europees Stelsel van Rekeningen (ESR-classificatie).

Deze classificatie stelt de overheid in staat om de begroting en de uitvoeringscijfers van verschillende overheidsentiteiten te vergelijken en te consolideren in Europees perspectief.

2. DE INITIËLE BEGROTING EN DE BEGROTINGSCONTROLE - EVOLUTIE VAN DE DOTATIE

De begroting is naast een zuiver ontwerp of zuivere prognose van de vermoedelijke ontvangsten en uitgaven voor een bepaald begrotingsjaar ook een beleidsinstrument. Het is het financieel-economisch huishoudplan van de regering voor het komende begrotingsjaar. Bij de invulling van de begroting worden de beleidsvoornemens, de beleidsacties en de prioriteiten geuit en geconcretiseerd in budgettaire euro's. Voor de uitvoering van bestaand en van nieuw beleid is Kind en Gezin in belangrijke mate afhankelijk van de dotatie die het van de Vlaamse Gemeenschap ontvangt. In vergelijking met 2013 steeg de dotatie van Kind en Gezin in 2014 met 16,847 mio euro naar aanleiding van de initiële begroting, de begrotingscontroles en de overhevelingsbesluiten.

Binnen het domein Kinderopvang werden er bijkomende middelen vrijgemaakt ten bedrage van 13,848 mio euro. Deze middelen werden toegekend voor:

- 2,848 mio euro in het kader van de sectorale maatregelen van het vierde Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA4-akkoord), waarvan 2 mio euro voor uitbreiding;
- 7 mio euro voor de uitbreiding van de inkomensgerelateerde plaatsen in de kinderopvangsector;
- 4 mio euro werd overgeheveld vanuit de provisie relance voor de versterking van de kinderopvangsector.

Binnen het domein Preventieve Gezinsondersteuning werd een bijkrediet toegekend van 246 duizend euro voor het opvangen van de anciënniteitsevolutie bij de centra voor kindercare en gezinsondersteuning.

Volgende kredietoverhevelingen grepen plaats in 2014 binnen dit domein:

- 192 duizend euro vanuit Jongerenwelzijn voor het Expertisecentrum Opvoedingsondersteuning;
- 50 duizend euro vanuit Jongerenwelzijn voor de opvoedingswinkels;
- 96 duizend euro vanuit het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) voor opvoedingsondersteuning;
- 216 duizend euro voor de vertrouwenscentra kindermishandeling vanuit het provinciefonds;
- 1083 duizend euro naar Jongerenwelzijn voor de overdracht van de subsidie gezinsondersteunende pleegzorg;
- 73 duizend euro naar Welzijn en Samenleving voor een crisismeldpunt.

Er werd ook 1863 duizend euro toegevoegd aan de dotatie teneinde een subsidie te verlenen aan de vzw Kind en Taal voor de organisatie en uitvoering van de programma's 'Instapje' en 'Pedagogische taaltrainers' in het kader van het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK-actieplan). (Dit budget werd verkeerdelijk tweemaal toegevoegd aan de dotatie wat aanleiding geeft tot een saldo-opbouw in 2014. Dit wordt recht gezet in 2015.)

Binnen het domein van Preventieve Gezinsondersteuning werd 193 duizend euro bespaard. Op de personeelskredieten werd ook een besparing doorgevoerd van 98 duizend euro als laatste opstap voor de realisatie van 6,5% besparing in de legislatuur 2009-2014. Anderzijds werd er 178 duizend euro toegekend voor de anciënniteitsevolutie van het personeel en nog

98 duizend euro voor de verdere uitvoering van het Sectoraal Akkoord.

Voorts werd er ook nog 319 duizend euro bespaard op de apparaatskredieten.

Er werd 76 duizend euro overgeheveld naar het agentschap Facilitair Management voor de Vlaamse Administratieve Centra Brugge en Gent.

Vanuit de provisie voor het Vlaams Intersectoraal Akkoord werd er dan weer 4425 duizend euro overgeheveld voor de intersectorale maatregelen in het kader van VIA 4.

Ten slotte werd ook het benodigde budget toegevoegd voor het opvangen van de extra uitgaven m.b.t. werkingsuitgaven n.a.v. de evolutie van de gezondheidsindex.

3. EVOLUTIE VAN DE ONTVANGSTEN

De totale ontvangsten van Kind en Gezin bedroegen 693,3 mio euro in 2014.

Kind en Gezin deed in 2014 voor de financiering van zijn uitgaven ook nog een beroep op een deel van zijn reservefondsmiddelen (5,6 mio euro).

De uitgaven van Kind en Gezin worden gefinancierd door verschillende soorten ontvangsten. De belangrijkste financieringsbronnen zijn de inkomsten vanuit de sector overheid (77,2%) en de ouderbijdragen uit de gesubsidieerde kinderopvangsector (21,9%).

Slechts een zeer beperkt deel van de uitgaven wordt gefinancierd met reservefondsmiddelen (0,9%) of met de overige ontvangsten.

Inkomsten vanuit de sector overheid

De inkomsten vanuit de sector overheid stegen met 16,8 mio euro of 3,2% in vergelijking met 2013. Het leeuwenaandeel van deze inkomsten wordt gevormd door de dotatie die Kind en Gezin ontvangt van de Vlaamse Gemeenschap. Deze steeg met 16,8 mio euro of 3,3%.

Ten slotte zijn de ontvangsten van een aantal andere overheidsinstanties (RSZ, federale overheid, Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling) afgenomen met 81 duizend euro tegenover 2013.

De reden hiervoor is dat er in 2013 een te hoge eindejaarsvastlegging werd gedaan voor de ontvangsten in het kader van de Sociale Maribel (er was betalingsachterstand in 2013, waardoor er een raming moest gemaakt worden van de ontvangsten). In 2014 heeft dit een negatieve impact op de ontvangsten van daar dat deze vastlegging diende teruggedraaid te worden. De ontvangsten van de Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling zijn toegenomen met 3 duizend euro daar er in 2014 meer gesubsidieerde contractuelen werden te werk gesteld bij de Initiatieven voor Buitenschoolse Opvang dan in 2013.

De tussenkomst van de federale overheid voor de afgehandelde adoptiedossiers door de diensten voor maatschappelijk onderzoek is gedaald met 14 duizend euro, daar er minder dossiers werden afgehandeld in 2013 dan in 2012 (jaarbedrag wordt telkens bepaald op basis van aantal afgehandelde dossier in het jaar voordien). Ten slotte werd er in 2014 een bedrag van 72 duizend euro ontvangen van de provincie Limburg voor de subsidiëring van extra kinderopvangplaatsen.

Ouderbijdragen

De ouderbijdragen in het kader van kinderopvang zijn toegenomen met 6,708 mio euro. Deze stijging is voornamelijk toe te schrijven aan het feit dat niet alleen 2013 maar ook het eerste kwartaal van 2014 werd afgerekend in 2014. Dit komt doordat de oude regelgeving met betrekking tot de voorschoolse opvang ophield te bestaan vanaf 1 april 2014 (opstartdatum van het decreet opvang baby's en peuters).

Ook de opstart van nieuwe initiatieven en het verder op kruissnelheid komen van nieuwe initiatieven die reeds in 2013 werden opgestart, zorgde nog voor een kleine toename van deze ontvangsten.

4. EVOLUTIE VAN DE UITGAVEN

De totale uitgaven van Kind en Gezin bedroegen 702,9 mio euro in 2014. Het overgrote deel van de uitgaven wordt vertegenwoordigd door de subsidiëringsuitgaven (88,2%). De personeelsuitgaven maken 9,1% uit van het totaal van de uitgaven, terwijl werkingsuitgaven, investeringsuitgaven en uitgaven verbonden aan aangegane leningen 2,7% vertegenwoordigen.

Subsidiëringsuitgaven

De subsidiëringsuitgaven binnen de kinderopvangsector stegen met 41,4 mio euro of 8,3% in vergelijking met 2013. De subsidiëringsuitgaven binnen de sector van de gezinsondersteunende pleegzorg stegen met 1,3 mio euro of 1,7% tegenover 2013.

Deze gestegen subsidiëringsuitgaven zijn in hoofdzaak toe te schrijven aan de volgende elementen:

- De meeruitgaven naar aanleiding van de opstart van nieuwe regelgeving in kader van voorschoolse kinderopvang (decreet opvang baby's en peuters).
- Bijkomende subsidiëringsuitgaven ten gevolge van het op kruissnelheid komen van initiatieven gefinancierd met middelen die al vóór 2014 aan de dotatie werden toegevoegd.

- Bijkomende subsidiëringsuitgaven ten gevolge van de bijkomende middelen die in 2014 toegevoegd werden aan de dotatie (zie hierboven).
- De bijkomende uitgaven in kader van het Vlaams Intersectoraal Akkoord 2011-2015.
- De weddedrift binnen de gesubsidieerde sectoren.

Personeelsuitgaven

In 2014 bedroegen de personeelsuitgaven 64,2 mio euro, in vergelijking met 2013 betekent dit een stijging van 0,2%. Deze lichte stijging is toe te schrijven aan:

- De toegenomen anciënniteit van het personeel;
- De uitvoering van de CAO Ambtenarenzaken 2010-2012.

Anderzijds werd er ook een besparing van 98 duizend euro doorgevoerd op de personeelsuitgaven die niet rechtstreeks gekoppeld zijn aan de dienstverlening aan de gezinnen.

Werkingsuitgaven

De werkingsuitgaven zijn tegenover 2013 gestegen met 192 duizend euro of 1,1%. Deze stijging is te wijten aan de stijging van de uitgaven voor de frontoffice van de Kind en Gezin-Lijn doordat alle ouders die gebruik maken van kinderopvang een aanvraag deden van het inkomenstarief. Anderzijds zorgden de doorgevoerde besparingen op de apparaatskredieten hier voor tegengewicht.

Investeringsuitgaven

De investeringsuitgaven zijn in vergelijking met 2013 gedaald met 0,9 mio euro of 66%. De investeringen lagen in 2013 hoger omwille van het feit dat er toen 210 gehoorscreeners werden aangekocht.

5. RESULTAAT VAN DE BEGROTINGSUITVOERING - RESERVEFONDS

Omdat de uitgaven in 2014 de ontvangsten overstegen, realiseerde Kind en Gezin in 2014 een negatief budgettair resultaat van 9,6 mio euro. Eind 2014 bedroeg de stand van het reservefonds van Kind en Gezin 30,9 mio EUR.

Begrotingsresultaat in duizend EUR

	2013	2014
Inkomsten	669 972	693 306
Uitgaven	660 915	702 900
Begrotingsresultaat	9 057	-9 594

6.1 Vergelijking begrotingsresultaat 2013-2014

Ontvangsten

in duizend EUR

	2013		2014	
Inkomsten vanuit de sector overheid				
Dotatie 'Kind en Gezin'	514 683		531 530	
Dotatie 'Nationale Loterij'	561		561	
Premies gesco's	22		20	
Tegemoetkoming Sociale Maribel	2 869		2 729	
Premies Brusselse Gewestelijke Dienst voor Arbeidsbemiddeling	426		429	
Premies overige besturen	77		136	
Totaal inkomsten vanuit de sector overheid	518 638	77,4%	535 404	77,2%
Functionele ontvangsten				
Ouderbijdragen met betrekking tot:				
Kinderdagverblijven	48 784		15 746	
Diensten voor onthaalouders	62 477		19 205	
Inkomensgerelateerde kinderopvang bij zelfstandige opvangvoorzieningen	33 074		10 001	
Lokale diensten	427		175	
Groepsopvang	-		62 069	
Groepsopvang - samenwerking	-		6 126	
Gezinsopvang	-		38 148	
Bijdragen adoptie	22		39	
Totaal functionele ontvangsten	144 784	21,6%	151 509	21,9%
Desinvesteringen	28		56	

6.2 Vergelijking ontvangsten 2013-2014

Vervolg op pagina 111

Ontvangsten (vervolg)

in duizend EUR

	2013		2014	
Varia				
Recuperatie van kosten en variaontvangsten	921		742	
Renteontvangsten	1		0	
Totaal varia	922	0,1%	743	0,1%
Totaal ontvangsten	664 372	99,2%	687 712	99,2%
Reservefonds	5 600	0,8%	5 594	0,8%
Algemeen totaal inkomsten	669 972	100%	693 306	100%
Overgedragen resultaat	45 278		54 010	

6.2 Vergelijking ontvangsten 2013-2014

Uitgaven: bestemming

in duizend EUR

	2013		2014	
Uitgaven aan personen verbonden aan de instelling				
Lonen en sociale lasten	61 886		61 840	
Representatie- en reiskosten	1 739		1 908	
Vorming	446		468	
Totaal uitgaven aan personen verbonden aan de instelling	64 071	9,7%	64 216	9,1%
Functioneringsuitgaven				
Huur gebouwen	2 578		2 587	
Huisvestingskosten	813		733	
Bureaunkosten	376		317	
ICT-uitrusting en ondersteuning (excl. investeringen)	5 210		4 804	
Documentatie voor ouders en voorzieningen	1 219		879	
Betalingen aan derden voor geleverde prestatie	2 779		3 342	
Door derden ter beschikking gesteld personeel	3 708		3 926	
Leveringen aan voorzieningen en voor huisbezoeken	265		256	
Overige	1 303		1 597	
Totaal functioneringsuitgaven	18 250	2,7%	18 442	2,6%

6.3 Vergelijking uitgaven 2013-2014

Vervolg op pagina 113

Uitgaven: bestemming (vervolg)

in duizend EUR

	2013		2014	
Subsidiëring Kinderopvang				
Kinderdagverblijven	233 412		77 170	
Diensten voor onthaalouders	134 001		44 300	
Initiatieven buitenschoolse opvang	14 936		15 681	
Vorming kinderopvang	365		369	
Projecten kinderopvang	1 167		1 407	
Projecten Derde Arbeidscircuit	3 506		1 113	
Financiële ondersteuning zelfstandige kinderopvang	99 473		35 265	
Verzekeringen	19		9	
Startpremie	288		127	
Specifieke zorgbehoefte	1 857		1 134	
Lokale diensten	6 992		3 907	
Gemandateerde voorzieningen	1 705		1 793	
Groepsopvang	-		259 340	
Groepsopvang-samenwerking	-		13 352	
Gezinsopvang	-		84 185	
Totaal subsidiëring Kinderopvang	497 720	74,1%	539 153	76,7%

6.3 Vergelijking uitgaven 2013-2014

Vervolg op pagina 114

Uitgaven: bestemming (vervolg)

in duizend EUR

	2013		2014	
Preventieve Gezinsondersteuning				
Inloopteams	2 249		2 213	
Consultatiebureaus	14 958		15 016	
Infovergaderingen 'Kind op Komst'	28		27	
Prenatale steunpunten	106		103	
Expertisecentra kraamzorg	655		523	
Vertrouwenscentra kindermishandeling	5 489		5 718	
Centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning	51 662		52 522	
Diensten voor private gezinsplaatsing	1 163		106	
Projecten	173		154	
Opvoedingsondersteuning	422		1 944	
Sociale bijdragen aan gezinnen	7		2	
Totaal subsidiëring Preventieve Gezinsondersteuning	76 912	11,6%	78 328	11,1%

6.3 Vergelijking uitgaven 2013-2014

Vervolg op pagina 115

Uitgaven: bestemming (vervolg)

in duizend EUR

	2013		2014	
Adoptie	2 216		2 128	
Totaal subsidiëring Adoptie	2 216	12%	2 128	0,3%
Totaal subsidiëring	576 848	86,1%	619 609	88,2%
Investerings				
Vervoermateriaal	38		55	
Installaties, kantoor machines en uitrusting	1 084		15	
Meubilair	21		4	
Informatica: hard- en software	256		405	
Totaal investeringen	1 399	0,2%	479	0,1%
Rentebetalingen en kapitaalaflossingen leningen				
Totaal rentebetalingen en kapitaalaflossingen leningen	157	0,0%	154	0,0%
Algemeen totaal uitgaven	660 723	100,0%	702 900	100,0%

6.3 Vergelijking uitgaven 2013-2014

Met een nieuw mandaat voor 4 jaar en een nieuwe samenstelling nam het Raadgevend Comité ook in 2014 zijn functie op om kritisch mee te denken en advies te geven over belangrijke thema's rond kinderen en hun gezinnen. In 2014 kwam het comité 8 keer samen. De samenstelling van het Raadgevend Comité staat garant voor een goede dynamiek en een variëteit aan ideeën en overtuigingen. Het comité vormt dan ook een belangrijke maatschappelijke toetssteen voor het beleid van Kind en Gezin.

Kinderopvang en preventieve gezinsondersteuning blijven in volle ontwikkeling, zoals ook blijkt uit de verschillende adviezen. Daarnaast is Kind en Gezin ook gevat door de 6e staatshervorming door de overheveling van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (FCUD) en de kinderbijslag. De nieuwe regering besliste dat de kinderbijslag ingekanteld zal worden in het Agentschap Kind en Gezin. Naar aanloop van de verkiezingen van 27 mei 2014 heeft Kind en Gezin ook een memorandum opgemaakt om het gezinsbeleid meer op de politieke agenda te krijgen. De leden staan hier positief tegenover en gaven op voorhand een aantal opmerkingen en aanvullingen mee.

Voor kinderopvang is 1 april 2014, met de inwerkingtreding van het decreet baby's en peuters, een belangrijke datum. Deze transitie verliep vlot, maar zoals bij elke grote transitie, waren een aantal bijsturingen nodig. De leden gaven het advies om bepaalde zaken (zoals inkomenstarief van ouders die 20% inkomensdaling kennen) over 1 april heen te tillen. Wat de online aanvraag attesten kindcode betreft, ging dit voor 80% van de ouders probleemloos. Voor de overige 20% gaf dit op een aantal vlakken problemen. Er werden aanpassingen aan de berekening van het inkomenstarief voorgesteld, die de leden positief vonden. Ze wezen ook op het belang van de toegankelijkheid en de sociale functie van de kinderopvang. Ook wat de zoektocht naar kinderopvang betreft, zijn de leden positief over de alternatieve piste voor een kinderopvangzoeker. Het systeem is makkelijker en zal dus meer tegemoet komen aan de noden van de ouders. Het is wel belangrijk om ervoor te zorgen dat de meest kwetsbaren gezinnen niet uit de boot vallen en terecht kunnen bij het lokaal loket kinderopvang.

Wat het ministerieel besluit (MB) 'Bestellen is betalen' betreft stellen de leden dat een duidelijk opvangplan belangrijk is, evenals een duidelijke communicatie naar ouders. De leden hebben hoge verwachtingen van de pedagogische ondersteuning en vinden het belangrijk dat de Vlaamse regering hiervoor voldoende middelen voorziet, enerzijds voor een maximale invulling en anderzijds voor kwaliteit en vorming. Ze pleiten ook om een minimaal kader voor het attest rond draagkracht te voorzien.

Om de verdere uitvoering van het decreet op te volgen en vorm te geven is er op vraag van de koepels een voortgangsplan opgemaakt, dat maandelijks wordt opgevolgd binnen het Raadgevend Comité.

Aan het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) hebben de leden een voorstel van 5 criteria naar voren geschoven om beschikbare middelen toe te kennen in precaire situaties. Wat het project m.b.t. het werknemersstatuut van de kinderbegeleider gezinsopvang aan organisatoren met een vergunning betreft, benadrukken de leden de hoogdringendheid.

Naast het decreet opvang van baby's en peuters, is er ook een evolutie naar een nieuwe regelgeving rond buitenschoolse opvang. Zowel m.b.t. de subsidievoorwaarden als het kwaliteitsbeleid raden de leden aan zoveel mogelijk te behouden wat er is en aansluiting te zoeken bij het bestaande. Er worden wel aandachtspunten meegegeven voor het toekomstige decreet rond buitenschoolse kinderopvang.

Ook wat de subsidiëring van de projecten van het FCUD betreft, staan de leden positief tegenover een continuering en vragen om de huidige situatie zoveel mogelijk door te trekken in 2015.

Op 19 november 2014 ondertekenden alle leden (als koepel) het pedagogisch raamwerk. Dit is een visietekst over kwaliteitsvolle kinderopvang van baby's en peuters. Hiermee willen de leden onderstrepen dat ze voor kwaliteit staan en dat ze zich hiervoor engageren.

Wat de preventieve gezinsondersteuning en de 'Huizen van het Kind' betreft, zijn de uitvoeringsbesluiten aan bod gekomen. De leden vinden het positief dat er een dynamiek is op het lokale niveau m.b.t. het 'Huis van het Kind'. Dit is maatschappelijk belangrijk en er wordt verwacht dat de nodige middelen ertegenover gezet worden en dat er een duidelijk groeiperspectief is. Dit groeipad moet zowel ingezet worden om een betere geografische spreiding te realiseren als om in te zetten op kwaliteit. Ze vragen ook om extra middelen uit te trekken voor de opstartfase en willen dat er voldoende ruimte is voor innovatieve projecten en vragen om de gesubsidieerde aanbodsvormen jaarlijks te monitoren.

Vanuit Jongerenwelzijn werd advies gevraagd over het actieplan jeugdhulp. De leden vinden het een ambitieus actieplan dat ze mee willen helpen ondersteunen. Een meerjarenvisie en -planning (ook financieel) is belangrijk om vorderingen te kunnen maken. De ambitie moet immers zijn dat aan de hand van de nood en zonder enige belemmering, jeugdhulp gegeven moet kunnen worden. De leden verwachten ook een goede samenwerking en afstemming tussen de administraties, maar willen wel waarschuwen voor de dunne lijn tussen preventie en jeugdhulp. De Huizen van het Kind mogen bv. geen 'detectie voor jeugdhulp' worden. Maar er zijn wel bruggen en verbindingen nodig, zonder dat er dubbele dingen gedaan worden.

Daarnaast waren er nog een aantal positieve adviezen inzake besluiten van de Vlaamse Regering tot erkenning of toekenning van facultatieve subsidies over de centra voor kinderopvang en gezinsondersteuning en over projecten m.b.t. versterking of uitbreiding van de integrale en laagdrempelige preventieve gezinsondersteuning met bruggen naar onderwijs en activering.

Op het gebied van financiering stonden naar jaarlijkse gewoonte de jaarrekening en de uitvoering van de begroting 2013 op de agenda ter goedkeuring. De leden ijveren voor meer afstemming tussen noden op vlak van bv. pedagogische ondersteuning en preventieve zorg en het flexibel inzetten van kredieten. Als er overschot is, moet dit kunnen ingezet worden aan de hand van de nood, zelfs al was dit op voorhand niet zo begroot.

Ook in 2015 komen enkele belangrijke dossiers op ons af. Een greep uit de te verwachten adviesbesprekingen: decreet buitenschoolse kinderopvang en afstemming met het FCUD, de voorbereiding van de overheveling van de gezinsbijslagen, uitvoeringsbesluiten (o.a. handhaving) en opvolging van de voortgang van het decreet kinderopvang van baby's en peuters, ...

We houden ons al klaar om met het Raadgevend Comité even gedreven het beleid mee richting te geven!

Martine Lemonnier

Voorzitter Raadgevend Comité Kind en Gezin

SAMENSTELLING RAADGEVEND COMITÉ WERKJAAR 2014

Het Raadgevend Comité bestaat uit 20 leden die voor een periode van 4 jaar door de Vlaamse Regering benoemd worden. In het Raadgevend Comité zetelen vertegenwoordigers van de kinderen en de gezinnen, de voorzieningen en de werknemers van de voorzieningen, aangevuld met een aantal onafhankelijke deskundigen. Het Raadgevend Comité verstrekt op verzoek van de leidend ambtenaar advies over concrete dossiers.

RAADGEVEND COMITÉ

Voorzitter

Martine Lemonnier

Ondervoorzitters

Jan Bosmans, Erwin Devriendt

Leden

Dr. Fien Adriaens (vanaf 1 juli 2014),
 Fatiha Dahmani, Caroline Deiteren,
 Dany Depreitere, Dimitri Govers,
 dr. Stijn Gryp, Jannie Hespel,
 prof. Ferre Laevers, Ann Lobijn,
 dr. Fien Adriaens (vanaf 1 juli 2014),
 Wendy Metten (vanaf 1 oktober 2014),
 Monique Swinnen, Bram Van Braeckevelt,
 dr. Michel Vandenbroeck,
 Wim Van Esch (tot 30 september 2014),
 Kelly Van Meldert, Elke Verdoodt,
 dr. Christel Verhas,
 Françoise Vermeersch (tot 30 juni 2014),
 Lutgard Vrints

Administratie

Katrien Verhegge

Inge Kinnaer

Secretaris

Charlotte Reilhof

BUREAU VAN HET RAADGEVEND COMITÉ

Voorzitter

Martine Lemonnier

Ondervoorzitters

Jan Bosmans, Erwin Devriendt

Administratie

Katrien Verhegge

Secretaris

Charlotte Reilhof

Adviezen uitgebracht in 2014

Advies nummer	Onderwerp	Op verzoek van	Datum Advies	Datum naar minister	Advies gevolgd of niet	Extra opmerkingen	Opvolging
001	Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de voorwaarden en het kwaliteitsbeleid van de buitenschoolse opvang	Hoofd van het agentschap	22/01/2014	13/02/2014	Gevolgd		RC/2014/0319/DOC.010 Opvolgingsnota
002	Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een facultatieve subsidie aan een aantal centra voor kinderzorg en gezinsondersteuning met het oog op de realisatie van het hulpprogramma crisishulpverlening	Hoofd van het agentschap	22/01/2014	13/02/2014	Gevolgd		
003	Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een facultatieve subsidie aan verschillende initiatieven voor het uitvoeren van een project betreffende de 'Versterking of uitbreiding van de integrale en laagdrempelige preventieve gezinsondersteuning met bruggen naar onderwijs en activering'	Hoofd van het agentschap	22/01/2014	13/02/2014	Gevolgd		
004	Uitvoeringsbesluiten 'Huizen van het Kind'	Hoofd van het agentschap	19/02/2014	13/03/2014	Gevolgd	X	
005	Wijzigingsbesluit van de Vlaamse Regering m.b.t. kinderopvang	Hoofd van het agentschap	19/02/2014	13/03/2014	Deels gevolgd	X	
006	Ministerieel Besluit m.b.t. subsidie met inbegrip van bestellen is betalen	Hoofd van het agentschap	19/02/2014	13/03/2014	Deels gevolgd		
007	Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de subsidievoorwaarden voor buitenschoolse gezinsopvang en groepsopvang	Hoofd van het agentschap	19/03/2014	20/05/2014	Deels gevolgd		

Adviezen uitgebracht in 2014 (vervolg)

Advies nummer	Onderwerp	Op verzoek van	Datum Advies	Datum naar minister	Advies gevolgd of niet		Extra opmerkingen		Opvolging
008	Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de procedures voor de aanvraag en de toekenning van de vergunning en de subsidies voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters	Hoofd van het agentschap	19/03/2014	20/05/2014	Gevolgd				
009	Ontwerp van besluit betreffende de subsidiëring in 2015 van de projecten gesubsidieerd door tussenkomst van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten (FCUD)	Hoofd van het agentschap	19/03/2014	20/05/2014	Gevolgd				Besluit van de Vlaamse Regering van 18 juli 2014 (BS 17 oktober 2014) is inmiddels gepubliceerd
010	Actieplan jeugdhulp	Agentschap Jongerenwelzijn	21/05/2014	19/06/2014	Gevolgd				
011	De jaarrekening 2013 en uitvoering begroting 2013	Hoofd van het agentschap	21/05/2014	19/06/2014	Gevolgd		Ja		Opmerking omtrent inzet overschot 2013, in 2014 is er geen overschot
012	Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de erkenning van de organisaties voor pedagogische ondersteuning en voor draagkracht	Hoofd van het agentschap	25/06/2014	11/09/2014		Neen			Gezien er al veel expertise bestaat in de sector, vooral bij de grote organisatoren gezinsopvang, over het inschatten van en het omgaan met de (veranderende) draagkracht van de (aangesloten) gezinsopvang is er expliciet voor geopteerd om geen methode op te leggen voor de opdracht i.v.m. deze draagkracht. In het kader van de projectsubsidie pedagogische en taalondersteunende organisaties wordt vanaf 2014 tot juni 2016 aan de slag gegaan met o.a. deze draagkracht. Eventuele werkinstrumenten, good practices, beschrijving van bepaalde methodieken, ... worden, uiteraard ter beschikking gesteld van de ganse sector (bv. via website Kind en Gezin). Kind en Gezin zal mogelijke draagkrachtshopping opvolgen en bij vaststelling van problematiek voorstellen voor aanpak onderzoeken.

Adviezen uitgebracht in 2014 (vervolg)

Advies nummer	Onderwerp	Op verzoek van	Datum Advies	Datum naar minister	Advies gevolgd of niet		Extra opmerkingen		Opvolging
013	Toekomst Kinderopvangzoeker (inclusief alternatieve modellen)	Hoofd van het agentschap	17/09/2014	13/11/2014	Gevolgd		Ja		Verkennde ronde is lopende om werking van bestaande 'aanbod gestuurde systeem' en daaraan verbonden de werking van het lokaal loket in kaart te brengen.
014	Vraag van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) aan Kind en Gezin naar input voor criteriabepalingen voor beslissing van desgevallende eenmalig beschikbare middelen in 2015	Hoofd van het agentschap	17/12/2014	19/02/2015		Neen			Gewijzigde situatie: de opvolging hiervan is uitgesteld op vraag van de minister. Er moet eerst gezien worden of er eenmalige beleidsruimte kan gecreëerd worden en dan pas komt de invulling van het begrip 'precair' aan de orde en wordt mogelijks relevant.
015	Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de regeling van de toekenning van een subsidie voor een vernieuwend project betreffende het werknemersstatuut van de kinderbegeleider gezinsopvang aan organisatoren met een vergunning	Hoofd van het agentschap	17/12/2014	19/02/2015	Gevolgd			Neen	
016	Wijziging van besluit van de Vlaamse Regering (BVR) en ministerieel besluit (MB) subsidie in functie van aanpassingen aan de berekening van het inkomenstarief	Hoofd van het agentschap	17/12/2014	19/02/2015					Het is nog te vroeg om te zeggen of het advies gevolgd is vermits het BVR en het MB nog volop in de goedkeuringsprocedure zijn, waarbij er bv. nog advies van de Raad van State moet worden gegeven

Kind en Gezin
Hallepoortlaan 27
1060 Brussel
Kind en Gezin-Lijn: 078 150 100
www.kindengezin.be

D/2015/4112/18

Kind Gezin